

דוח קיימות תאגידית לשנת 2017

חברת החשמל

דוח קיימות תאגידיית לשנת 2017

< יודגש כי הדוח מבוסס על הנתונים הנוגעים לפעילות החברה כפי שמפורסמים בדוחות הכספיים שלה. בהתאם לכך, בכול הנוגע לנתונים כספיים ואחרים הנתונים המפורטים בדוחות הכספיים מחייבים את החברה.

< תודות לעשרות עובדות ועובדי חברת החשמל אשר תרמו תרומה משמעותית לגיבוש דוח זה.

ריכוז הפרויקט : אורלי קדוש, מנהלת לשכת סמנכ"ל קיימות תאגידיית, קר"ט ומנהל הסיכונים של החברה
צילום : יוסי וייס, צלם החברה, יחידת הדובר
עיצוב: ערן לב, ההוצאה לאור, חברת החשמל
דפוס: ההוצאה לאור, חברת החשמל

תוכן עניינים

דברי פתיחה

דבר יו"ר דירקטוריון חברת החשמל	4
דבר מנכ"ל חברת החשמל	5
דבר סמנכ"ל קיימות תאגידית	6

תיאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

אסטרטגיה	16-8
פרופיל ארגוני	29-17
זיהוי היבטים מהותיים	32-30
דיאלוג מחזיקי עניין	36-33
ממשל תאגידי	42-37

היבטים מהותיים בפעילות החברה

ערך עסקי משותף לחברה ולמחזיקי העניין	65-44
התנהלות תאגידית אחראית	80-66

אינדקס GRI: G4 CORE	90-82
---------------------	-------

הקשר בין מדדים לדיווח בנושא קיימות	104-91
------------------------------------	--------

דבר יו"ר דירקטוריון חברת החשמל (G4-1)

לקראת הכנת דברי פתיחה לדוח קיימות תאגידית של החברה לשנת 2017 בדקתי "האם ההתקדמות שלנו בתחום הקיימות התאגידית מביאה ערך לארגון ולמחזיקי העניין?"

לשאלה זו מספר תשובות:

< הצלחנו להשיג רמה גבוהה של שקיפות בהתנהלות החברה, כמענה לדרישות רגולטוריות ולציפיות מחזיקי העניין.

< הצלחנו לשלב שיקולים סביבתיים וחברתיים בתוך מכלול הפעילות העסקית של החברה, ולהמשיך במחויבות הוולונטרית שלנו לדיווחים שוטפים בתחום האחריות התאגידית. כמו כן, הוכחנו שבפעילות החברה כפי שמשתקפת הן בדוח הכספי והן בדוח זה, מעורבים שיקולים סביבתיים- חברתיים המובילים לתוצאות עסקיות חיוביות.

< "אחריות חברתית-סביבתית" הינה חלק מהמרחב הנורמטיבי של התנהלות חברה מתקדמת, במסגרתה אנו לוקחים אחריות על פעילותה של החברה ושוקדים על מזעור ההשלכות הסביבתיות בהתמדה.

בהתחשב בהיבטים לעיל ההחלטה שהתקבלה לפני שש שנים, לפיה נהפוך לחברה מובילה בארץ בתחום קיימות תאגידית, הינה ללא ספק נכונה, כאשר הפעילות הן בתחום הסביבתי והן בתחום החברתי כפי שמוצגת בדוח זה הינה מגוונת, מתקדמת ומביאה כבוד לעובדים, לחברי ההנהלה ולחברי הדירקטוריון. הערך המוסף המשמעותי של החלטה זו התקבל מכך שעובדי ומנהלי החברה דוגלים בעקרונות הקיימות ומקדמים פעילויות רבות מרצון ואף בהתנדבות. החברה שלנו, אשר שנים רבות נמצאת במקום הראשון בשביעות רצונם של לקוחותיה מתפקודה, שנמצאת בין החברות המובילות בארץ שבהן צעירים רוצים לעבוד, נמצאת בפני אתגרים כלל לא פשוטים. אחד האתגרים שלפנינו הוא בהתאמת תחומי הפעילות העיקריים, לשינויים הטכנולוגיים שמתרחשים בקצב מהיר. לפי כך, השנה התחלנו בקידום תחום המניה החכמה - התקנת עשרות אלפי מונים חכמים דו-כיוונים ללקוחות, שיאפשרו להם לקבל בזמן אמת מידע אודות צריכת החשמל בבתיהם, מחירי החשמל, תקינות מכשירי חשמל בבית ועוד. בהמשך יהווה פרויקט זה את הבסיס לתוכנית הדגל של החברה - הקמת רשת חכמה.

לקראת סוף השנה, לאחר שנים ארוכות של דיונים, השגנו הסכמות עקרוניות בנושא הרפורמה במשק החשמל, רפורמה שהינה קריטית ליציבות ולוודאות במשק האנרגיה בישראל. המתווה האסטרטגי - היסטורי יצעיד את החברה ואת המשק לעידן חדש של יציבות ותחרותיות, ולהפיכתה של חברת החשמל לחברה יעילה ומובילה בשוק תחרותי.

אני מאמין שביחד נצליח ולשפר את השירות ללקוחות, לטפח את המשאב האנושי המסור והמקצועי שקיים בחברה, לעמוד בקדמת הטכנולוגיה, לשפר את איתנותה הפיננסית של החברה, ולקדם תהליכים ארגוניים מורכבים למען שרידות החברה והצבתה כגורם המוביל בתחום האנרגיה בארץ.

בברכה,

יפתח רון-טל (אלוף במיל')
יו"ר דירקטוריון חברת החשמל

דבר המנהל הכללי

בדברי הפתיחה שלי לאחד מדוחות קיימות הקודמים ציינתי "שכולנו מיישמים עקרונות הקיימות בחיי היום יום, כיוון שבמרבית המקרים המשמעות היא להיות אנחנו". בשנים אחרונות הצלחנו לנהל באופן אחראי את החברה תוך שיפור בהשלכות הסביבתיות מפעילותנו, בשקיפות המידע למחזיקי העניין ובכך שמבצעים את המוטל עלינו בצורה נכונה וראויה. המאמץ הניהולי קיבל ביטוי בשיפור דירוג האשראי שלהחברה, בכך שהלקוחות מרוצים משירות שמקבל מחברה למרות קשיים כתוצאה משילוב מערכות מחשוב מתקדמות במחוזות, בכך שעובדים צעירים רואים בחברה מקום עבודה טוב ומבוקש. השנה ניתן ביטוי לניהול אחראי ביישום אסטרטגיה כללית חדשה לחברה, בתרגומה לתוכניות עבודה מפורטות לשנים הבאות, בקביעת צעדים להתייעלות רב תחומית, בקידום פרויקטים סביבתיים רבים לרבות פרויקט הפחתת פליטות ביחידות הפחמיות שהנו חשוב למחזיקי העניין. שנת 2017 הוכרזה כשנת השירות מתוך כוונה לשפר הן השירות ללקוחות החברה והן השירות ללקוחות הפנימיים של כול אגף/חטיבה.

בשנת 2017 שיימנו תהליך רוחבי לגיבוש ערכי הליבה של החברה אשר ילוו אותנו בעבודתנו, והתחלנו בהטמעתם בכל שדרת החברה. הערכים שנבחרו יהוו כלי עבודה ומצפן ערכי לעבודתנו בדרך להגשמת הייעוד והחזון שהחברה הגדירה לעצמה, ובתהליך יישום האסטרטגיה החדשה בפועל. שילוב החדשנות בתחומי הפעילות העיקריים של החברה יוביל לקפיצת מדרגה ולשינוי משמעותי במה שעשינו עד היום. העולם הטכנולוגי "החדש" מוביל למעבר חד מהעולם "הישן" לעולם הדיגיטלי בו בעזרת ניתוח אנליטי חכם של נתונים שנאספים בזמן אמת ובהיקפי ענק, יאפשר כניסה לעולם של הזדמנויות עסקיות וניהוליות מגוון ומאתגר. קצב השינוי של המעבר לעולם "החדש" הנו עד כדי כך מהיר שחברות שלא יתאימו את עצמן לשינוי פשוט יפסיקו לתפקד. אני סבור שעובדי החברה ומנהליה יצליחו לקדם חדשנות טכנולוגית בהצלחה וזאת כדי להכין את עצמנו לקראת עולם טכנולוגי חדש, שונה, מורכב ואתגר. בדוח זה תוכלו להתרשם פעם נוספת על העשייה בתחום החברתי והסביבתי המתבצעת בחברה מתוך אמונה שהכיוון הנו נכון, חיוני ובעל פוטנציאל עסקי משמעותי. בסוף שנת 2017 הגענו להסכמות עקרוניות בנוגע לשינויים מבניים וארגוניים הן במשק החשמל והן בחברה. מדובר באירוע היסטורי וציון דרך בתולדות החברה. החברה נמצאת בפתחו של תהליך ארוך וקשה של פרידה מעובדים שתרמו רבות לחברה וכן יישום שינויים ארגוניים פנימיים שיובילו ליכולת התמודדות טובה יותר לקראת האתגרים הרבים הצפויים בעשור הקרוב. הנהלת החברה ואני בראשה מתחייבים לפעול בנחישות, באחריות, בשקיפות וברגישות בכול הקשור ליישום התהליכים המורכבים הצפויים, זאת בתאום מלא עם דירקטוריון החברה וארגון העובדים הארצי.

בברכה,

עופר בלוך

מנכ"ל חברת החשמל

דבר סמנכ"ל קיימות תאגידית

בשנה האחרונה ניסיתי יחד עם חברי ההנהלה להתמודד עם האתגר להתאים את עצמנו לרף עמידה בסוגיות סביבתיות וחברתיות שהנו מעל "רף הציות". כמות ההנחיות, התקנים, השיטות לדיווח תאגידי בנושא קיימות מתרחבת כול הזמן ומובילה לקשיים באיתור הדרך התמציתית והשקופה לגיבוש דיווחים בנושא. חברת החשמל קבעה לעצמה מחויבות דיווח וולונטרי תוך שימוש בשיטת הדיווח המקובלת ביותר, שהינה לפי הנחיות הגוף GRI - GLOBAL REPORTING INITIATIVE בהתאם לתקן המעודכן G4. לפי כך התבצע בחברה תהליך שמטרתו התה איתור הנושאים המהותיים שהם חלק מפעילותה ושלגביהם מחזיקי העניין הנם מעוניינים לקבל דיווחים בהרחבה ובשקיפות.

איתור הנושאים המהותיים התבצעה על בסיס סקרים בקרב מחזיקי העניין שבוצעו לפני ארבע שנים כאשר השנה נבחנה תקיפות הנושאים שנבחרו כמהותיים ביחס לפרסומים מעודכנים בתחום. הבדיקות שבוצעו מצביעות על כך שכיווני הפעולה בתחום הקיימות בחברה והנושאים המהותיים שנבחרו לדיווח בדוח זה נמצאים בהלימה להמלצות עדכניות של גופים בינלאומיים.

בשנים האחרונות מסתמן כיוון חדש, לפיו נדרש לשלב בין הדוח הכספי של הארגון לבין הדיווח הסביבתי-חברתי, כדיווח משולב (Integrated Reporting).

בדוח הנוכחי הלכנו צעד קדימה בכיוון החדש ולראשונה נבחן הקשר בין הדוח הכספי (והדיווחים שבו) לבין הדרישות לדיווח בנושא קיימות בהתאם לתקן GRI-G4. על בסיס ניתוח תוצאות הבחינה, ניתן לציין שהדיווחים בדוח הכספי של החברה מאפשרים מתן מענה לרוב המדדים הנכללים בדיווחי קיימות, כאשר על ידי הרחבת היקף הגילוי לגבי מספר מצומצם יחסית של נושאים, אפשר יהיה ליישם כיוון חדש זה. בנוסף, בדוח הנוכחי הוצגה באופן תמציתי פעילות עובדי החברה בתחומים סביבתיים וחברתיים, לרבות יעדים מדידים. ברצוני להודות למאות מעובדי החברה שרואים בעשייה חברתית-סביבתית שליחות, אתגר ותרומה להתנהלות ראויה.

בברכה,

אדריאן ביאנו

סמנכ"ל קיימות תאגידית, קר"ט ומנהל הסיכונים של החברה

א. תיאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

1. אסטרטגיה

1.1 < על דוח קיימות תאגידית לשנת 2017

הדוח הנוכחי סוקר את פעילות חברת החשמל לישראל בע"מ בתחום הקיימות התאגידית, במהלך שנת 2017 (G4-28).

בדומה לדוחות שמתייחסים לשנים קודמות, גם דוח זה עומד בסטנדרט הדיווח הבינלאומי של ארגון ה-GRI (Global Reporting Initiative). זאת בהתאם לתקן הדיווח המתקדם - G4 ברמת השקיפות הנדרשת לדיווח ברמה בסיסית "Core" המחייב התייחסות לקבוצת מדדי חובה שנקבעו בתקן ובנוסף דיווח מתומצת (מדד אחד לבחירה) לגבי האספקטים המהותיים שנבחרו על ידי מחזיקי העניין של החברה. יש לציין, כי דוח קיימות לשנת 2017 מתבסס על מידע שבדוח הכספי של החברה לאותה שנה. בכך לראשונה בארץ בוצע ניסיון להגיע לדיווח משולב - Integrated Reporting, שהינו מודל דיווח שמקשר בין שני הדיווחים לעיל (G4-3).

בנוסף ניתן לציין:

- < החברה לקחה על עצמה לפרסם דוחות קיימות בתדירות שנתית (G4-30). לפיכך, הדוח הראשון התייחס לשנת 2012.
 - < בדוח זה קיימת התייחסות לאספקטים (נושאים) המהותיים שנקבעו על בסיס סקרי עומק שבוצעו בין מחזיקי העניין ושהם זהים לאלו שבדוחות הקיימות לשנים 2013-2014, (G4-23). בדוח מופיע דיווח ברמת השקיפות "Core" - "בסיסית", (G4-29), שמחולק לחלקים הבאים:
 - < תיאור כללי של החברה ותחומי פעילותה בהתאם ל-34 מדדי החובה שנקבעו בתקן G4 של GRI (G4-1÷G4-34) ואף מעבר.
 - < דיווח על העשייה לגבי 12 נושאים מהותיים מנקודת ראות של מחזיקי העניין, ברמת שקיפות בסיסית (ראה פרק היבטים מהותיים בהמשך).
 - < אינדקס הנדרש לדיווח GRI-G4.
 - < מפת הקשר בין הדיווחים בדוח הכספי לשנת 2016 (שנת בוחן) לבין המדדים הנדרשים לדיווח בתחום קיימות תאגידית, שבדוח הנוכחי.
- הדוח הכספי של החברה הנו מבוקר הן על ידי ר"ח חיצוני והן על ידי גורמים מקצועיים פנימיים רבים (G4-36), ובכך ניתן מענה מספק לנאותות המידע שבדיווח בתחום קיימות תאגידית.

ליצירת קשר בנושא דוח הקיימות הנוכחי ניתן לפנות אל:

ד"ר אדריאן ביאנו - סמנכ"ל קיימות תאגידית, קר"ט ומנהל הסיכונים של החברה
טל' 076-8633777.

כתובת החברה:

חברת החשמל, בניין המשרדים הראשי, רח' נתיב האור 1, תד 10, חיפה 31000 (G4-31, G4-5).

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

1.2 < חזון ויעדי הקיימות

לאן?

< חברת החשמל תפעל מתוך אחריות סביבתית וחברתית, בראייה עיסקית מקיימת וצופה פני עתיד.

איך?

< נבטיח אמינות ואיכות החשמל, כולל רמתו הבטיחותית הנדרשת.
< נמזער את ההשלכות הסביבתיות הנובעות מפעילות החברה.
< נוביל בתחום מניעת מפגעים והפחתת השפעות סביבתיות.
< נשלב עקרונות תכנון בר קיימא בתכניות הפיתוח ובתהליכי קבלת החלטות.
< נתייחס לעובדינו, לקוחותינו ולסביבה החברתית באופן שקוף ואמין, תוך גילוי מעורבות, אכפתיות ואחריות.
< נשפר את איכות השירות ללקוחות.
< נשאף להידברות שוטפת עם מחזיקי העניין תוך שקיפות ואמינות.

ערכים!

< לטפח את המשאב האנושי כנכס אסטרטגי.
< לקבל אחריות סביבתית וחברתית בפעילות השוטפת ובתהליכי קבלת החלטות.
< לייצר אוירה של חדשנות הנדסית וניהולית, שקיפות ומחויבות אישית.
< לשלב חשיבה עסקית-כלכלית בפעילות השוטפת של החברה ובתהליכי קבלת החלטות.
< לפעול מתוך אחריות לאיתנותה הפיננסית של החברה תוך שמירה על רווחיות נאותה.
< לשמור על ממשל תאגידי תקין והטמעת הקוד האתי בכל רבדי החברה.
< לטפח את הקשר עם לקוחות החברה ומחזיקי עניין אחרים על בסיס שקיפות ואמינות.

1.3 < ערכי הליבה של החברה ועובדיה

הנהלת החברה השלימה לאחרונה תהליך עומק של גיבוש ערכי הליבה שלנו, הנשענים על חזון החברה המעודכן. התהליך החל לפני למעלה משנה כחלק מתהליך "מחשבים מסלול מחדש" שמובילה חטיבת משאבי אנוש וארגון. לאחר גיבוש ההצעה הראשונה לסדרת ערכי ליבה לחברה ועובדיה התקיים תהליך ממושך של שיתוף ודיאלוג עם כ- 400 עובדים ומנהלים מכל מגזרי החברה במסגרת סדנאות, אשר בכל אחת מהן השתתף באופן פעיל גם נציג הנהלת החברה. בעקבות הסדנאות, גובשו מחדש ערכי הליבה והובאו לדיון ולאישור בהנהלת החברה.

חמשת ערכי הליבה שמשקפים את "חוכמת ההמונים" כפי שהוצגה בסדנאות הינם:

- < משתנים באומץ: עסקיות, חדשנות, יעילות.
- < מחויבים לצורכי הלקוחות: שירות איכותי וזמין.
- < מנהיגים באחריות ואמינות: יושרה, דוגמה אישית.
- < אכפת לנו מאנשים: הוגנות, ערכות הדדית.
- < מחויבים למקצוענות ומצוינות: יוזמה, להט עשייה, בטיחות.

בתוך תהליכי השינוי העמוקים שמשק החשמל עובר ואלה שעוד צפויים לנו, ערכי הליבה יסמנו עבורנו גבולות שאין לחצות אותם ויבטיחו שנפעל באופן ערכי מול לקוחות ועובדים כאחד.

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

1.4 < יעדים

היעדים העיקריים עד שנת 2020, בתחומי קיימות סביבתית ומשאבי האנוש מתוארים בהמשך. יעדים נוספים מתוארים בעדכון אחרון (2016) של מסמך "מדיניות ואסטרטגיה לקיימות בחברת החשמל", שפורסם באתר האינטרנט של החברה.

קיימות סביבתית יעדים לשנת 2020

הפחתת פליטות מזהמים* (בטונות)

- < 60% הפחתת תחמוצות חנקן
- < 60% הפחתת תחמוצות גופרית
- < 20% הפחתת פחמן דו חמצני
- < 20% הפחתה בטביעת הרגל הפחמני

משאבים מתכלים

- < 10% הפחתת מים שפירים לצרכים תפעוליים (שנת ייחוס 2013)
- < 60% הפחתת נייר לצילום (שנת ייחוס 2010)
- < 10% רכש ירוק
- < שימוש בנייר ממוחזר

פסולת ותוצרי לוואי

- < 100% שימוש חוזר באפר פחם
- < 100% שימוש חוזר בגבס
- < אפס אירועי חומ"ס

מניעת מפגעים סביבתיים

- < מניעת אירועי זיהום ים, זיהום קרקע
- < מניעת זיהום אוויר

*בהשוואה לשנת 2012, בה הופסק השימוש בגז טבעי

1.4 < יעדים (המשך)

העסקה רב גונית

היעד: 10% אוכלוסיה מגוונת (מצב בשנת 2017)

- < בני מיעוטים - 3.5% (3%)
- < יוצאי אתיופיה - 1.5% (1.3%)
- < חרדים - 1% (0.9%)
- < עובדים עם מוגבלות - 3% (2.6%)
- < נוער עובד ולומד - 1% (0.7%)

ייצוג נשים ברמות הניהול

היעד: 25% ייצוג נשים ברמות ניהול שונות בפועל:

- < 22% מנהלות מחלקה ומקבילותיהן
- < 18% סגניות מנהלי אגפים
- < 22% מנהלות אגפים
- < 13% נושאות משרה

קיימות חברתית - המשאב האנושי יעדים לשנת 2020

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

1.5 < אירועים מרכזיים בשנת 2017

בשנת 2017 עובדי החברה יזמו והשתתפו בעשרות אירועים חברתיים, כגון: **סיוע לאוכלוסיות חלשות, פעילות למען קשישים, יום המעשים הטובים, פורים באתרי החברה, פעילות חינוכית בבתי ספר ועוד.**

מבין האירועים הרבים, ניתן לציין כאירוע משמעותי את הפיכת חג החנוכה **"לחג החשמל"**, שבפעם הראשונה נעשה חיבור בין חג מסורתי למותג החברה באירוע שמטרותיו: חיזוק הקשר עם הרשויות המקומיות, עם עסקים קטנים, חיזוק האחריות התאגידית, חיזוק הקשר עם ארגוני סביבה ועוד. מדובר במרוץ **"מאילת ועד קרית שמונה"** שיתקיים בחג החנוכה השנה, שיהיה המרוץ החברתי הראשון "בשביל האור":

בשביל האור

יחד נרוץ ונאיר את ישראל

< אירועים נוספים

דירוג פלטינום פלוס
2017

חברת החשמל קיבלה דירוג פלטינום פלוס במסגרת דירוג מעלה 2017, להערכה עבור הטמעת מחויבות חברתית בארגונים. זאת שנה שלישית ברציפות.

פרס על שם
"דב לאוטמן ז"ל"

לקידום בעלי מוגבלויות. הוענק לחברת החשמל במסגרת כנס מעלה: עסקים-מנהיגים-אחריות חברתית שהתקיים בת"א 29.11.17

אות מקדם בטיחות בדרכים
ב-2017 לחברת החשמל

האות הוענק מטעם הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים בטקס לציון היום הלאומי לבטיחות בדרכים בסימן אחריות אישית.

1.6 < דיווח משולב

בדרך כלל דווח כספי של תאגיד הינו כלי בסיסי, יעיל ואפקטיבי המאפשר הערכת המצב הפיננסי שלו כאשר הדרישות המקובלות לדיווח בתחום קיימות תאגידית מקבולות פתרון חלקי (אם בכלל?) בדוח הכספי. לאחרונה בארה"ב החל להתגבש מודל דיווח שידוע בשם דיווח משולב - Integrated Reporting שבו בנוסף לפירוט המידע הפיננסי משולב בדוח הכספי מידע בנושאים חברתיים-סביבתיים כמקובל בדוחות בתחום קיימות תאגידית. מחקרים מציינים שמשקיעים מעוניינים במידע רחב יותר מאשר מידע פיננסי כאשר דיווח משולב משפר את הקשר בין הארגון לבין מחזיקי העניין שלו.

בחברה מיושמת גישה לפיה מתבצע דיווח משולב על יד פרסום שנתי של:

< הדוח הכספי של הארגון.

< דוח קיימות לפי תקינה G4-GRI.

< דוח סביבתי אינטגרטיבי, בו תיאור נרחב של ההשלכות הסביבתיות מפעילות החברה.

לראשונה בדוח זה מתואר הקשר בין מדדי הדיווח המקובלים בדוחות קיימות תאגידית לבין המידע שמוצג בדוח הכספי של החברה שנכתב תחת בקרה של ר"ח חיצוני בלתי תלוי.

בפרק ד' בדוח זה מוצגת רשימת מדדי הדיווח הנדרשים לפי GRI-G4 והקשר לפרקים השונים שבדוח הכספי, בהם מידע רלוונטי.

מפת הקשר בין מדדי הדיווח בתחום הקיימות התאגידית למידע שבדוח הכספי נותנת אפשרות להוכיח שבדוח הכספי ישנו מידע שנותן כיסוי גם לנושאים חברתיים-סביבתיים המעניינים את מחזיקי העניין, למרות שהמידע מאורגן בצורה אחרת ובפרקים שונים. הדבר מוביל למסקנה לפיה שני הדיווחים (הכספי והחברתי - סביבתי שבדו"ח קיימות) מאפשרים גילוי מלא ביחס לנושאים המהותיים.

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

1.7 < סיכונים והזדמנויות

סיכונים

מהווים חלק בלתי נפרד מהסביבה העסקית ומתהליכי העבודה והניהול העסקי בחברה ומושפעים מגורמים חיצוניים ופנימיים כגון סיכונים אסטרטגיים, סיכונים תפעוליים, סיכונים פיננסיים, וסיכונים ציודיים ורגולציה. בהתאם להנחיות המובאות בחוזר רשות החברות 2009/2 בנושא ניהול סיכונים, וכחלק משגרת הניהול השוטף מקיימת חברת החשמל תהליך לניהול סיכונים בהתאם למדיניות אב לנושא זה שאושרה על ידי הדירקטוריון ועודכנה לאחרונה.

ניהול סיכונים מיועד להבטיח את עמידתה של החברה במשימות, ביעדים ובמטרות שהוגדרו, ומתבצע כפעילות רוחבית בכול החטיבות. הנהלת החברה אחראית על ביצוע תהליכי ניהול סיכונים. כאשר המנכ"ל ממנה מנהל סיכונים של החברה אשר אחראי על ניהול אינטגרטיבי של הפעילויות. בנוסף, בשנת 2016 החברה פעלה לסיום ואישור סקר סיכונים חדש. לרבות הגדרת תיאכון לסיכון (היקפי הסיכון שישות מוכנה לקבל), עדכון מדדי סיכון ותכניות להפחתת הסיכונים.

יעדי המדיניות לניהול סיכונים הינם, בין היתר:

- < מזעור הפסדים הנובעים מהתממשות סיכונים להם חשופה החברה.
- < התאמת מסגרות של סמכות ואחריות בקרב עובדי החברה.
- < קיום בקורות אפקטיביות ופעולות להפחתת הסיכונים.
- < יצירת תשתית להערכת הסיכון, לרבות מנגנוני דיווח שוטף ושימוש בדיווחים אלו ככלי לניטור רמת הסיכון.

בנוסף, בוצעו תרגילים בתחום המשכיות עסקית שמטרתם הנה הבטחת הרציפות התפקודית של תהליכים קריטיים לפעילות החברה.

הזדמנויות

הנהלת החברה ועובדיה מיישמים אסטרטגיה חדשה שבמרכזה:

- < נקבע יעד על לפיו יש להתארגן ולנקוט בפעולות אופרטיביות להפיכה לחברה עסקית-תחרותית תוך מעבר, בשנים הקרובות, לחברה תחרותית-רגולטורית.
 - < נקבעו דרכים ליישום יעד העל שבמרכזו צעדי התייעלות וייזום כניסה לפעילויות חדשות בתחומי הליבה.
 - < ביישום התכנית האסטרטגית החדשה, החברה תמקד את עצמה "כחברה עסקית המובילה במשק האנרגיה בישראל".
 - < כמו כן, כחברה החותרת לפעול ביעילות ובהוגנות, בסביבה תחרותית מתפתחת, החברה תפעל להבטיח איתנותה הפיננסית ורווחיותה הנאותה, הנדרשות לצורך אספקת חשמל זמין ואיכותי לכל המשק, ולהמשך פיתוח משק החשמל (מתוך חזון החברה).
 - < חיזוק הקשר בין ניצול התקציב לביצועי החטיבות על ידי קביעת מדדי תפוקות חדשים.
 - < בסוף שנת 2017 הושגו הסכמות עקרוניות בנוגע לשינויים מבניים במשק החשמל ושינויים ארגוניים בחברה.
- מדובר באירוע הסטורי וציון דרך בתולדות החברה שנמצאת בפתחו של תהליך ארוך ומאתגר.

1.8 < נאותות הדיווח

בשנים בהן החברה פרסמה דוחות בנושא קיימות תאגידית נצבר ידע משמעותי, הן במתן מענה לדרישות התקן (GRI-G4) והן באיסוף הנתונים הנדרשים תוך שמירה על רמה גבוהה של שקיפות.

בדוח הנוכחי:

- < בדומה לדוחות הקודמים איסוף הנתונים, כתיבת הדוח, הנגשת המידע בוצעו על ידי עובדי החברה שמיצגים את החטיבות השונות.
- < המידע המוצג מתבסס ברובו על מידע מתוך דוח הכספי של החברה לשנת הדיווח שהינו דוח מבוקר על ידי רו"ח חיצוני בלתי תלוי ועל ידי גורמים מקצועיים פנימיים.
- < הושם דגש מיוחד על הגדרת יעדים לפעילות הקיימות וזאת לצורך מעקב על האפקטיביות הפעילות.

תכולת הדוח עומדת בדרישות התקן הבינ"ל GRI-G4 כאשר:

- א. לצורך קביעת הנושאים המהותיים בוצעו סקרים בקרב מחזיקי העניין בשנים קודמות
 - ב. תקפות הנושאים המהותיים נבדקה מול המקובל בחברות חשמל בחו"ל ומול מידע עדכני בנושא כמפורט בהמשך (עבודות של האו"ם ו-WEC).
 - ג. רמת שקיפות הדיווח לגבי ההיבטים המהותיים תתאים לדרישות השקיפות הבסיסית "Core" כאשר בדוחות לשנים 2013-2014 עמדנו בדרישות לשקיפות ברמה In Accordance – Comprehensive
 - ד. מאגר הנתונים הקיים יאפשר גם בדוח הנוכחי להרחיב את הדיווח **מעבר** לנדרש לפי רמת שקיפות בסיסית - "Core".
- לפי כך נאותות המידע והנתונים המוצגים בדוח זה הנה פועל יוצא מכללי הדיווח המחמירים בדוחות הכספיים של החברה.

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

2. פרופיל ארגוני

2.1 < כללי

חברת החשמל לישראל בע"מ The Israel Electric Corporation Ltd. הינה פעילה בתחום החשמל מכוח חוק משק החשמל. המטה של החברה ממוקם בחיפה, רחוב נתיב האור 1 (G4-5). למועד הדוח, מדינת ישראל מחזיקה 99.846% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה (G4-7). החברה מייצרת, מוליכה, מחלקת ומספקת אנרגיה חשמלית כולל תכנון, הקמה ותפעול של תשתיות הנדרשות לכך במדינת ישראל (G4-4), מזרח ירושלים והגדה המערבית. החברה הינה חברה ממשלתית וציבורית המפוקחת על ידי שורה של רגולטורים ובין היתר על ידי רשות החשמל אשר קובעת את תעריפי החשמל ואת דרך עדכונם וזאת בהתאם להוראות חוק משק החשמל, (G4-7).

בנוסף לפעילות בישראל, החברה פועלת בחו"ל במסגרת היחידה לפיתוח וייזום עסקי בתחומים הבאים:

- < פעילות של תכנון, הקמה, בקרה על ביצוע פרויקטים בתחומי ייצור חשמל ומתקני חשמל אחרים.
- < פעילות של ספק שירותים מקצועיים כולל מכירת ידע, שירותי ייעוץ, שירותי הנדסה עבור גופים שונים בארץ ובחו"ל (מדינות מזרח אירופה, ברה"מ לשעבר, אפריקה, הודו ועוד), (G4-6).

כתובת החברה:

**חברת החשמל, בניין המשרדים הראשי,
רח' נתיב האור 1, ת.ד 10, חיפה 31000
(G4-31, G4-5).**

2.2 < תחומי פעילות ומטרות

החברה מייצרת, מוליכה, מחלקת ומספקת את מרבית החשמל הנצרך במשק הישראלי, בהתאם לרישיונות שהוענקו לה לכל סוג פעילות כזה, מכוח חוק משק החשמל. החברה עוסקת גם בתכנון והקמת התשתיות הנדרשות לפעילויות האמורות וכן היא פועלת כמנהל מערכת החשמל. כמו כן, החברה בעלת רישיון הולכה, חלוקה ואספקה של חשמל בתחום מדינת ישראל, אשר מהווה "רישיון ספק שירות חיוני" (כהגדרת המונח בחוק משק החשמל). בנוסף, החברה בעלת רישיון ייצור, כאשר פעילות ניהול המערכת מבוצעת במסגרת הרישיון הכללי, (G4-4), (G4-7).

< מטרות הפעילות

- א. לספק מענה מיטבי לצרכי לקוחותיה ברמת יעילות מותאמת לתנאי השוק.
- ב. להוביל את השוק ולהקדים את המתחרים באיכות ובטיב השירותים והמוצרים שתספק.
- ג. לפעול בכבוד, בהגינות ובאמינות כלפי לקוחות, עובדים, מתחרים, ספקים, מלווים בעלי מניות וגורמי ממשל.
- ד. להתייחס לעובדיה כנכס מרכזי של החברה, לנהל עמם תקשורת פתוחה, ליצור הרגשת גאווה ושייכות ולעודד אותם לפעול מתוך מחויבות ויצירתיות.
- ה. לשמש דוגמה למצוינות בניהול, בתפעול, בחדשנות טכנולוגית, בממשל תקין ובשקיפות.
- ו. לפעל בנחישות לשמירה על הסביבה, תוך עידוד הפקת אנרגיה נקייה וחתירה לפיתוח בר קיימא.

2.3 < מבנה תחום הפעילות

פעילות הולכת החשמל והשנאתו מתבצעת במסגרת רישיון שהחברה קיבלה "להולכה, חלוקה, אספקה מכירה וסחר בחשמל".

במסגרת תחום פעילות זה, החשמל המיוצר על ידי החברה ועל ידי יצרני חשמל פרטיים מועבר באמצעות רשת ההולכה לצרכני החשמל. רשת ההולכה פרושה על פני המדינה. רשת ההולכה מורכבת מקווי מתח על (400 ק"ו) ורשת מתח עליון (161 ק"ו) באמצעותם מועברת האנרגיה החשמלית מיחידות הייצור לתחנות המיתוג (תחנות במתח 400 ק"ו) ולתחנות המשנה הגדולות (תחנות במתח 161 ק"ו). מתחנות המיתוג ותחנות המשנה הגדולות מועברת האנרגיה לתחנות משנה הפרושות ברחבי הארץ. בתחנות המיתוג והמשנה של החברה מבוצעת פעילות ההשנאה, המשנה את רמות מתח החשמל ממתח על למתח עליון (באמצעות שנאי קישור בתחנות מיתוג) וממתח עליון למתח גבוה (באמצעות שנאי הספק בתחנות המשנה). הולכת החשמל בקווי מתח על ועליון מאפשרת העברת אנרגיה בין תחנות הכוח דרך תחנות המיתוג והמשנה שבמקטע ההולכה וההשנאה למרכזי הצריכה. וזאת באיבודי אנרגיה יחסית נמוכים.

לאחר ההשנאה למתח גבוה (ברשת חלוקה), מועברת האנרגיה אל צרכני מתח גבוה ובאמצעות שנאי רשת לצרכני מתח נמוך. חלק מלקוחות החברה הינם לקוחות במתח עליון, הכוללים בעיקר צרכנים גדולים דוגמת מפעלי תעשייה, חברת מקורות, מתקני התפלה ועוד.

הפעילות במקטע ההולכה והשנאה, כוללת גם תפעול, תחזוקה וטיפול בתקלות (G4-4). כמו כן, החברה פעילה במקטע ייצור אנרגיה חשמלית באמצעות תחנות כוח מסוגים שונים. נכון לסוף שנת 2017, יכולת המותקנת ברוטו של החברה ביחידות ייצור עומדת על 13,617 מגו"ט וללא שינוי בהשוואה לשנים 2015 ו-2016.

< מבנה התחרות בתחום הפעילות ושינויים החלים בו

נכון להיום, החברה פועלת כמונופול בתחום ההולכה וההשנאה. בנוסף, החברה מחויבת לאפשר ליצרני חשמל פרטיים שימוש במערכת ההולכת הארצית. על אף האמור, על פי תקנות משק החשמל (קוגנרציה), התשס"ה - 2004, בסמכות משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים לאשר ליצרנים פרטיים בקוגנרציה לספק חשמל לצרכנים סמוכים ללא שימוש בשירותי תשתית, (G4-13).

מוצרים ושירותים

שירותי תחזוקה ותפעול בתחום ההולכה וההשנאה ניתנים ללקוחות השונים בהתאם לרמת המתח לה הם מחוברים. הצרכן הסופי משלם עבור שירותים באמצעות התעריף הכללי שנקבע על ידי רשות החשמל ומשתנה כתלות ברמת המתח. בנוסף, בהתאם לספר אמות המידה, החברה מספקת גם שירותי תחזוקה ותפעול בתחנות משנה של יצרנים פרטיים.

מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום פעילות החברה במקטע ההולכה וההשנאה, בדומה לשאר תחומי פעילותה, כפופה למגבלות חקיקה, כגון אלו הקבועות בהוראות חוק משק החשמל, בחוק החברות הממשלתיות ובספר אמות המידה המתפרסם על ידי רשות החשמל. כמו כן, הפעילות כפופה לאילוצים הקשורים בנושאי רישוי ודרישות לקבלת היתרים מרשויות ומשרדים ממשלתיים שונים.

2.4 < תיאור שרשרת האספקה

שרשרת האספקה כוללת (G4-13):

- < רכש דלקים מסוגים שונים שמתבצע בחברה למעט פחם שנרכש על ידי החברה הלאומית לאספקת פחם (חברת בת).
- < רכש פריטים שונים (נייר כתיבה, ציוד משרדי, ציוד מחשוב, מכונות צילום ועוד).
- < רכש ציוד בעל מורכבות טכנולוגית גבוהה (דודים, טורבינות, גנרטורים, שנאים, ציוד בקרה ועוד) לצורך הקמת ותחזוקת תחנות כוח ורשתות חשמל (עמודי חשמל, תילי חשמל לרשות במתחים שונים, כבלים במתחים שונים ועוד).
- < רכש שירותים שונים - ניקיון, הסעדה, שמירה, הסעות, הובלות, גינון, תחזוקת רכבים ועוד).
- היקף הרכש מספקים שונים בשנת 2017 עמד על כ- 3 מיליארד ₪ (ללא רכש דלקים, רכש טובין לפיתוח ותפעול ועוד).

החברה מפרסמת באתר האינטרנט שלה את תכנית הרכש לחומש הקרוב ובכך מאפשרת לספקים להשתלב בפעילות רכש בתחום עיסוקם.

בשנת הדיווח לא היו שינויים משמעותיים בנושא בעלות, מבנה או שרשרת האספקה בהשוואה לאשתקד. זאת למעט (G4-13):

- < גידול במספר הצרכנים (גידול טבעי).
- < גידול בהיקפי היצור של יצרנים פרטיים.
- < גידול בהיקפי הייצור בגז טבעי תוך הפחתה בייצור ביחידות מוסקות בפחם.

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

2.5 < נתונים נבחרים

< בהמשך, מספר נתונים המייצגים את פעילות החברה, (G4-8 G4-9), בשנת 2017 ובהשוואה לשנה הקודמת:

שנה	שיא ביקוש משקי במגו"ט	מס' צרכנים לסוף השנה (אלפי צרכנים)
2016	12,624	2,270
2017	12,750	2,800

שנה	שיא ביקוש חח"י במגו"ט	הייצור בגז טבעי (%)	הייצור השנתי (מיליוני קוט"ש)
2016	9,884	50.0	48,730
2017	9,605	53.5	48,781

< מספר לקוחות החברה בסוף שנת הדיווח, עמד על כ- 2.8 מיליון לקוחות. ייצור החשמל של החברה היה כ- 48.8 מיליארד קוט"ש כאשר כ-19.4 מיליארד קוט"ש סופקו ע"י יצרנים פרטיים, (G4-9). בהשוואה לשנה הקודמת ייצור יצרנים פרטיים גדל פי 3.

< התפלגות צריכת החשמל, לפי סוגי הלקוחות היתה דומה לשנה קודמת (G4-EU3, G4-8): צריכה ביתית כ-36%, צריכה ציבורית ומסחרית כ-30%, צריכה תעשייתית כ-18%.

< יכולת מותקנת במקטע הייצור של החברה (G4-EU1)

ההספק המותקן ביחידות ייצור של חברת החשמל הינו ללא שינוי בהשוואה לשנת 2016. הפיתוח המשקי הנדרש התבסס על שילוב תחנות כוח של יצרנים פרטיים.

שנה	סוג הדלק	הספק מותקן (מגו"ט)	אחוזים (%)
2017	גז	7,731	57
	מתנול	43	0
	סולר	993	7
	פחם	4,840	36
	קרוסין	10	0
	סה"כ מותקן	13.617	100%

< בחברה נמצאות בתפעול 63 יחידות ייצור

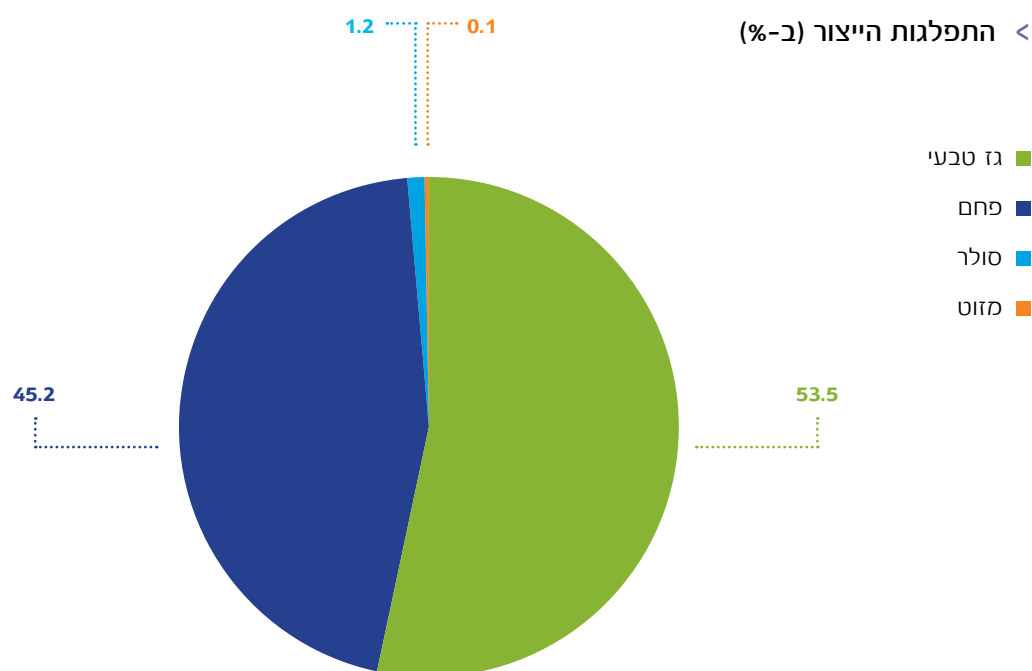
תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

< התפלגות הייצור (%) לפי סוגי דלקים (G4-EU2):

סוג דלק	2016	2017
פחם	49.6	45.2
גז טבעי	49.9	53.5
סולר	0.4	*1.2
מזוט	0.1	0.1
סה"כ	100	100

* צריכת הסולר המוגדלת משקפת תקלה באספקת הגז הטבעי ממאגר תמר (בספטמבר 2017) למשך 6 ימים.

< התפלגות הייצור (ב-%)

< לגביי שנת 2017 ניתן לציין:

סה"כ הייצור של חברת החשמל היה כ- 48.7 מיליארדי קוט"ש וכ- 71.5% מהייצור המשקי. הייצור בפחם הופחת בכ- 4.4% בהשוואה לשנת 2016 ובכ- 18% בהשוואה לשנת 2015, כאשר הייצור בגז טבעי גדל בכ- 3.6% בהשוואה לשנת 2016 (G4-8, G4-9).

בתחום הפיתוח הושקע מאמץ ליישום תכניות הפיתוח של מקטעי הולכה, השנאה וחלוקה. היקפי הפיתוח הצפויים עד שנת 2020 מתוארים בהמשך (ראה גם פרק ב-1.2), (G4-EU4), ביחס לשנת 2015.

סוג קו	2015	2020
קווי מתח על 400 ק"ו	759.5	782
קווי מתח עליון 161 ק"ו	4,497	4,627
כבלים מתח עליון 161 ק"ו	123.6	198
תחנות משנה קבועות ופרטיות	201	211
קווי מתח גבוה 24 ק"ו	26,961	30,631
קווי מתח נמוך	20,298	25,382

מצבת כ"א בחברה נכון ליום 31.12.2017 עמדה על 11,902 עובדים, לעומת 11,908 עובדים בסוף 2016 (G4-10), לפי החלוקה הבאה:

< עובדים קבועים: 8,558 עובדים

< עובדים ארעיים, בהסכם אישי ועוד: 3,344 עובדים.

< בשנת 2018 צפויה פרישה של כ- 550 עובדים קבועים בהתאם לתוכנית התייעלות רב שנתית שאושרה ניתן לציין שעל רוב עובדי החברה (מעל 95.5%) חלים הסכמים קיבוציים, (G4-11).

< הרווח התקציבי של החברה בשנת 2017 גדל בהשוואה לשנה קודמת אודות להתייעלות רב-תחומית משמעותית.

< שיא הביקוש המשקי היה 12,750 מגוואט בהשוואה ל-12,624 מגוואט בשנת 2015.

< יכולת המותקנת של יחידות הייצור של החברה לא השתנתה בהשוואה לשנה קודמת. היכולת

המותקנת המשקית נמצאת במגמת עלייה כתוצאה משילוב יצרנים פרטיים דבר המסמן תחילת עידן התחרות במקטע הייצור.

< האנרגיה המיוצרת על ידי יחידות הייצור של החברה התה כ- 71.5% מהאנרגיה המיוצרת במשק. היתרה סופקה על ידי יצרנים פרטיים דבר המצביע על פתיחת מקטע הייצור לתחרות.

< הייצור בגז טבעי הגיע לכ- 53.5% מסך הייצור של החברה, כאשר הייצור בפחם ירד בכ- 4.4% בהשוואה לאשתקד.

< מספר הלקוחות גדל מעבר לגידול הטבעי, כאשר המגמה של מעבר לקוחות גדולים לאספקת חשמל מיצרנים פרטיים המשיכה.

< פליטות פחמן דו-חמצני ירדו ב- 2017 בכ- 4.9% בהשוואה לשנת 2016 (ראה פרק 3.6) כתוצאה מגידול הייצור בגז טבעי, ובכ- 35% בהשוואה לשנת 2012.

< ירידה משמעותית הושגה גם ביתר המזהמים לאוויר תוך עמידה בתקנים שנקבעו על ידי המשרד להגנת הסביבה וזאת תחת ניטור ביצועים ושקיפות מלאה (ראה סעיף 3.6).

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

2.6 < פליטות גזי חממה

באוגוסט 2015, החליטה הממשלה לבטל את התכניות הלאומיות להפחתת פליטת גזי חממה מ- 2010 והטילה על שרי הגנת הסביבה, תשתיות לאומיות אנרגיה מים והאוצר, להניח לפני הממשלה תכנית חלופית לקראת דיוני ועידת פריז שהתקיימה בדצמבר 2015. הממשלה החליטה בשיבתה בתאריך 20.09.15, תוך שמירה על הביטחון האנרגטי של מדינת ישראל, (G4-EU5):

< לקבוע יעד לאומי של 8.8 טונה פליטת גזי חממה לנפש בשנת 2025 ושל 7.7 טונה לפליטת גזי חממה לנפש בשנת 2030, אשר מהווה הגבלה בתוספת פליטת גזי החממה של ישראל

מ- 72 מיליון טונה גזי חממה בשנת 2005 ל- 81 מיליון טונה גזי חממה בשנת 2030.

< לצורך השגת היעד הלאומי להפחתת פליטות גזי חממה, כיעדים לאומיים להפחתה ולייעול של צריכת האנרגיה במשק וייצור חשמל ממקורות של אנרגיות מתחדשות, כמפורט להלן:

< צמצום צריכת החשמל בשיעור של לפחות 17% עד שנת 2030 ביחס לצריכת החשמל הצפויה באותה השנה לפי תרחיש עסקים כרגיל. לעניין החלטה זו - "תרחיש עסקים כרגיל" הוא תרחיש המשקף את היקף צריכת החשמל הצפויה בשנת 2030, על פי המגמות נכון לשנת 2015.

< צמצום הנסועה הפרטית בשיעור של 20% עד לשנת 2030, ביחס לנסועה הצפויה באותה השנה לפי תחזית עסקים כרגיל והמגמות נכון לשנת 2015.

< ייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת יעמוד על שיעור של 13% לפחות מסך כל צריכת החשמל בשנת 2025 ובשיעור של 17% לפחות מסך כל צריכת החשמל בשנת 2030.

נתוני הפליטות הישירות של גזי חממה כתוצאה משריפת דלקים לייצור חשמל מתוארים בהמשך - (טון CO₂) - SCOPE 1 - כמו כן, חושבו הפליטות השונות (חנקן חד- חמצני, מתאן, גופרית ועוד) בטון שווה ערך פחמן דו חמצני במטרה להעריך את טביעת הרגל הפחמנית של החברה (G4-EU5).

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

סוג גז	2016	2017
פחמן דו חמצני CO ₂ (אלפי טון)	30,938	29,415
פחמן דו חמצני גרם/קוואט"ש מיוצר	635	603
סה"כ אלפי טון שווה ערך פחמן דו חמצני-טביעת רגל פחמנית	31,055	29,512
פחמן דו חמצני שווה ערך גרם/קוואט"ש מיוצר	637	605

בשנת 2017 טביעת הרגל הפחמנית (כולל חנקן דו חמצני, מתאן, גופרית שש פלואוריד ועוד) ירדה בכ- 4.9% בהשוואה לשנת 2016 ובכ- 35% בהשוואה לשנת 2012 בה התה הפסקה בהזרמת הגז הטבעי. זאת כתוצאה משינוי מדיניות ההפעלה של יחידות פחמיות על ידי משרד האנרגיה והפעלת אמצעים להפחתת מזהמים בתחנת הכוח שבאתר מאור דוד ורטנברג. בכך ניתן לציין שתרומת החברה למאמץ הלאומי להפחתת פליטות גזי חממה התה משמעותית.

2.7 < עקרון הזהירות המונעת

עקרון "הזהירות המונעת" עוגן בחקיקה הישראלית, בחוקים סביבתיים כגון חוק הקרינה הבלתי מייננת תשג"ו - 2006, חוק אויר נקי, תשס"ח - 2008, חוק הגנת הסביבה התשע"ב - 2012. החברה פועלת כבר שנים רבות ליישום עיקרון זה ומקצה תקציב שנתי (כ-3.5 מיליון ₪) לביצוע שיפורים במתקני החשמל הקיימים והחדשים על בסיס תכנית עבודה רב שנתית. דגש מיוחד הושם על הפחתת רמת שדות מגנטיים היכן שניתן, הפחתת רמות רעש ממתקני חשמל שונים ועוד. בנוסף, החברה פועלת להשגת ההיתרים הנדרשים לפעילותה, בין היתר בהתאם לחוק הקרינה הבלתי מייננת בו עיקרון הזהירות המונעת מקבל שימוש מיוחד. כמו כן, החברה מטפלת בפניות הציבור המגיעות אליה ובמקרים המתאימים מבצעת מדידות בהתאם להנחיות המשרד להגנת הסביבה (G4-14).

2.8 < יוזמות

חברת החשמל לוקחת על עצמה יוזמות ומחויבויות לקידום עקרונות פיתוח בר קיימא (קיימות תאגידית) כגון (G4-15):

- < יישום מערך הדיווח הוולונטרי על פליטות גזי חממה, החל משנת 2010.
- < קביעת אסטרטגיה ומדיניות לקיימות תאגידית, בהם חזון הקיימות ויעדי הפעילות. המסמך עודכן בשנת 2016.
- < פרסום דוחות קיימות תאגידית בהתאם להנחיות הגוף הבינלאומי GRI החל משנת 2012 ברציפות.
- < השתתפות בדירוג מעלה החל משנת 2011, כאשר הושג שיפור מתמיד בדירוג עד לרמה המרבית "פלטינה +" על ביצועיה בתחום אחריות תאגידית משנת 2015 ועד שנת 2017.

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

2.9 < חברות בארגונים

חברת החשמל חברה בארגונים מקצועיים בארץ ובחו"ל ומעודדת את עובדיה לקחת חלק בפעילויותיהם של ארגונים אלה, (G4-16).

דוגמאות לחברות בארגונים בארץ:

- < האגודה הישראלית לאנרגיה
- < האיגוד לתכנון סביבתי בישראל
- < האגודה הישראלית למדעי הגרעין
- < המרכז הישראלי לניהול-איגוד מנהלי כוח אדם
- < המכון הישראלי לאנרגיה וסביבה
- < התאגדות מהנדסי חשמל ואלקטרוניקה בישראל
- < המכון הישראלי לנפט ואנרגיה (ISIPE)
- < האגודה הישראלית להנדסה כימית
- < האיגוד הישראלי לביקורת ואבטחת מערכות מידע
- < I.A.A - אגודה ישראלית לאקוסטיקה
- < ISCO-IL - איגוד האינטרנט הישראלי
- < האיגוד הישראלי להשתלמויות בתחום האנרגיה, המים והתקשורת

במשך שנים רבות פעילה חברת החשמל במסגרות שונות של התאחדות התעשייתיים בישראל, ובכללם פורום מנהלי איכות סביבה.

דוגמאות לחברות בארגונים בחו"ל:

- > IEEE - the world's largest professional association educated to advancing technological innovation and excellence for the benefit of humanity.
- > CIGRE - International Council on Large Electric Systems.
- > WEC - World Energy Council.
- > EURELECTRIC - the Union of the Electricity Industry - Electricity for Europe.
- > MED-TSO - Editerreanean Transmission System Perators.

ייצוג החברה בוועדות חיצוניות מגדריות:

- > פורום נשים באנרגיה - פורום ארצי בו משתתפות נשים מנהלות מחברות שונות
- > השתתפות בוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי בכנסת
- > השתתפות בוועידת ישראל לנשים ועסקים
- > השתתפות בפורום ממונות לשוויון מגדרי, נציבות שירות המדינה

3. זיהוי היבטים מהותיים

3.1 < כללי

הדוח הנוכחי מבוסס על עיקרון "המהותיות" שדורש התייחסות לאיתור תחומי הפעילות שהם חשובים למחזיקי העניין. התהליך לזיהוי הנושאים (אספקטים) המהותיים התבסס על סקר בקרב כ-2,300 מחזיקי העניין - עובדים, לקוחות אסטרטגיים, גורמי ממשל, נציגי גופים ירוקים, אקדמיה, קהילה, חברי דירקטוריון החברה ועוד. הסקר בוצע בשנת 2013. במסגרתו הופץ שאלון בו רשימה של נושאים רב-תחומים קשורים לקיימות, כאשר המשתתפים התבקשו לציין עד 10 נושאים אשר לדעתם הינם חשובים בפעילות החברה (ראה דוח קיימות של החברה לשנת 2013 הנמצא באתר החברה), (G4-18).

תקפות תוצאות הסקר נבחנה גם בשנת 2014, תוך ביצוע סקר משלים בקרב 50 מחזיקי עניין נוספים שנבחרו על בסיס ההנחה שהם בעלי הבנה של עקרונות הקיימות (ראה דוח קיימות לשנת 2014 באתר החברה). הנושאים המהותיים שזוהו נשארו ללא שינוי בהשוואה לשנים הקודמות אך חולקו לקבוצות השפעה כמתואר בהמשך (G4-17):

1. נושאים שמביאים ערך **עסקי משותף** לחברה ולמחזיקי העניין. בקבוצה זו ניתן לשלב נושאים מהותיים התפעוליים וכלכליים הקשורים לאבטחת "חשמל אמין וזמין" וחלק מהנושאים המהותיים בתחום החרתי כגון בריאות ובטיחות לקוחות, השפעות כלכליות עקיפות ותנאי העסקה.

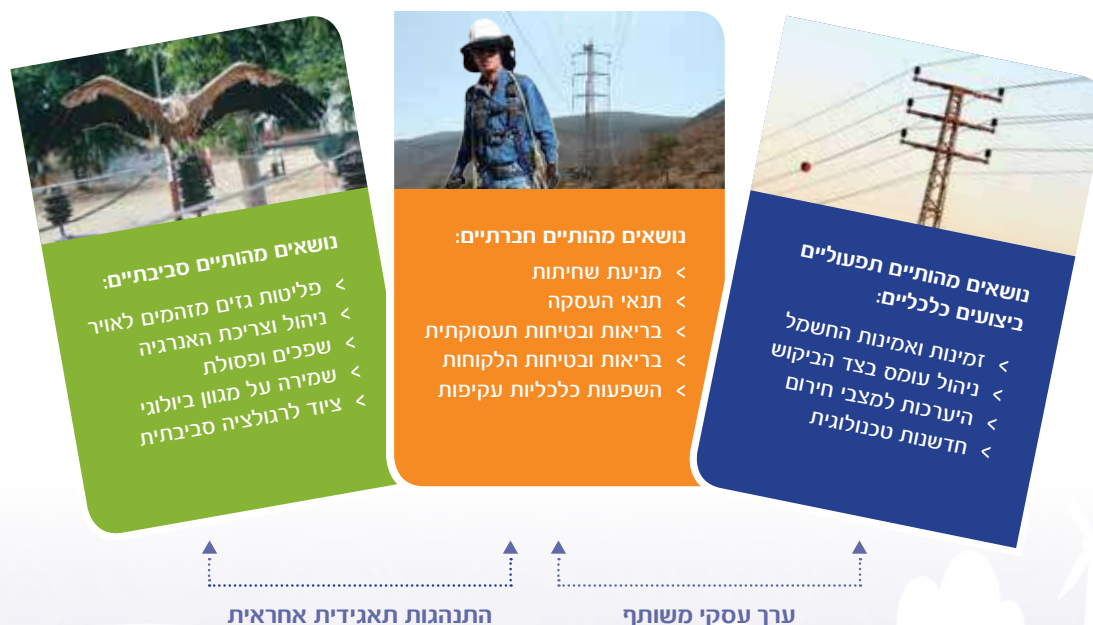
2. נושאים המצביעים על "**התנהלות תאגידית אחראית**". בקבוצה זו ניתן לשלב נושאים מהותיים סביבתיים וחלק מהנושאים המהותיים בתחום קיימות חברתית כגון בריאות ובטיחות תעסוקתית ומניעת שחיתות.

לגבי כל נושא מהותי ובהתאם לדרישות הדיווח GRI-G4-Core יפורטו בהמשך:

גישת הניהול של הנושא בחברה, גבולות הדיווח, נתונים לגבי מדדים ספציפיים לחברות חשמל ונתונים מפורטים לגבי מדד אחד לבחירה לגבי כל נושא/אספקט מהותי.

בעבודה הנוכחית לא נוסחו מחדש נתונים מדוחות קודמים (G4-22), כאשר המענה למדדים הנדרשים התייחס לנתונים בפועל בשנת 2017 (G4-23).

< סיווג נושאים מהותיים לפי תחומי השפעה*:

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

התנהלות תאגידית אחריות

- ✓ מניעת שחיתות
- ✓ פליטות מזהמים לאויר
- ✓ ניהול צריכת האנרגיה
- ✓ שפכים ופסולת
- ✓ שמירה על מגוון ביולוגי
- ✓ ציות לרגולציה סביבתית
- ✓ בריאות ובטיחות תעסוקתית

ערך עסקי משותף לחברה ולמחזיקי העניין

- ✓ ביצועים כלכליים
- ✓ זמינות ואמינות החשמל
- ✓ ניהול עומס בצד הביקוש
- ✓ היערכות למצבי חירום
- ✓ חדשנות טכנולוגית (מו"פ)
- ✓ בריאות ובטיחות לקוחות
- ✓ השפעות כלכליות עקיפות
- ✓ תנאי העסקה

*G4-19 - רשימת הנושאים המהותיים

בין ההשלכות הפנים ארגוניות של הנושאים המהותיים ניתן לציין (G4-20):

- < המאמץ הניהולי לגיבוש תכניות עבודה מפורטות כולל אמצעי בקרה תקציבית ומעקב התקדמות בטיפול השותף בכול נושא מהותי.
- < הקצאת תקציבים משמעותיים למתן מענה לסוגיות סביבתיות ומורכבות, לציות לדרישות רגולטוריות, להיבטים תפעוליים/תחזוקתיים, לעמידה בבטיחות בעבודה, בהבטחת בריאות העובדים והלקוחות, בהעסקה הוגנת ועוד.
- < יצירת דו-שיח שקוף ואמין עם ארגון העובדים ועם עובדי החברה, בשימור הידע בארגון ובגיוון תעסוקתי.
- < שיפור השירות ללקוחות תוך שילוב טכנולוגיות תקשוב מתקדמות.

בין ההשלכות החוץ ארגוניות של הנושאים המהותיים ניתן לציין (G4-21):

- < לפעילות החברה השלכות סביבתיות שנמצאות תחת ניטור שוטף של גורמים חיצוניים (איגוד ערים ומשרד להגנת הסביבה).
- < פעילות החברה נמצאת במעקב רגולטורי בתחומים שונים תפעוליים/פיננסיים ואחרים.
- < לאספקת חשמל יש צורך בקידום תכניות פיתוח של שרשרת החשמל ושדרוג מתקני חשמל שונים.
- < ייזום מסגרות לדו-שיח עם מחזיקי העניין.
- < מחויבות לעמוד בדרישות ויעדים רגולטורים לאספקת חשמל סדירה ואיכותית ללקוחות, להתנהלות ראויה מול ספקיה ולהגברת התחרות במשק החשמל.
- < פרטים נוספים יפורטו בפרקים הבאים.

* World Energy Council – Trilemma Index 2016

Benchmarking the Sustainability of National Energy Systems, WEC

** Sustainable Development Goals (SDG's) – UN Global Compact, GRI, 2015

< בחינת הנושאים המהותיים שנבחרו ליעדי קיימות SDG

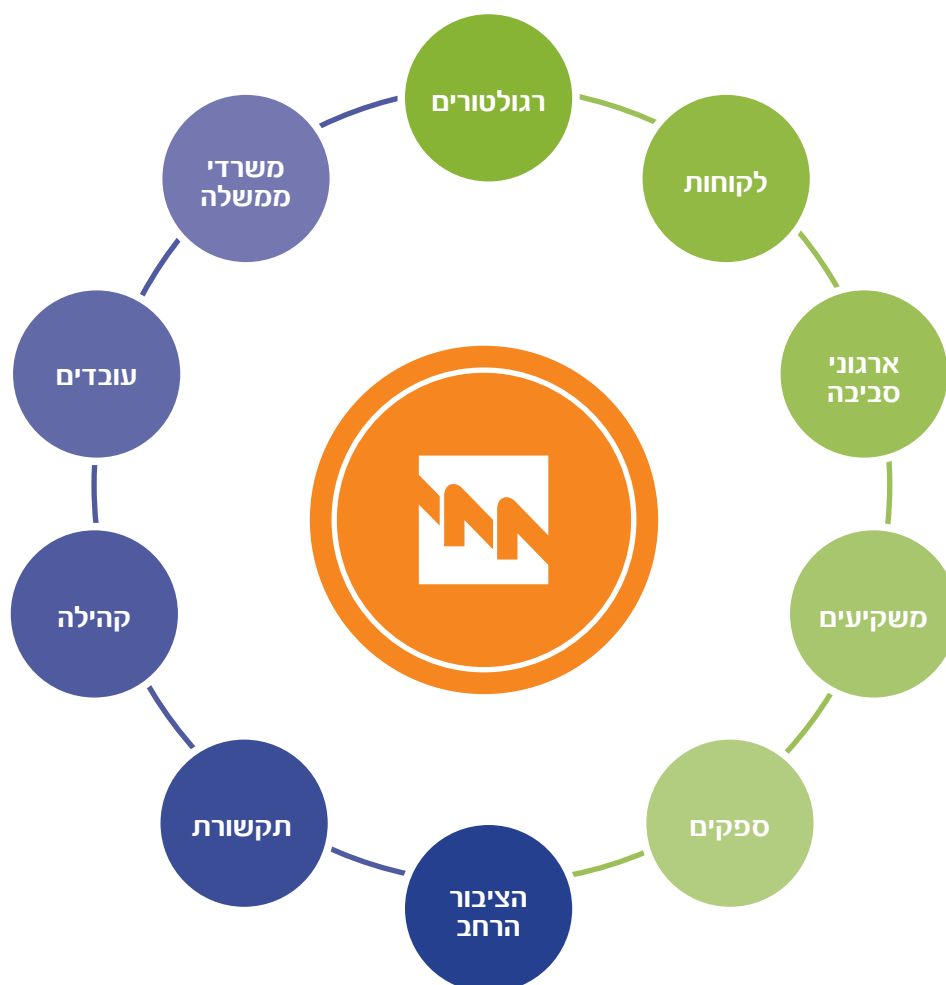
נושאים מהותיים לדיווח	יעדי הקיימות של האו"ם
1. ערך עסקי משותף לחברה ולבעלי העניין	
1.1 ביצועים כלכליים	ביצועים כלכליים ותרומה לתוצר הלאומי (SDG-8)
1.2 זמינות ואמינות החשמל	תרומה לקיימות חברתית (SDG-11)
1.3 ניהול עומס בצד הביקוש	תרומה לשיפור האקלים (SDG-13) ייצור וצריכה ברי קיימא (SDG-12)
1.4 היערכות למצב חירום	הקמת תשתיות איתנות ותיעוש בר קיימא (SDG-9)
1.5 חדשנות טכנולוגית	חדשנות טכנולוגית (SDG-9)
1.6 בריאות ובטיחות לקוחות	תרומה לבריאות ורמת החיים (SDG-3)
1.7 השפעות כלכליות עקיפות	קיימות חברתית (SDG-11)
1.8 תנאי העסקה	< תעסוקה שוויונית (SDG-10) < שוויון מגדרי והעצמת נשים (SDG-5) < מניעת עוני, רעב (SDG-1,2)
2. התנהלות תאגידית אחראית	
2.1 פליטת מזהמים לאויר	< יצור וצריכה ברי-קיימא (SDG-12) < עידוד שימוש באנרגיה נקייה (SDG-7)
2.2 ניהול צריכת האנרגיה	< תרומה לשיפור האקלים (SDG-13)
2.3 שפכים ופסולת	< שמירה על איכות המים (SDG-6)
2.4 שמירה על מיגוון ביולוגי	< שמירה על מגוון ביולוגי יבשתי וימי (SDG-14,15)
2.5 ציות ורגולציה סביבתית	< חיזוק ממשל תאגידי, שימוש בעקרונות בר-קיימא (SDG-16) < נגישות למערכת המשפט (SDG-9)
2.6 בריאות ובטיחות תעסוקתית	< תרומה לבריאות (SDG-3)

< ההשוואה בין הנושאים המהותיים שנבחרו על ידי מחזיקי העניין שלנו לצורך דיווח לבין כיווני הפעולה בתחום קיימות המומלצים על ידי או"ם, מובילה למסקנה שקיימת התאמה טובה ביניהם ומחזקת את תקפות הנושאים.

4. דיאלוג מחזיקי עניין

4.1 < זיהוי מחזיקי העניין

הסביבה הארגונית והעסקית בה פועלת חברת החשמל הינה מרובת מחזיקי עניין. זיהוי מחזיקי העניין נעשה על בסיס הפעילות השוטפת והממשקים השונים (G4-25) עימם - כמתואר בתרשים שבהמשך, (G4-24).

< תהליכי דיאלוג עם מחזיקי העניין השונים מתקיימים באופן שוטף במסגרת הפעילויות השונות של החברה וזאת בקשת רחבה של נושאים הנוגעים לקידום תכניות הפיתוח, פרויקטים סביבתיים, נושאים אסטרטגיים, פיננסיים, רגולטורים ועוד. תוכן הפגישות, תדירותן, ערוצי התקשורת ורמות הדיאלוג משתנים מפעילות לפעילות ומושפעים מרמת דחיפותן וחשיבותן (G4-26, G4-27).

< קידום הדיאלוג עם מחזיקי העניין מתבצע על בסיס העקרונות המנחים הבאים:

- < הגדרת קדימות, כתלות בנושאים המהותיים העומדים על סדר היום והחיוניים לדיון דחוף וקידום.
- < רציפות, המגדירה צורך בדיונים בתדירות קבועה בנושאים מקצועיים ועם מחזיקי עניין שונים.
- < פראקטיביות לצד היענות, המגדירים צורך בייזום דיונים עם מחזיקי עניין ונכונות להיענות לבקשותיהם.
- < שקיפות- אמון - הוגנות, המגדירים נכונות מצד נציגי החברה לנהל דיאלוג במטרה ליצור אמון.

4.2 < מסגרות לדיאלוג עם מחזיקי עניין

הפעילות של החברה משפיעה על רבים: אנו מספקים חשמל למיליוני לקוחות, מעסיקים אלפי עובדים, מתקשרים עם ספקים רבים בארץ ובחו"ל, מבוקרים על ידי רגולטורים רבים ונמצאים בקשר עם רוב משרדי הממשלה.

אנו מייחסים חשיבות רבה בקיום דיאלוג ושיח שוטף עם מחזיקי העניין, המושפעים מפעילות החברה ומשפיעים עליה באופן טבעי. הדיאלוג עם מחזיקי העניין תורם לשיפור הפעילות שלנו ומסייע להתאים את השירותים וההתנהלות לצרכים העולים מהשטח:

- < עם לקוחות שלנו מנהלים דיאלוג במסגרת סקרי לקוחות, מפגשים עם לקוחות, פניות יזומות בדרכים שונות, לרבות באמצעות אתר האינטרנט או ברשתות החברתיות או לנציב תלונות הציבור.
- < עם ספקים מקיימים תקשורת שוטפת בדרכים מגוונות.
- < עם עובדים מנהלים שיחות שוטפות, כנסים מנהלים ועובדים, מפגשי מנכ"ל עם נציגי היחידות השונות, טיפול בפניות העובדים, תקשורת פנים ארגונית באמצעות הפורטל הפנים ארגוני, מסכי מידע המוצבים במקומות שונים, איגרת המנכ"ל, עיתון החשמל הנשלח לכלל עובדי וגמלאי החברה, קיום שיחות משוב לעובדים ולמנהלים, מידעון "משאבים".
- < עם קהילה וארגונים חברתיים במסגרת הפעילות של מרכזי המבקרים, מפגשים שולחן עגול, פעילות המחלקה לקשרי קהילה ועוד.
- < עם משקיעים מקיימים שיח שוטף סביב הכיוונים האסטרטגיים שלנו, כיווני הפיתוח, דרכי פעולה לשפור איתנות הפיננסית ועוד נושאים המעניינים גופים פיננסיים מהמובילים בארץ ובחו"ל, אנליסטים, מנהלי השקעות, כתבים פיננסיים ועוד.
- < עם רשויות ממשלתיות, רגולטורים, רשויות תכנון מקיימים מפגשי עבודה, מפגשי מטה מול מטה, הערת מידע חיוני, מצגים על הביצועים ועוד.

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

4.3 < חברת החשמל למען הקהילה

כחברה ממשלתית ישראלית מובילה, בעלת זיקה ייחודית למדינת ישראל, כספק שירות חיוני, אנו פועלים למען הקהילה, למען החברה ולמען דור המחר של צרכנים שהם התלמידים של היום.

מדיניות הפעילות החברתית

החברה מתמקדת ביוזמות העוסקות בתחום החינוך, היזמות, החדשנות, המלחמה בעוני, שילוב אנשים עם מוגבלויות ותמיכה כלוחמי צה"ל. מדיניות הפעילות החברתית שלנו מהווה בסיס לתכנית העבודה של חטיבת משאבי אנוש וארגון, של היחידה לקשרי הקהילה, של ארגון העובדים ועוד. דגש מיוחד הושם על אימוץ יחידות צה"ל, אירועים משותפים לעובדים ולחיילים, הענקת שי למתגייסים מקרב משפחות העובדים ועוד.

עידוד התנדבות עובדים

אנו מעודדים את עובדנו ומנהלנו להתנדבות ולמימוש הערכים האישיים והארגוניים של שותפות. החברה רואה חשיבות ביצירת מסגרות להרחבת מעגל המתנדבים ולדוגמה אישית. בחברה מוענק פרס מנכ"ל לקיימות מעל עשור ובאמצעותו נותנים הכרה והוקרה לעובדים שפעלו למען הסביבה והחברה בהתנדבות ומתוך יוזמה אישית. בשנת 2017, מאות עובדים התנדבו באופן קבוע ובאופן חד פעמי במתן סיוע לזולת.

התנדבות גמלאי החברה

אחת הדרכים לשמור על קשר עם גמלאי החברה, שצברו ידע מקצועי עשיר, היא באמצעות יצירת מסגרות להתנדבותם. כך למשל, גמלאי החברה מתנדבים בפעילות "נתיב האור" שהיא תכנית חינוכית לעיצוב תרבות של התנהגות נכונה בסביבה צורכת חשמל ומשלבת מעל 1,500 בתי ספר ברחבי הארץ.

אתר האינטרנט

בשנים האחרונות, המשכנו לחדש את אתר האינטרנט על מנת לייעל ולהקל על יצירת קשר עם נציגי החברה ולהפוך אותו לאמצעי יעיל הן ליצירת קשר עם נציגי החברה והן לקידום שירותים מכוונים עצמיים ע"י לקוחות. אתר האינטרנט של החברה "מוגש" ללקוחות עם מוגבלות, וזאת על פי דרישות נציבות לשוויון זכויות שבמשרד המשפטים ומדיניות החברה הרואה בהנגשת שירותיה חשיבות גבוהה. הנגשת האתר הינה עוד נדבך ומהלך חשוב למען הלקוחות אשר יוכלו לבצע פעולות שונות בו, על אף מגבלותיהם.

רשתות חברתיות

החברה מתחזקת מערך זירות של רשתות חברתיות: אינסטגרם, טוויטר, בלוג, לינקדאין, במטרה לאפשר שיח בלתי אמצעי עם לקוחותיה. דרך נוספת לתקשורת עם הלקוחות, הינה באמצעות עמוד הפייסבוק שלמעשה מהווה מוקד נוסף לפניות הציבור. מלבד טיפול בתלונות, עמוד הפייסבוק מאפשר לתת מענה ללקוחות במצבי חירום באספקת החשמל. לעמוד, מעל 115 אלף חברים ובו ניתן מענה לעשרות אלפי לקוחות. זמן המענה הממוצע היה כ- 20 דקות (כולל סופי שבוע, חגים, לילה) ל- 98% מהפניות. כמו כן, באתר הועלו מעל 800 פוסטים יזומים הכוללים טיפים לבטיחות בחשמל ושימוש מושכל.

אפליקציות למובייל

האפליקציות שלנו משלימות את אסטרטגיית השירות של החברה וגורמות לחיזוק הקשר עם הלקוחות בשגרה ובמצבי חירום. אפליקציות המובייל של חברת החשמל מאפשרות מתן שרות מהיר ויעיל במגוון נושאים.

באמצעות האפליקציות, ניתן לקבל מידע ולדווח על מפגע, על תקלות באזורים השונים, ועוד שירותים נוספים. באמצעותם ניתן לבצע פעולות תשלום, לקבל מידע באופן מדי וזאת גם באמצעות טלפונים ניידים.

לנרשמים ל"שירות האישי" ניתן מידע ללקוח כגון: היסטוריית חשבונות (24 חודשים אחורה), התפלגות צריכת החשמל ועוד. השירותים הכלליים כוללים: שירות תשלום חשבון חשמל, שירות החלפת לקוחות, אישורים בנושא

צרכנות, הצטרפות לחשבון במייל, הצטרפות להוראת קבע בבנק ובכרטיס אשראי, דיווח על מפגעים ומידע על תקלות, מפלס החשמל, נתוני ניהול הביקוש בשעת חירום חשמלי ומחשבון צריכה לפי מכשיר חשמלי. לקוחות מנויים לשירות חשבונית במייל מקבלים דוח צריכה שנתי שהנו ידיוותי וכולל מידע שיאפשר נקיטת צעדים לחיסכון בחשמל.

בשירות 103 פעיל מנגנון אוטומטי לשיחה חוזרת (כנדרש בחוק) שנוצל על ידי כ- 980 אלף לקוחות תוך חיסכון בזמני המתנה.

השירות שלנו

בשנים האחרונות זכינו ברציפות במקום הראשון בסקר שביעות רצון מרמת השירות של "המבחן של המדינה" שנערך על ידי "המכון לגאוקרטוגרפיה". כמו כן החברה זכתה בתואר "חברה שכדאי לעבוד בה" בדירוג החברות שטוב לעבוד בהן של חברת BDI בשיתוף The Marker.

גם ב-SMS!
055-7000103
ימים א'-ה', 21:00-08:30

5. ממשל תאגידי

5.1 < קוד ממשל תאגידי

חברת החשמל היא חברה ממשלתית-ציבורית. בהתאם לכך, הממשל התאגידי של החברה - המוצא את ביטוייו בקוד ממשל תאגידי שגיבש דירקטוריון החברה - כפוף לחוקים, לתקנות, להנחיות ולהוראות הדין השונות החלות על החברה ובכללם חוק החברות הממשלתיות, חוק ניירות ערך, חוק ההגבלים העסקיים, חוקי הגנת הסביבה ועוד, (G4-34).

בהמשך לחזון חברת החשמל המתחדשת ולהטמעת הקוד האתי בחברה, גיבש ואישר דירקטוריון החברה קוד ממשל תאגידי. הואיל וחברת החשמל הינה חברה הפועלת בעולם תוכן מורכב ובסביבה רוויה בהוראות דין - עלה הצורך לגבש קוד מוסכם וממצה המגדיר את מערכת יחסי הגומלין בין הדירקטוריון להנהלה, ומסדיר את אופן פעולת הדירקטוריון, וועדותיו ואת תחומי הסמכות והאחריות שלו. קוד הממשל התאגידי מאגד את ההוראות העיקריות מתוך החוקים הרלוונטיים ותקנותיהם, תקנון החברה ונהליה, הוראות רגולטוריות והנחיות הנוגעות לפעילות החברה. בנוסף, עוגנו בקוד כללי התנהלות והוראות אתיות המחייבות את חברי הדירקטוריון והנהלה. הקוד נותן ביטוי לנומרות המשקפות את התפיסה הניהולית והערכית של החברה (G4-44).

בהתאם לקוד הממשל התאגידי מקיים דירקטוריון החברה, לפחות פעם בשנה, דיון בהשתתפות חברי הדירקטוריון בלבד,

בנושא ניהול עסקי החברה על-ידי המנכ"ל ונושאי המשרה הכפופים לו, ובכל נושא אחר שימצא לנכון בתחומים בהם עוסקת החברה (כלכליים, תפעוליים, סביבתיים, חברתיים, ממשל תאגידי ועוד) (G4-45).

עוד קובע הקוד, כי על הדירקטוריון לדון אחת לשנה במסקנות והמלצות וועדת הביקורת והוועדה לבדיקת הדוחות הכספיים לעניין אפקטיביות פעילותו.

תפקידיו העיקריים של הדירקטוריון הם התוויית מדיניות החברה ופיקוח על אופן ביצועה על-ידי המנכ"ל והנהלה שבראשותו. תפקידים אלה מחייבים מעקב שוטף אחר פעילות המנכ"ל והנהלה, תוך עמידה על קיומם וכשירותם של הפונקציות והכלים הנחוצים לשם כך, ואחר האופן שבו מוציאה החברה לפועל את ההחלטות המתקבלות בדירקטוריון ובהנהלה (G4-35).

הדירקטוריון מבצע את תפקידי התוויית המדיניות והפיקוח שנועדו לו ומממש את האחריות והסמכויות שבידיו לאחר דיון בהצעות המנכ"ל והנהלה, תוך שקילת עמדת הממשלה והרגולטורים השונים. לאחר בחינת קשת החלופות והתכניות המוצעות, מאשר הדירקטוריון חלופה נבחרת בתחומי אסטרטגיה ומדיניות, תקציב, תכניות עבודה וכיו"ב.

הדירקטוריון דן בנושא אסטרטגיה ומדיניות בתחום הקיימות ואישר את האסטרטגיה, המדיניות וכיווני הפעולה העיקריים בנושא קיימות סביבתית וחברתית (פיתוח בר קיימא). הדירקטוריון הסמיך את הנהלת החברה לפעול למימוש האסטרטגיה והמדיניות לקיימות תאגידית בכל המישורים במטרה להיות חברה מובילה בנושא. במסגרת זו מונתה ועדת היגוי הנהלה בראשותו של מנכ"ל החברה. הוחלט על התארגנות מחודשת

של עשרות צוותי עבודה בתחום הקיימות הסביבתית, ועל קידום נושאים מגוונים בהתאם ללוחות זמנים מאושרים, כולל הקמת מנגנוני בקרה, תיעדוף ודיווח תקופתי, (G4-45).

יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל וחברי ההנהלה קיימו דיונים רבים עם נציגי הבכירים של משרדי הממשלה (הגנת הסביבה, אנרגיה ומים, רשות ציבורית לחשמל, משרד האוצר, משרד הפנים ועוד) לצורך שיפור הביצועים הכלכליים של החברה ולקידום פרויקטים סביבתיים וחברתיים. במסגרת הדיונים היו התייעצויות עם מחזיקי עניין (נציגי משרדי הממשלה) לגבי פרויקטים אסטרטגיים עם משמעות תקציבית וסביבתית גבוהה. תדירות הדיונים הושפעה מחשיבות הנושאים ולפי הצורך התקיימו גם בתדירות של מספר פעמים בחודש, (G4-37).

הדירקטוריון אינו מאציל מסמכויותיו למנהלים ועובדים בארגון. עם זאת, בהתאם להחלטות הדירקטוריון בכל נושא, לרבות נושאי הקיימות, מועבר הטיפול לגורם הניהולי-המקצועי האמון על הנושא בחברה, ומבוצע מעקב אחר יישומו לפי נהלי החברה. הדירקטוריון מתעדכן על התקדמות הטיפול בנושא בדיונים הבאים בוועדה הרלוונטית או במליאה.

דירקטוריון חברת החשמל מינה ועדות לטיפול בנושאים מהותיים וכולן נועדו לייעל את עבודת הדירקטוריון. ועדות אלו מדווחות לדירקטוריון באורח שוטף על פעילותן. החלטות הוועדות טעונות אישור דירקטוריון.

5.2 < הרכב הדירקטוריון

ככלל, היות והחברה הינה חברה ממשלתית, מינוי הדירקטורים (G4-38) בה נעשה על-ידי שר האוצר ושר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים ("השרים"), לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים בחברות ממשלתיות.

5.3 < מניעת ניגוד עניינים

כחלק מהליך המינוי, חותם כל דירקטור על כתב הימנעות מניגוד עניינים מול הוועדה לבדיקת מינויים בחברות ממשלתיות. בנוסף, ובהתאם לנוהל חברה בנדון, בעת קבלת כתב מינוי של דירקטור חדש בחברה, על מזכיר הדירקטוריון להעביר את השאלון שמילא הדירקטור עוד בהיותו מועמד לתפקיד - לידי היועץ המשפטי כדי שזה יחווה דעתו בדבר חשש לניגוד עניינים בין כהונת הדירקטור החדש לבין ענייניו האחרים. כמו כן, טרם התחלת כל ישיבת מליאה של הדירקטוריון מתבקשים כל משתתפיה לגילוי נאות בנוגע לקיומו של עניין אישי ו/או ניגוד עניינים של מי מהם בהקשר הנושאים שעל סדר היום (G4-41).

גם חוזר רשות החברות הממשלתיות בנדון קובע, כי אם נוצר מצב של ניגוד עניינים או חשש לניגוד עניינים בין תפקידו של דירקטור בחברה ובין עיסוקיו האחרים ו/או ענייניו האישיים, חובה עליו להימנע מכל פעולה, מעורבות או השתתפות בדיון, או בהצבעה לצורך קבלת החלטה.

על-פי הוראות הדין וההסדר למניעת ניגוד העניינים שנערך עם דירקטור קודם למינוי, על דירקטור בחברה להודיע על ניגוד העניינים מיד עם היווצרותו ולהעדר משיבת הדירקטוריון בו ידון הנושא לגבי מתעורר ניגוד העניינים.

לחברה מבקר פנימי כנדרש בחוק אשר נבחר מתוך מועמדים חיצוניים לחברה ואף ממלא תפקיד כממונה על תלונות הציבור ותלונות העובדים. למבקר הפנימי אין קשרים עסקיים מהותיים או קשרים מהותיים אחרים עם החברה, ואינו ממלא תפקיד אחר היוצר או העלול ליצור, ניגוד עניינים עם תפקידו בחברה.

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

5.4 < הקוד האתי

בהקשר הארגוני, האתיקה עוסקת בעקרונות מנחים לזיהוי המעשה שראוי לעשותו, כאשר הקוד האתי מהווה הצהרה רשמית של מכלול הערכים ואופן ההתנהלות שהחברה מצפה ממנהליה ועובדיה לאמץ וליישם, (G4-56).

הנוסח המעודכן של הקוד האתי אושר בשנת 2014 וגובש בתהליך משותף שבמהלכו התקבלו הערות מצד העובדים, לאחר הטמעה מקיפה של הקוד הראשון (שאושר בשנת 2011). הקוד המעודכן נגיש בפורטל הארגוני ובאתר האינטרנט של החברה.

החברה מספקת מגוון ערוצים לקבלת פניות של עובדים בנושאי אתיקה ולטיפול בהן: מנהלים ישירים, ממונה האתיקה, נאמני האתיקה באגפים ובמחוזות, מוקד פניות אינטרא-נטי בפורטל הארגוני. פניות בנוגע למינהל תקין ו/או לחריגה מינהלית מטופלים לפי העניין על ידי ממונה האתיקה, מבקר הפנים, יועצים משפטיים ונציגי מחלקות משאבי אנוש.

המעורבים במערך האתיקה מטפלים בעשרות פניות מדי שנה, כאשר רובן הן בקשות להיוועצות או להבהרת עניינים שוטפים הנוגעים לשגרת העבודה. הפניות הקשורות לאתיקה הן גליוות על מנת לאפשר בירור וחזרה למתן מענה אל הפונה ומטופלים לפי הצורך על ידי ממונה האתיקה, מבקר הפנים ועוד. כמו כן, מתנהל רישום הפניות, סטטוס הטיפול בהן, כולל התייחסות לשביעות רצון הפונה כאשר הדבר רלוונטי.

בשנת 2015 נדון ואושר מסמך "כללי אתיקה במרחב הדיגיטלי" אשר בגיבושו היו מעורבים עובדים ומנהלים רבים. במסמך חמישה עקרונות מנחים: אחריות, יושר ויושרה, כבוד הדדי, הגנה על הפרטיות והגנה על המידע. המסמך כולל גם המלצות לגבי פעילות עובדי החברה במרחב הדיגיטלי והוטמע במחלקות החברה בשנת 2016.

בשנת 2017 עסקה פעילות הטמעת האתיקה בנושא "מתן שירות ללקוחות חיצוניים ופנימיים". הפעילות התקיימה ברוב יחידות החברה, בשאיפה לחזק את המציאות בשירות בכלל ואת הפן הערכי/אנושי בשירות בפרט.

תאור כללי של החברה ותחומי פעילותה

5.5 < מניעת מעילות והונאות

חברת החשמל מנהלת פעילות עסקית נרחבת ולכן היא חשופה לקשת רחבה של סיכוני מעילות והונאות אשר עלולים לגרום לנזק כספי ותדמיתי ופגיעה באמון הציבור (G4-58). סיכון מעילות והונאות עשוי להתממש בתוך תהליכי העבודה ו/או תוך שימוש במערכות המידע התומכות. החשיפות העיקריות אשר זוהו במסגרת סיקרי מעילות והונאות שבוצעו (2009, 2013 ו-2015) היו בתחומי רכש, התקשרויות עם ספקים, ניהול מכרזים, הכנסות מגבייה, ניהול מחסנים ומלאי, שכר, שימוש באמצעי תשלום וניהול מידע. לפי כך, אותו תהליכים רגישים, נקבעו עשרות המלצות ולצורך יישומן גובשה תכנית עבודה רב שנתית שתסתיים בשנת 2018. אחת ההמלצות החשובות מתייחסת לצורך בהגברת תשומת הלב הניהולית לקיום התופעה (G4-58).

בקוד ממשל תאגידי של הדירקטוריון, שולב פרק המתייחס לכללי אתיקה לחברי הדירקטוריון, כאשר:

- < כל חבר דירקטוריון, לרבות חדש, נדרש להכיר את קוד הממשל התאגידי ופרק האתיקה שבו.
- < היועץ המשפטי של החברה מעביר הדרכה פרטנית לכל חבר דירקטוריון חדש, במסגרת תכנית ההכשרה ובה מפורטים סעיפי החוק המחייבים אותו לנהוג ביושר ובהגינות

ב. היבטים מהותיים בפעילות החברה

1. ערך עסקי משותף לחברה ולמחזיקי העניין

1.1 < ביצועים כלכליים

חשיבות הנושא (G4-DMA, G4-20, G4-21)

הביצועים הכלכליים של החברה משקפים את יכולתה:

- < לנהל על בסיס עסקי את פעילותה השוטפת.
- < ליישם את תוכניות הפיתוח של מערכת החשמל וזאת כדי לתמוך בדרישות המשק לאספקת חשמל רציפה, אמינה וזמינה.
- < לגייס בשוקי ההון את התקציבים הנדרשים לפעילותה (החברה אינה נתמכת מתקציב המדינה).
- < הנושא נמצא במרכז המאמץ הניהולי של ההנחלה הבכירה, הגורמים המקצועיים והדירקטוריון אשר מוביל קביעת המדיניות הפיננסית ומפקח על מימושה.

יעדים

- < שיפור איתנותה הפיננסית של החברה בתרחישים כלכליים עתידיים קשורים לפתיחת משק החשמל לתחרות.
- < חיזוק היציבות העסקית של החברה תוך איתור מנועי צמיחה חדשים.
- < הפחתת החוב הפיננסי של החברה ב-500 מיליון ש"ח כול שנה.
- < שיפור יחס חוב ל-EBITDA לרמה מקובלת בחברות חשמל מתקדמות, עד 2020 (יעד 4.5).
- < ניהול סיכונים פיננסיים תוך גיבוש תכניות להפחתתם.
- < שיפור הדו-שיח עם הרגולטורים השונים על בסיס שקיפות ואמינות דיווח לרבות הכללת עלויות בפועל בעדכון התעריף על ידי רשות החשמל.

פעילות עיקרית

- < בשנת 2017 הושג שיפור בדירוג האשראי של החברה הן בארץ והן בחו"ל וזאת כתוצאה מהפעלת תכנית התייעלות רב-תחומית נמרצת.
- < חברות הדירוג מציינות כי תחזית הפיננסית של החברה לשנים הבאות הנה יציבה ומשקפת את ההערכה כי פרופיל העסקי שלה התחזק באופן בר-קיימא.
- < החוב הפיננסי של החברה ירד מכ-52 מיליארד ש"ח בשנת 2012 לכ-42 מיליארד ש"ח בשנת הדיווח כתוצאה ממדיניות הפיננסית שנקבעה.
- < תקציב הפיתוח בשנת הדיווח היה כ-3.8 מיליארד ש"ח וצפוי להישמר ברמה של כ-4 מיליארד ש"ח גם בשנים הבאות.
- < הביצועים הכלכליים של החברה מתוארים בהרחבה בדוח הכספי של החברה (G4-EC1). ניתן לציין שלמרות שהכנסות החברה היו בשנת 2017 דומות להכנסות בשנת 2016, הרווח השנתי גדל באופן משמעותי (בעשרות %) בהשוואה לאשתקד (כ-1.1 מיליארד ש"ח).

היבטים מהותיים בפעילות החברה

1.2 < זמינות ואמינות חשמל

חשיבות הנושא (G4-DMA, G4-20, G4-21)

- < אספקת החשמל לצרכי המשק הנה שירות חיוני המשפיעה על היציבות הכלכלית של המדינה.
- < חשיבות אספקת חשמל אמינה וזמינה נגזרת מן העובדה שתלות המשק בחשמל הולכת וגדלה עם השנים ולפי כך, החברה שוקדת על מתן שירות מקצועי ואיכותי ללקוחותיה ומפתחת מוצרים העונים על צרכיהם במטרה להבטיח:
- < שיפור חווית הלקוח שפונה לקבלת שירותים מהחברה.
- < איכות ובטיחות הלקוח ברמה הגבוהה ביותר.

יעדים

- < אמינות האספקה תעמוד על 150 דקות אי-אספקה לכול היותר. מדד זה מתייחס לדקות אי-אספקה בממוצע ללקוח (במתח גבוה).
- < ההספק הזמין של יחידות הייצור של החברה (לא כולל יחידות ייצור של יצרנים פרטיים) יעמוד בדרישות רשות החשמל כתלות בסוגי יחידות הייצור (למשל 88% זמינות שנתית ליחידות מסוג מחזור משולב).
- < ימי התחזוקה המתוכננת ברמה שנתית יעמדו בדרישות רשות החשמל (למשל עד 25 ימי תחזוקה מתוכננת ליחידות מסוג מחזור משולב).

פעילות עיקרית

- < החברה מעריכה שעמדה בשנת הדיווח ברוב המוחלט של אמות המידע שנקבעו על ידי רשות החשמל לטיב, לאיכות ולזמינות השירות שהחברה מספקת ללקוחותיה.
- < בשנת 2017 אמינות האספקה היתה כ-135 דקות אי אספקה בממוצע ללקוח (ממתח גבוה) בהשוואה לכ-167 דקות אי אספקה אשתקד. רוב דקות אי האספקה היו כתוצאה מהפסקות מתוכננות (80%) והיתר כתוצאה מהפרעות.
- < החברה עמדה במחויבותה לישים את תכניות הפיתוח של רשת החשמל ואשר אושרה על ידי שר האנרגיה, למעט פרויקטים בהם התקבלו דרישות רישוי שגרמו לדחייה בלוח הזמנים, (G4-EU10).
- < לגבי פיתוח של שרשרת החשמל עד שנת 2020 ניתן לציין, (G4-EU10):
- < פיתוח מקטע הייצור יתבסס על פרויקטים של יצרנים פרטיים.
- < לגבי פיתוח מערכת ההשנאה והרשתות עד סוף העשור: היא תכלול 12 תחנות מיתוג 161/400 ק"ו בהספק כולל של מעל 16,000 מגו"א, מעל-200 תחנות משנה 161/24 ק"ו בבעלות החברה, כ-800 ק"מ קווי 400 ק"ו (ק"מ מעגל), כ-4,600 ק"מ קווי מתח 161 ק"ו, כ-30,000 ק"מ קווי מתח גבוה ועוד.
- < עד סוף העשור צפוי פיתוח מואץ של רשת החשמל לצורך אבטחת אמינות וזמינות האספקה ולכך תקציב הפיתוח יהיה בהיקף של כ-4 מיליארד ש"ח בשנה.

1.3 < ניהול עומס בצד הביקוש

חשיבות הנושא (G4-DMA, G4-20, G4-21)

- < לנושא חשיבות בשל היותו אמצעי טכני לשליטה באיזון בין הביקוש המשקי לחשמל בכול עת לבין יכולת הזמינה של יחידות הייצור (של חברת החשמל ושל יצרנים פרטיים).
- < באמצעות ניהול העומס בצד הביקוש יתאפשר הבטחת אספקת החשמל במצבים חריגים בהם נוצר פער בין יכולת הייצור הזמינה לבין שיאי הביקוש במשק. כמצבים חריגים אפשר לציין: שיא ביקוש קיץ/חורף בלתי צפוי, תחזוקה ממושכת של יחידות ייצור שהיא מעבר לתכנון, תקלות מורכבות ועוד.
- < הדרך היעילה ביותר לניהול עומס בצד הביקוש מתבססת על הסדרים עם לקוחות גדולים אשר יפסיקו את צריכת החשמל מהרשת הארצית בתמורה להוזלה בתעריף החשמל.

יעדים

- < מתן מענה מבוקר ויעיל למצבים חריגים באספקת החשמל כמתואר לעיל תוך מניעת מצבי אי אספקה של מלוא הביקוש לחשמל.
- < הפחתת או מניעת עלויות הנגרמות לצרכנים כתוצאה ממצבי אי אספקה של חשמל.
- < שיפור האפקטיביות של הפעלת האמצעים לניהול עומס בצד הביקוש על ידי זיהוי מצבים חריגים מוקדם ככול הניתן.

פעילות עיקרית

- < לצורך ניהול הביקוש מופעלים הסדרים עם צרכנים גדולים המתבססים על תעריפים מיוחדים בגין נכונותם להתנתק מרשת החשמל הארצית, זאת בהתאם להתראות מראש כאשר הפחתת הביקוש לחשמל מתבצעת על ידי הפעלת אמצעי ייצור מקומיים.

1.4 < היערכות למצבי חירום

חשיבות הנושא (G4-DMA, G4-20, G4-21)

- < כספק שירות חיוני ובהתאם לחוזר רשות החברות הממשלתיות החברה מחויב לקבוע מדיניות ודרכי פעולה לאבטחת רציפות תפקודית.
- < במצבי חירום.
- < במסגרת היערכות למצבי חירום הוכנו תרחישים לאסונות טבע, לתקלות תפעוליות, לאירועי סייבר, למגיפות אך גם לאירועים ביטחוניים.
- < ההיערכות כוללת: הכנת תוכניות עבודה ונהלי חירום, הגדרת רמות שירות לחירום, ריתוק כוח אדם לחירום, ביצוע הדרכה, אימון ותרגול של עובדים למצבים שונים והפקת לקחים מאירועי אמת כולל מעקב אחר יישומם.
- < לחברה מערך אבטחה, כיבוי אש, צוותי חילוץ והצלה למענה ראשוני ומידי, כולל אמצעים לוגיסטיים הנדרשים לחירום.
- < החברה נערכה להמשכיות תפקודית במערכות תפעוליות, פיננסיות, מחשוב, קשר, דוברות ועוד. כמו כן, מתבצעים תרגילים ארציים פנימיים על בסיס שנתי קבוע, לרבות השתלבות בתרגילים לאומיים, תרגילים של רשויות ייעודיות, פיקוד העורף, משטרת ישראל ועוד.
- < בשל השירותים החיוניים שמספקת החברה היא עלולה להוות מוקד לפעולות איבה שיכוונו למתקניה, לרבות פעולות סייבר. החברה מקבלת הנחיות מגורמים מורשים.

יעדים

- < החברה תקפיד על נהלי הבטיחות בעבודה גם במצבי חירום במטרה לשמור על חיי עובדיה ולקוחותיה.
- < החברה תפעל לצמצם ולמזער את הנזקים כתוצאה מאירועי חירום שונים על ידי התארגנות מיטבית להתמודדות עם מגוון רחב של אירועים.
- < החברה תקפיד על שמירת הרציפות התפקודית בתחומי פעילות שאותרו כבעלי חשיבות ותבטיח אספקת חשמל בהתאם למדדים שנקבעו בתרחישי חירום שונים, לרבות זמני השיקום של מערכות תפעוליות, תקשוב ואחרות שנפגעו ממצבי חירום.

פעילות עיקרית

- < בשנת 2017 קיימה החברה שני תרגילים ארציים להיערכות לקיץ וחורף ובהם נבדקה מוכנותה לתרחישים כגון: מזג אויר קיצוני הגורם לשיאי ביקוש בלתי צפויים, אירועי סייבר, תקלות והשבתת תחנות כוח וקווי חשמל, שריפות או הצפות הפוגעות בקווים ומתקנים, ועוד.
- < החברה ומתקניה חשופים לפגעי טבע כגון רעידת אדמה חזקה, צונאמי, שיטפונות שעלולים להביא להתממשות אסונות נוספים כגון התפוצצות במתקנים, אש, דליפה של חומרים מסוכנים ועוד.
- < על סמך ניתוח תרחישים מחמירים לרעידת אדמה בארץ בוצעו חיזוקים ועגונים של רכיבים שונים על בסיס סדר עדיפויות, בוצעו סקרים שונים לגילוי נקודות תורפה במערכות שונות ועוד.
- < מתקני החברה חשופים לסיכוני אש מסוגים שונים וזאת לאור הימצאות באתריה של דלקים, חומרים מסוכנים, מטעני-אש (ריכוז חומרים דליקים), ביצוע עבודות באש גלויה, מתקנים שבהם טמפרטורות ולחצים גבוהים (כגון דודי קיטור). החברה מפעילה מערך כיבוי אש הכולל מערכות גילוי וכיבוי אש מתוחכמות אשר תוכננו בהתאם לתקנים מחמירים, שירותי כבאות בתחנות הכוח המיועדים גם למקרה של שריפות עצים וחורשות בקרבת קווי חשמל.

1.5 < חדשנות טכנולוגית (מו"פ)

חשיבות הנושא (G4-DMA, G4-20, G4-21)

- < כחברה מובילה במשק, חברת החשמל מאמינה בחינוך היזמי בארץ שכבר הוכיח את הפוטנציאל הגלום בו לקידום התעשייה.
- < שילוב טכנולוגיות מתקדמות בפעילות הליבה של החברה, מוביל להתייעלות אנרגטית, להתייעלות בכוח האדם, לקיצור זמני תחזוקה, לשיפור המוטיבציה של העובדים, לשיפור אמינות החשמל וכתוצאה לשיפור בביצועים הכלכליים. כמו כן הנושא מסייע במיצוי היכולת המקצועית הרב-תחומית של עובדי החברה.
- < החברה התארגנה לסיוע בקידום רעיונות טכנולוגיים חדשים של יזמים מחוץ לחברה, בכך שמשנת 2009 הופעלה חממה טכנולוגית שמעניקה סיוע תקציבי, מעבדתי ועוד לבעלי רעיונות שעברו שלבי המיון ובתנאי שהרעיונות קשורים לתחומי הפעילות של החברה.
- < בנוסף החברה מקדמת פעילות בתחום מחקר ופיתוח עם גורמים מאקדמיה בנושאים מגוונים.

יעדים

- < השגת מוכנות טכנולוגית גבוהה לקראת השינויים הצפויים בתחום החשמל בשנים הקרובות, כגון: ביזור מקורות האנרגיה, שימוש במקורות אנרגיה מתחדשים, פיתוח רשת חשמל חכמה, שילוב מניה דיגיטלית דו-כיוונית, שימוש ברכב חשמלי, פיתוח אמצעי אגירת אנרגיה מתקדמים, שימוש במאגרי נתונים גדולים לצורך ביצוע ניתוחים מתוחכמים בעזרת בינה מלאכותית ועוד.
- < פיתוח יזמות עסקית בחו"ל בתחומים משיקים לתחומי הפעילות של החברה ובמטרה להרחיב את תחומי העיסוק ולנצל הידע המקצועי הרב, הקיים בחברה.

פעילות עיקרית

- < בחממה הטכנולוגית נחתמו הסכמים עם 20 מיזמים (G4-EC7), כאשר בשנת 2016 אחד המיזמים נרכש על ידי חברה אמריקאית (G4-EC8).
- < מרבית הפעילות בתחום יזמות עסקית מופנית בעיקר במדינות בריה"מ לשעבר, מזרח אירופה, אפריקה, הודו ועוד, (G4-EC8).

העתיד כבר כאן:

החברה מקדמת פרויקטים חדשנים בתחום התייעלות אנרגטית במועצות מקומיות סביב תחנת הכוח שבאתר אורות רבין, נכנסה לתחום מיקרו-רשתות (המתייחס להקמת רשת חשמל עצמאית מבוססת מקורות אנרגיה מתחדשים ואמצעי אגירת אנרגיה מתקדמים), מתקינה מוני חשמל דיגיטליים דו-כיווניים המאפשרים טיפול בצרכני חשמל ביתיים ששילבו תאי שמש לאספקת צריכה עצמית והזרמת עודפי חשמל לרשת ועוד.

היבטים מהותיים בפעילות החברה

1.6 < בריאות ובטיחות הלקוחות

חשיבות הנושא (G4-21, G4-20, G4-DMA)

- < בריאות ובטיחות הלקוח הנו נושא חשוב לאור העובדה שהחשמל עלול להיות מסוכן מבחינה בטיחותית, באם השימוש בו אינו תקין.
- < פעילות החברה עלולה לגרום לסיכונים סביבתיים, בריאותיים ובטיחותיים והיא כפופה לפיכך לרגולציה נרחבת. במהלך השנים האחרונות חלה החמרה בדרישות רגולטוריות סביבתיות, בפיקוח ובאכיפה הסביבתית כך שהחברה פועלת למפות את ההשפעות הפוטנציאליות של היבטים אלה על בריאות לקוחותיה ובטיחותם.
- < בדרכה למנוע ולמזער את ההשלכות של פעילותה עומדת החברה בתקנים מחמירים בתחומי הייצור, ההולכה, ההשנאה והחלוקה של החשמל ומשקיעה בכל שנה תקציבים משמעותיים לכך לרבות הדרכה, מיגון והסברה.
- < בנוסף החברה מקדמת פעילות בתחום מחקר ופיתוח עם גורמים מאקדמיה בנושאים מגוונים.
- < **החברה דוגלת בעקרונות הבאים לטיפול בנושא:**
 - < עמידה בדרישות החוק והתקנות בנושא בטיחות בחשמל.
 - < ניטור סדיר כדי לוודא עמידה בתקנים להם מחויבת החברה.
 - < שקיפות מלאה של תוצאות הניטור.
 - < שמירה על בטיחות הלקוחות בדרכים אקטיביות (למשל מניעת גישה למתקני החברה שתחת מתח, שילוט) ובדרכים פסיביות (העברת התראות בתקשורת המונים).
 - < הפעלת העיקרון "הימנעות נבונה" להפחתת השלכות בריאותיות (למשל משדות אלקטרומגנטיים).
 - < פרסום דוחות סביבתיים בהם פירוט ההשלכות הסביבתיות מפעילותה באתר האינטרנט של החברה.
- < **לפי כך החברה מפרסמת מידע עדכני בנושאים שהלקוחות מעוניינים להבין ולקבל נתונים אמינים, באתר האינטרנט שלה:**
 - < מידע בנושא שדות אלקטרומגנטיים: מה מקובל כח"ל, מה המצב בארץ ועוד.
 - < מידע לגבי הפליטות לאוויר של תחנות הכוח על בסיס מדידות רציפות של עשרות תחנות ניטור. שנבדקות על ידי גורמים חיצוניים כגון איגודי ערים לאיכות הסביבה והמשרד להגנת הסביבה.

פעילות עיקרית

- < החברה מפעילה את תכנית הלימודים **"נתיב האור"** - דרך חיים בטוחה בעידן החשמל" מזה 11 שנים. התכנית מקיפה מעל 1,550 בתי ספר ב-200 רשויות ברחבי הארץ ודרכה עברו עד היום מעל 1 מיליון תלמידים, (G4-PR1).
- < על מנת לשפר את רמת בטיחות הציבור ולמנוע התחשמלות של אזרחים ממשיכה החברה להוביל פרויקט לשיפור המיגון והשילוט של עמודי חשמל למניעת טיפוס. זאת במיוחד במרכזי אוכלוסין כאשר במסגרת הפרויקט מוגנו כ-160,000 עמודי חשמל בעלות כוללת של עשרות מיליונים, (G4-PR1).
- < החברה מטפלת באלפי פניות שמתקבלות מלקוחות בנושאי שדות אלקטרומגנטיים, טיפול ברעש משנאים וקווי חשמל שבקרבת מקומות מגורים ועוד. במסגרת הטיפול מתקיימים ביקורים בשטח, מתבצעות מדידות על ידי גורמים מוסמכים ולפי הצורך מתבצע טיפול במתקנים ועוד, (G4-PR1).
- < במסגרת הפעילות להפחתת רמות של שדות מגנטיים כחלק מהפעלה ייזומה של "עקרון ההימנעות הנבונה" מתבצעים שיפורים ושידרוגים של מתקנים בעלות שנתית של כ-4 מיליון ש"ח וכחלק מתוכנית עבודה רב שנתית המתואמת עם נציגי המשרד להגנת הסביבה.

היבטים מהותיים בפעילות החברה

1.7 < השפעות כלכליות עקיפות

חשיבות הנושא (G4-21, G4-20, G4-DMA)

- < כחברה תעשייתית גדולה במשק, החברה משקיעה בנוסף לפיתוח תשתיות גם במתן שירותים נוספים במסגרת אחריותה כלפי הקהילה.
- < במסגרת הפעילות הקהילתית של החברה היא כפופה להנחיות הרגולטור ומשקיעה בעיקר בשיתופי פעולה בתחומי חינוך פורמלי וא-פורמלי המשיקים לעולמות התוכן שלה.
- < החברה מקיימת מפגשים עם הגופים עימם היא פועלת לזיהוי צרכים והפריקטים נבנים במשותף, לטובת הקהילה ותוך שמירת המטרה שהפעילות תביא ערך מוסף הן לקהילה והן לחברה.
- < בכול אלו יש כדי לצקת תוכן אמיתי למחויבות הכלכלית, הסביבתית והקהילתית של החברה, התופסת את עצמה כבעלת מחויבות מתמשכת לפעול בקידמת הטכנולוגיה, ובה בעת להפגין אחריות כלפי הסביבה בתוכה היא פועלת.
- < מתוקף כל אלו נמצא נושא ההשפעות הכלכליות העקיפות כמהותי ומשפיע בתוך החברה ומחוצה לה.
- < העשייה כלפי הקהילה נחלקת לשלושה תחומים, (G4-EC7):
 - < השקעה לרווחת הקהילה בהוראת הרגולטור.
 - < פעילות וולונטארית ושותפויות עם גורמי קהילה.
 - < עובדים תורמים ומתנדבים (פעילות של ארגון העובדים).

פעילות עיקרית

- < בשנת 2017 השקיעה החברה לרווחת הקהילה בהוראת הרגולטור בהיבט איכות הסביבה כ- 700 מיליון ₪ במקטע הייצור (G4-EC8). בנוסף השקיעה החברה במסגרת עלויות הפעלה של תחנות כוח והוצאות נלוות לדלקים כ-100 מיליון ₪. ביתר מקטעי החשמל (הולכה, השנאה, חלוקה) השקיעה החברה כ-50 מיליון ₪ לטיפול בהיבטים סביבתיים.
- < אנחנו מכשירים ומעצימים בני נוער כמובילים שינוי בנושא ההתייעלות אנרגטית בקהילותיהם, במסגרת תכניות לימוד ממוקדות תוכן מיוחד, כגון: תכניות לימודים בנושא "התייעלות אנרגטית" (שינוי התנהגותי) לתלמידי חטיבות ביניים בכ- 95 רשויות באמצעות כ- 120 תכניות לימודים שנתיות. כ- 30% מהתכניות התקיימו במגזר הלא יהודי.

- < **תכנית הלימודים "מנהיגות ירוקה"** - לנושא התייעלות אנרגטית, בשיתוף רשת אורט. התוכנית כוללת 30 בתי ספר, מכתות ז' ועד י"ב, בקשת רחבה של מגמות לימוד.
- < **תכנית "עיר חכמה"** - שימוש מושכל בחשמל והתייעלות אנרגטית יצאה לדרך עם 60 תכניות לימוד בנושא עיר החכמה וזאת בשיתוף עם תעשיידע.
- < **תוכנית "מובילי חסחשמל"** - שולבה ב-20 אשכולות הפיס.
- < **תכנית "התנסות בתעשייה"** - אשר מטרתה לעודד תלמידי הכתות העליונות לבחור בחינוך טכנולוגי, לשפר את איכות הלמידה, לתמוך בהתאמת החינוך הטכנולוגי המקצועי לסטנדרטים בינלאומיים, לקדם את התפתחותם המקצועית של התלמידים וליצור עתודה טכנולוגית מקצועית לתעשייה, למשק ולצה"ל. החיבור לתעשייה עוד במהלך הלימודים הנו חיוני ומהווה חלק בלתי נפרד ממערך הלימוד.
- < **תכנית "הכוון קדם-אקדמי"** - 3,000 תלמידים מצטיינים מכתות י"א - י"ב במרחבי הארץ: ערבים, בדואים, דרוזים וצ'רקסיים משתתפים בתכנית לעידוד בני נוער להתקדם ללימודים אקדמיים ולהשתלב נכונה בשוק העבודה בישראל. כשליש מהם מבקרים במרכז המבקרים אורות רבין, ומקבלים הרצאות של מהנדסים וכלכלנים בני המגזרים השונים שספרו את סיפור הצלחתם האישי, ותהליכי השתלבותם בעבודה בחברה.
- < **תכנית "פרויקט חלוץ"** - מטרתה לעודד למידה רב תחומית טכנולוגית של תלמידי החטיבה העליונה ולהצגת רבדיה הר תחומיים של התעשייה. התלמידים משתלמים בתעשייה בנושא עבודת צוות וניהול פרויקטים וזאת במקביל ללמידה במעבדות.
- < **תכנית הלימודים "מנהיגות ירוקה"** תכנית ניסיונית לצעירים עם צרכים מיוחדים מעוניינים להשתלב בלימודי הסמכה בחינוך הטכנולוגי-מקצועי. התלמידים מסיירים במקומות עבודה שונים ובהם אתרים מגוונים של החברה, בהם נחשפים לאפשרויות תעסוקה מגוונות.
- < **תכנית טכנאים ובגרות** מסלול לימודים אשר יזם משרד החינוך לקידום החינוך הטכנולוגי להגדלת מספר התלמידים הלומדים במגמות הנדסה על מנת להרחיב כ"א איכותי-טכנולוגי בתעשייה ובצבא. התכנית כוללת סיורים ייעודיים והרצאות מפי מומחים בחברה המשקפים את עשייתה בקשת ענפה של נושאים בתחום החשמל.

היבטים מהותיים בפעילות החברה

< הקמת בית ספר תיכון למקצועות חשמל - עמל ארגי-טק

השנה הוקם בית ספר למקצועות חשמל שפועל במתכונת של בית ספר תיכון צמוד מפעל, בתחום חשמל וסביבה. בית הספר הוקם באתר חפציבה בשיתוף עם רשת עמל לחינוך טכנולוגי ומטרתו לחנך את הדור הבא של עובדים במקצועות החשמל. הפעילות התחילה עם 50 תלמידים ותלמידות בשתי כיתות י', במגמות חשמל ומכונות.

שימור והנחלת מורשת

- < המשך שיתוף פעולה מסורתי ורב שנתי עם "חווית נהריים" בגשר הישנה להנצחת מורשת החברה משנות ראשיתה.
- < חברת החשמל פתחה את שערי תחנת הכוח רידינג לקהל הרחב במסגרת "בתים מבפנים בת"א", בנוסף לאתרי החברה האחרים שנפתחים מדי שנה.
- < הושלמה עבודת תחזוקה בפסל "נקודת ציון" - עמוד החשמל הראשון שיצא מנהריים ליד קיבוץ גשר

מרכזי המבקרים

- < את שלושת המרכזים פקדו כ-90 אלף מבקרים.
- < בכל תחומי הפעילות הקהילתית אנו משלבים ביקורים של המשתתפים בתכניות והמובילים שלהם במרכזי המבקרים.
- < הנגשה פיזית הושלמה במרכזי המבקרים אורות רבין וחפציבה.
- < בחפציבה הושלמה גם הנגשת השירות.
- < לראשונה הופקו ונשלחו הזמנות בשפה האמהרית המיועדות לקבוצות אתיופיות אשר גם זכו להדרכה בשפה זו.

לסיכום:

סה"כ החשיפה הישירה והעקיפה לפעילויות הקהילתיות מסתכמת לכ- 280,000 איש לרבות פרסום בערוצי ניו מדיה ובתקשורת.

< פרויקט דגל קהילתי - נתיב האור

חברת החשמל מפעילה את תכנית "נתיב האור" - דרך חיים בטוחה בעידן חשמלי מזה 12 שנים. זוהי תכנית חינוכית לעיצוב תרבות של התנהגות נכונה ונכונה בסביבה צורכת חשמל. התכנית, המחנכת לאורח חיים בטוח, יצאה לדרך מתוך כוונה לעודד ילדים, ובאמצעותם מעגלי קהילה נוספים, להתנהגות נכונה ובטוחה בכלל, בסביבה צורכת חשמל בפרט. בתוכנית משתתפים כ- 1,550 בתי ספר במעל 200 רשויות ברחבי הארץ, כאשר מעל 200 עובדים וגמלאים לוקחים חלק בתכנית בהתנדבות מדי שנה בשנה.

תכנית נתיב האור מבוססת על הרעיון שהבנת נושא הבטיחות, יצירת תרבות התנהגות נכונה ועידוד הילדים לאחריות כלפי עצמם וקהילתם, ימנעו תאונות ויאפשרו איכות חיים גבוהה תוך שמירה על הסביבה מפני מפגעים. התכנית הינה מערכתית-יישובית, בונה שיתופי פעולה ביישוב, מטפחת ומעודדת מנהיגות צעירה, מבהירה ערכים של איכות סביבה, אחריות ומעורבות חברתית, מעוררת דילמות, מעודדת תרבות של התנהגות בטיחותית, יוצרת גשרים בין אוכלוסיות בקהילה באמצעות הילדים המהווים סוכני שינוי, והחשוב מכל, התכנית החווייתית מעודדת אכפתיות, מעורבות ואחריות של הילדים כלפי סביבתם ותורמת לפרט, למשפחה ולקהילה.

במסגרת הפרויקט השתתפו **בעשור אחרון מעל 1 מיליון תלמידים** אשר בעתיד הלא רחוק יהיו צרכני חשמל עם הבנה בסיסית בתחומי בטיחות, חיסכון בחשמל והתייעלות אנרגטית ובעלי פתיחות ונכונות לשלב חדשנות בקהילה. בשנת 2017, הושקע תקציב של 7 מיליון ₪ (G4-EC8) בפרויקט, כאשר תחומי הלימוד העיקריים היו כדלקמן:

- < **בטיחות ואמצעי תאורה** - במטרה לפתח מודעות לחשיבות הבטיחות בשימוש בחשמל בכלל ואמצעי תאורה בפרט ולעסוק בנושא הפקת אנרגיה ואנרגיה האור בדרך חווייתית.
- < **טכנולוגיה חשמל ובעלי חיים** - במטרה לפתח מודעות להשפעות הסביבתיות של התפתחות טכנולוגית, לקחת אחריות על הסביבה ועל בעלי החיים בה.
- < **עיר משמרת אנרגיה** - במטרה ללמד מהו שימוש חכם בחשמל, לבחון דרכים של שימוש בטוח בחשמל, ולהתמודד עם דילמות סביבתיות הנובעות מבזבזי אנרגיה.
- < **אנרגיה ובטיחות** - במטרה לבחון תכונות של חומרים שונים (מוליכים ומבודדים), להתנסות ביצירת מעגל חשמלי ולדון במשמעות של תכונות החומר בהקשר של שמירה על בטיחות בחשמל.
- < **עובדים תורמים ומתנדבים** בעוד חברת החשמל, כחברה ממשלטית, מנועה ממתן תרומות, הרי שארגון העובדים שהינו ישות נפרדת, רשאי לגייס תרומות מכספי העובדים. זאת למען הקהילה, לבתי חולים, מרכזי יום, עמותות שונות ויחידות צה"ל מובחרות. לדוגמה ניתן לציין תרומה לשיפוץ בתי נערות בסיכון באשקלון, ל"בית השריון" לחיילים בודדים בת"א, פעילויות חווייתיות ויצירתיות לאנשים עם מוגבלויות בנוה צדק וברחובות.

1.8 < תנאי העסקה

בחברה הועסקו בשנת 2017, 11,902 עובדים קבועים, ארעיים ועוד. לכל הדעות מדובר במעסיק גדול ומשמעותי המספק מקום עבודה לעשרות אלפי ידיים עובדות בהינתן תשומת לב גם לעובדה שקבלני עבודות ושירות גדולים נשענים אף הם באופן עקיף על מערך ההעסקה של החברה וניזונים ממנו. השפעתה כמעסיק ניכרת הן על עובדיה שלה - במישור הפנימי והן על עובדי ספקיה - במישור החיצוני על אף שיש לציין כי אין מתקיימים יחסי עובד-מעביד בין עובדי הקבלן לחברה. בכל הנוגע להעסקת עובדי קבלן - זו מבוצעת לרוב למשימות מוגדרות. כל קבלן קובע לעצמו את מספר העובדים למשימה הנדרשת, ומנהל באופן עצמאי את רישומיו לגבי העובדים שבאחריותו. עם זאת בהמשך לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני שירות בתחומי השמירה והניקיון בגופים ציבוריים תשע"ג - 2013 שנכנס לתוקפו ביום 6 באוגוסט 2013, הנחה מנכ"ל החברה לחייב את עובדי הקבלן הנותנים שירותים בחברה להחתים שעון נוכחות מידי יום בכניסה וביציאה ובכך לראשונה מתקיים מאגר נתונים לכלל עובדי הקבלן המועסקים בחברה, (G4-DMA). חברת החשמל שואפת להמשיך ולהוביל את משק החשמל בישראל תוך התאמה לתנאי השוק המשתנים ולתמורות הכלכליות, החברתיות והטכנולוגיות המתרחשות בארץ ובעולם ועובדיה הם נכס מרכזי ונדבך ראשי למימוש חזונה זה. זאת מתוך שאיפה לשמר בקרבם תחושת גאווה ושייכות ולעודד תדיר מחויבות ויצירתיות (G4-20,21).

< מדיניות העסקת עובדים

גיוס עובדים למשרות בחברה מתבצע תוך הקפדה על שקיפות התהליך, על עיקרון השוויוניות והעדפה מתקנת על פי חוק.

החברה מאפשרת תהליכי ניווד עובדים כחלק מהנעת עובדים וגיוון תעסוקתי. על כן הגיוס נעשה תוך מתן עדיפות למקורות פנימיים ולעובדים קבועים. רק לאחר מיצוי פוטנציאל הגיוס הפנימי ועידוד תהליכי ניווד והסבה בתוך החברה ובמידה ולא נמצא מועמד מתאים, פונים להליך גיוס ממקורות חיצוניים (G4-20) על פי הדין ובהתאם להנחיות דירקטוריון החברה אין לקלוט קרובי משפחה של עובדי חברה אלא במקרים מיוחדים. זאת, בין היתר, במטרה למנוע אפשרות של ניגוד עניינים או יחסי כפיפות בין הנקלט לבין קרובו. לאור זאת בשלב גיוס העובדים נערך תהליך בקרה מחמיר במסגרתו נבחן כל מקרה שבו מגיש המועמדות לעבודה בחברה הינו קרוב משפחה של עובד חברה. במקרה שכזה תהליך הקליטה מותנה בעמידה בתבחינים ברורים וקבלת אישורי גורמים שונים בחברה וכן באישורו של דירקטוריון החברה.

החברה מקיימת תרבות ארגונית המכבדת את זכויות העובד ומאפשרת יצירת איזון בין משפחה למקום העבודה וקיום תרבות פנאי ("שעון גמיש" מגוון פעילויות ספורט, רווחה, תרבות ופנאי).

מבחינת תנאי השכר החברה דוגלת בשיוויון שכר וניתן לציין שאין הבדלים בשכר בין עובדות לעובדים שנמצאים באותו תפקיד, עם אותה השכלה ואותו וותק מקצועי.

החברה דוגלת בשיוויון הזדמנויות תוך הקפדה על מעמד האישה בחברה וזכויות לאם עובדת, ופועלת רבות לשילוב אוכלוסיות מגוונות במערך עובדיה במסגרת פרויקטים שונים. השנה עוצבו בגדי עבודה כחולים ייעודיים לנשים "עובדות כפיים" ולראשונה עוצבו בגדי עבודה מותאמים ם לחשמלאיות חרדיות. כמו כן, ניתן לציין שעובדות שיוצאות לחופשת לידה חוזרות לעבוד באותו תפקיד (G4-LA3).

היבטים מהותיים בפעילות החברה

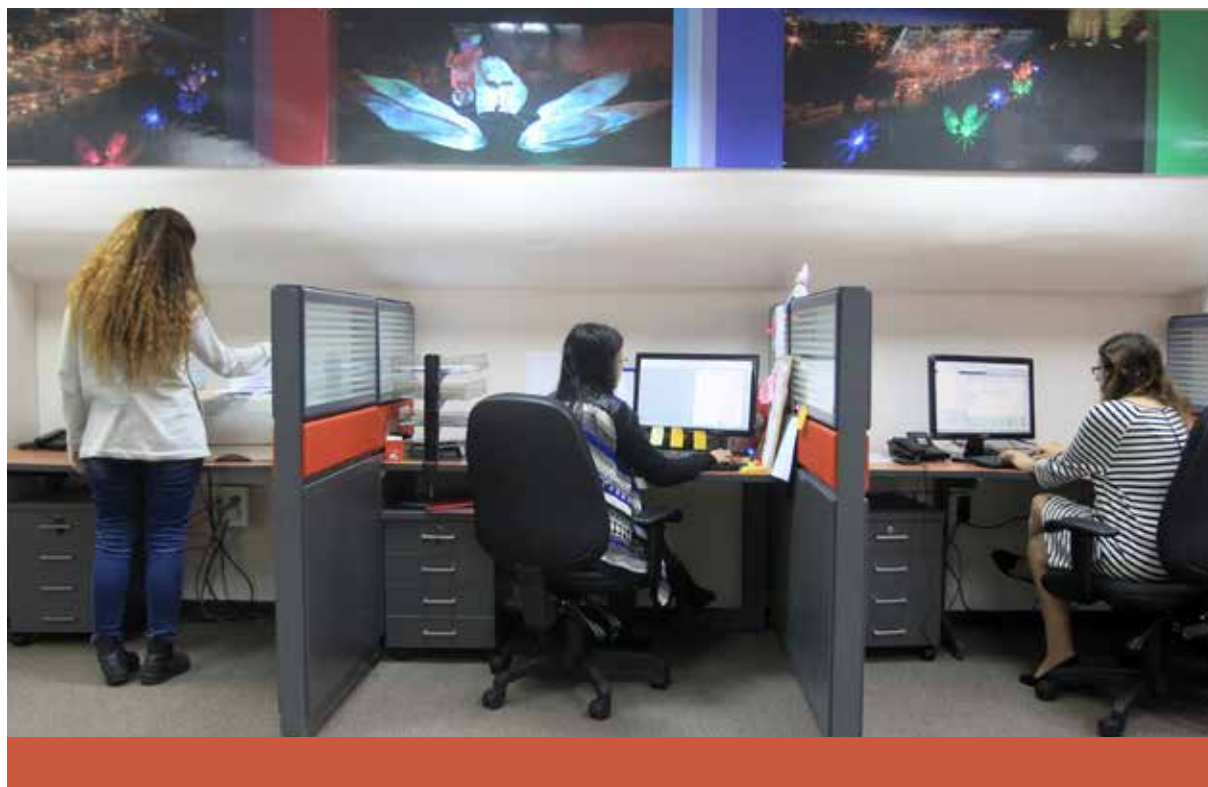
< שימור ופיתוח המשאב האנושי

החברה מפתחת תהליכי שימור והעברת ידע פנים-ארגוניים במקצועות הליבה ופועלת לטיפול המשאב האנושי כערך מרכזי מוביל בכלל תחומי העיסוקים בחברה. היא מקיימת תהליכי הדרכה והכשרה בארבעה בתי הספר ייעודיים שהיא מפעילה בתחומים שונים ואף מעודדת מצוינות ומובילות טכנולוגית ותהליכית - מעניקה פרסים לעובדים מצטיינים ומקבלת פרסים על תהליכים שבוצעו בתחומים שונים בעשייתה. אסטרטגיית משאבי האנוש בחברה תומכת בפיתוח עובדים בעלי פוטנציאל ניהולי מקצועי מתוך ראייה שעובדים אלו ינהיגו את החברה בשנים הבאות. החברה מכשירה כוח אדם נדרש בתחומים שהינם משאב במחסור או במסגרת חדשנות טכנולוגית ומקיימת תכניות איגום והכשרה המאפשרות לה לגשר על פערים ביחס להיצע שוק העבודה, אל מול אתגרים ושינויים עסקיים.

הצעדים בהם נוקטת החברה לשימור ופיתוח המשאב האנושי, (G4-LA3).

- < הושק מרכז גיוס ארצי הנותן שירות לכלל יחידות החברה, כאשר המרכז מאויש כולו על ידי נשים.
- < הוקם מרכז שירות התמחותי לנושאי פנסיה אשר יביא לשיפור השירות לעובדים וגמלאים. כמו כן, הופעל מרכז שירות להנגשת המידע ושיפור השירות לעובדים וגמלאים בנושאים כגון: תנאי שירות, שכר, הלוואות, זכויות שונות ועוד.
- < הוגדר מסלול קריירה חדשני להעסקת מנהלות אדמיניסטרטיביות בחברה, תוך צמצום מספר תפקידי מזכירות.
- < הופעלו תכניות פיתוח של משאבי אנוש, על פי אוכלוסיות היעד הבאות:
 - < הכשרת עתודה לתפקידי ניהול ,
 - < הכשרה לקראת כניסה לתפקיד ניהולי, לרבות ליווי וחניכה,
 - < פיתוח מנהיגות חברתית-עסקית,
 - < פיתוח " טאלנטים " מקצועיים.
- < חברת החשמל חרטה על דגלה את קידום נושא ההעסקה הרב-גונית, כאשר היעד הנו 10% אוכלוסייה מגוונת עד 2020 (ראה פרק א'2):
 - < לפיכך במסגרת העסקה רב גונית נכללים כיום מעל 1,041 עובדים אשר מהווים כ 8.5% מכלל עובדי החברה.
 - < בחברה מועסקים כיום כ-380 עובדים עם מוגבלות מעל 20% נכות (2.5%) כאשר עד 2020 נגיע ליעד של 3% כנדרש בחברות ממשלתיות.
 - < מועסקים עובדים יוצאי אתיופיה, דרוזים, חרדים וחרדיות, בני מיעוטים בדואים, אנשי צד"ל, סטודנטים מהפריפריה, נוער עובד ולומד (חניכים מרקע סוציו-אקונומי נמוך). ביחד מדובר על מעל 660 עובדים.
- < בין הפרויקטים המובילים בתחום העסקת נוער עובד ניתן לציין:
 - < "קרן אור" - במסגרתו נקלטים, משתקמים ומועסקים כמתלמידים נערים ונערות בתחומים שונים. זאת בשיתוף פעולה עם רשת "קרן" לאבחון ושיקום מקצועי, המעניקה שירותי שיקום תעסוקתי
 - < "פרויקט 120" בשיתוף בתי ספר מקצועיים, במסגרתו מועסקים נערים ונערות בכיתות י"א ו-י"ב עד גיוסם לצה"ל. המטרה היא להקנות לתלמידים מקצועות וכלים להשתלבות בתעסוקה, תוך סיוע כלכלי.
 - < "פרויקט אופק" בין ביה"ס אופק מאור-עקיבא לבין מערכת ההדרכה של החברה, כדי לתת לנערים ונערות, בעיקר מהפריפריה, הזדמנות לרכוש מקצוע לעתיד בתחום החשמל ולעמוד במבחני בגרות בפיזיקה וחשמל. הפרויקט הורחב ב- 2017 בשיתוף פעולה עם משרד החינוך.

היבטים מהותיים בפעילות החברה

< כחלק ממדיניות העסקה רב-גונית בכלל וקידום נשים בפרט, הוחלט לצאת לדרך בפרויקט שמטרתו לקלוט נשים, בדגש על נשים בנות מיעוטים, מהמגזר הדרוזי, לעבודה ברשת החשמל ובייחוד בחיבור לבתים. בנוסף:

< כחלק ממדיניות העסקה רב גונית, הוחלט להרחיב את תחומי המיקוד גם לבני העדה הבדואית יוצאי גדוד הסיור הבדואי - במסגרת קורס רתכים, שבסיומו ישתלבו באגף הביצוע וביחידות נוספות. < החברה גייסה מעל 170 נשים לתפקידים שונים: כלכלניות, מתכננות חיבורי חשמל לבתים, מהנדסות כימיה / תעשייה וניהול ועוד. 30 נשים חרדיות נקלטו כנציגות שירות לקוחות במרכזי ה-103.

< פרויקט הדרכות למניעת הטרדה מינית הסתיים בשנת 2017 כאשר כ-10,500 עובדים עברו את ההדרכות.

< ייצוג נשים ברמות הניהול השונות, עבר שינוי מהותי כך שכיום (יעדים ראה בפרק 2) ישנן 2 נשים במעמד של סמנכ"ל ו-4 נשים במעמד של מנהל אגף.

< בתחום הדרכת טכנולוגיות ניתן לציין:

< הקמת מרכז ארצי להדרכה בתחומי התשתיות והאנרגיה, בשיתוף פעולה עם משרדי הממשלה, האקדמיה וגורמי תעשייה מובילים. מטרתו הנה לבצע רצף הכשרתי, מגילאי ביה"ס יסודי ועד סיום אקדמיה (השמה מקצועית, לימוד טכנאים-הנדסאים, לימוד אקדמי).

< בשנים אחרונות נטלו חלק ב-5 תכניות אקדמיות מאות עובדים. לפיכך, אורגנו קורסי הסבת הנדסאים למהנדסי חשמל, הסבת הנדסאים למהנדסי מכונות, לימוד לתואר שני במשאבי טבע וסביבה, תואר ראשון רב תחומי ועוד.

< קורסים פנים ארגונים ולימודים אקדמיים

כחלק מתפיסת הקיימות התאגידית מתבצעות החל משנת 2008 תכניות הדרכה פנימיות בתחום איכות הסביבה. התוכניות מקנות ידע עדכני על נושאים שונים הקשורים לפעילות המגוונת של החברה ומהוות נדבך חשוב להפחתת השלכות סביבתיות. עד כה השתתפו בהדרכות שונות יותר מ-4,000 עובדים כאשר בחלקם סימו לימודי תואר שני בניהול איכות סביבה ומנהל עסקים במוסדות להשכלה גבוהה. הקורסים והלימודים האקדמיים נמשכים גם בימים אלה.

< העסקה הוגנת בשרשרת האספקה

בכל הקשור לזכויות עובדי קבלן בענפי השמירה והניקיון, פועלת החברה, כפי שיורחב להלן, בהתאם להוראות צווי הרחבה בענף הניקיון ובענף השמירה והאבטחה, אשר נכנסו לתוקף, (DMA- G4). חברת החשמל מקפידה על העסקה הוגנת ורואה בחומרה הפרות של זכויות עובדי קבלן. החברה מחויבת לפעול על פי הוראות הדין, בנוגע להעסקת עובדי קבלן. בהתאם, פועלת החברה בחלק מהתקשרויותיה על-מנת להבטיח כי הספקים המשתתפים בהליכי הרכש שלה מחויבים להבטחת זכויות עובדיהם ומקיימים בפועל את חובותיהם כלפיהם. כן פועלת החברה, בהתאם לדרישות החוק, על מנת להבטיח כי ההתקשרויות עמה תקימות תוך שמירת זכויות עובדים והבטחת קיום דיני עבודה.

פעילותה של חברת החשמל בתחום שמירת זכויות עובדי קבלן מתרכזת הן במסגרת הליך הרכש והן במסגרת יישום ההתקשרויות.

כמו כן, מחויבים הספקים, בין היתר, לשלם לעובדיהם שכר מינימום במועד, להקפיד על מתן זכויות סוציאליות המגיעות להם על-פי דין וכן על שעות עבודה ומנוחה.

מסמכי החוזה בחלק מההתקשרויות כוללים הוראה המחייבת את הספקים להציג לחברה אישורים תקופתיים מרואה חשבון לעניין קיום החובות והתשלומים החלים עליהם לפי דיני העבודה ולפי ההתקשרות, כלפי עובדיהם העובדים באתרי חברת החשמל.

< שמירת הוראות החוק לעניין זכויות עובדי קבלן בענפי השמירה, הניקיון וההסעדה

ביום 19 ביוני 2012 נכנס לתוקפו החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2012. בהתאם, הוקם בחברת החשמל מנגנון לבירור וטיפול בתלונות עובדי קבלן הפועל באגף משאבי אנוש בסיוע צוות מהאגפים הרלבנטיים ונותן מענה לכ-2000 עובדי קבלן המועסקים בחצרי החברה. המענה כולל בירור וטיפול בתלונות של עובדי קבלן בנושאים המנויים בחוק, פעילות מול משרד הכלכלה, הפעלת ועדת המכרזים והעברת המלצות לגבי קבלנים.

< שמירת הוראות החוק לעניין זכויות עובדי קבלן בענפי השמירה, הניקיון וההסעדה

ביום 19 ביוני 2012 נכנס לתוקפו החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2012. בהתאם, הוקם בחברת החשמל מנגנון לבירור וטיפול בתלונות עובדי קבלן הפועל באגף משאבי אנוש בסיוע צוות מהאגפים הרלבנטיים ונותן מענה לכ-2000 עובדי קבלן המועסקים בחצרי החברה. המענה כולל בירור וטיפול בתלונות של עובדי קבלן בנושאים המנויים בחוק, פעילות מול משרד הכלכלה, הפעלת ועדת המכרזים והעברת המלצות לגבי קבלנים.

< פרישות חובה (G4-EU15,G4-LA1)

בשנת 2017 פרשו לגמלאות כ-250 עובדים, שהגיעו לגיל הפרישה. בשנים 2015-2016 פרשו כ-900 עובדים במבצע לפרישות מוקדמות מרצון. בהחברה גובשה תוכנית התייעלות בנוגע לצמצום מצבת העובדים הקבועים בכ-2000 עובדים עד שנת 2020 וזאת מעבר לפרישות לגמלאות בהתאם לגיל של כ-200 עובדים בשנה.

היבטים מהותיים בפעילות החברה

< התחייבויות בגין קרן הפנסיה (G4-EC3, G4-LA2)

ההפקדות לקופת הפנסיה של החברה, בגין עובדי דור א' ודור ב' המבוטחים בפנסיה תקציבית, מבוססות על תחזית תזרימי המזומנים הצפויים בעתיד ועל מספר הנחות אקטואריות (הפנסיה של עובדי דור ג' הינה פנסיה צוברת). קיים סיכון כי התחייבויות הפנסיה של החברה בפועל יהיו שונות מאלו החזויות על-ידה ואשר על בסיסן מבצעת החברה את ההפקדות לקופת הפנסיה, ולפיכך, ככל שההפקדות על פירותיהן לא יכסו את ההתחייבויות, עשויה החברה להידרש לבצע הפקדות נוספות לקופת הפנסיה, וזאת בסכומים אשר עשויים להיות מהותיים לחברה. בנוסף המודל האקטוארי לחישוב ההפקדות לקופת הפנסיה עלול להשתנות בעתיד, בין היתר, בהתאם לשינויים בתוחלת החיים, בנושאים רגולטורים ובאקלים הכלכלי. שינויים במודל האקטוארי כאמור לעיל עשויים לחייב את החברה לבצע הפקדות נוספות, בסכומים משמעותיים, לקופת הפנסיה. בחברה 7 נושאי משרה מועסקים בהתאם לתנאי העסקה קיבוציים החלים על כלל העובדים וכן 8 נושאי משרה (כולל יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל) מועסקים בהסכם עבודה אישי בנוסח שאושר על ידי רשות החברות הממשלתיות. בחודש נובמבר 2015 פורסם חוזר מעודכן של רשות החברות הממשלתיות בעניין עקרונות למודל תגמול ותימרוץ של עובדים בכירים והחברה פועלת בהתאם לחוזר הנ"ל לגבי נושאי משרה בהסכם עבודה אישי.

2. התנהלות תאגידית אחראית

2.1 < מניעת שחיתות

חברת החשמל מנהלת פעילות עסקית נרחבת בהיקף כולל של מיליארדי שקלים בשנה, ולכן חשופה לקשת רחבה של סיכונים מעילות והונאות אשר עלולים לגרום לנזק כספי ותדמיתי ופגיעה באמון הציבור. במסגרת סיכון זה נכללים, בין היתר, ניצול לרעה של נכסים, אמצעי תשלום, הטיית מכרזים ועוד, (G4-DMA). תהליכי העבודה המרכזיים בחברה נתמכים בין היתר על-ידי מספר מערכות מידע. סיכון מעילות והונאות עשוי להתממש בתוך תהליך העבודה או באמצעות מערכות המידע התומכות בו. החשיפות העיקריות אשר זוהו, עלולות להתממש בתחומים הבאים: רכש והתקשרויות עם ספקים, ניהול מכרזים, הכנסות מגבייה ומביצוע פרויקטים מיוחדים, אחסנה וניהול מלאי, שכר, ניהול השקעות ושימוש באמצעי תשלום, ניהול מידע וסודות מסחריים, (G4-20).

בשנת 2015 הסתיים ביצוע סקר מוקדי סיכון מעילות והונאות וכן סקר ממוקד לסיכונים אלו בתחום הרכש וההתקשרויות. יישום המלצות הסקרים יבוצע ויושלם במסגרת תכנית עבודה אשר מימושה ההדרגתי ימשך עד 2019, (G4- DMA).

במסגרת הסקר נבחנו עשרות תרחישי סיכון בתהליכי רכש, כספים, אחסנה, גניבות חשמל ושימוש בצידוד החברה. המלצות הסקרים יטופלו במסגרת צוותי עבודה שמונו לנושא, (G4-S03, G4-SO4). בשנת 2016 נערכה גם בחינה והערכה של הבקורות הפנימיות על דיווח כספי ואפקטיביות שלהן לרבות הפרדת סמכויות במערכות הממוחשבות והפעלת כלי ממוחשב למניעת דלף מידע בדגש על עולם ההונאות. לחברה נהלים למניעת מעילות והונאות ושמירה על תואר המידות אשר מועברים לצורך ריענון לכלל העובדים בתדירות של לפחות פעם בשנה וזמינים באתר הפנימי.

היבטים מהותיים בפעילות החברה

< מדיניות טוהר מידות בקרב דירקטורים
(ראה פרק "ממשל תאגידי")

< קוד ממשל תאגידי

בהמשך לחזון חברת החשמל המתחדשת ולהטמעת הקוד האתי בחברה, גיבש ואישר דירקטוריון החברה קוד ממשל תאגידי. הואיל וחברת החשמל הינה חברה גדולה, הפועלת בעולם תוכן מורכב ובסביבה רוויה בהוראות דין - עלה הצורך לייצר קוד מוסכם וממצה המגדיר את מערכת יחסי הגומלין בין הדירקטוריון להנהלה, ומסדיר את אופן פעולת הדירקטוריון וועדותיו ואת תחומי הסמכות והאחריות שלהם. במסגרת הקוד, שולב פרק שלם המתייחס לכללי אתיקה לחברי הדירקטוריון. כללי האתיקה גובשו, על מנת להבהיר את הציפיות ולקבוע נורמות התנהגות וסטנדרטים ראויים לדירקטור בחברה.

בנוסף למחויבותם של חברי הדירקטוריון לפעול בהתאם לחוק, להנחיות הרגולטורים וברוח נהלי החברה, עליהם לנהוג ביושרה ובכבוד, ולשמש דוגמה באופן התנהלותם כמי שמובילים ומייצגים את החברה וזאת בהתאם לכללי האתיקה שנקבעו.

בפרק האתיקה בקוד מפורטים, בין היתר, הנושאים הבאים:

✓ אחריות

✓ יושרה

✓ הוגנות

✓ עקרונות מנחים להתנהגות ראויה

✓ הימנעות מניגוד עניינים וטובות הנאה

✓ הימנעות מניצול הזדמנות לטובתו האישית

✓ שימוש במידע פנים ושמירת סודיות

✓ דיווח על התנהגות לא ראויה

קוד הממשל התאגידי אושר ואומץ ע"י דירקטוריון החברה.

במסגרת תכנית ההכשרה של חברי הדירקטוריון, נדרש כל חבר הדירקטוריון חדש להכיר את קוד הממשל התאגידי, לרבות פרק האתיקה.

הנושא מוסדר בפגישה המתקיימת בין מזכיר הדירקטוריון לבין הדירקטור.

בנוסף לכך היועץ המשפטי של החברה מעביר הדרכה פרטנית לכל חבר דירקטוריון חדש, במסגרת תכנית ההכשרה ובה מפורטים סעיפי החוק המחייבים את הדירקטור לנהוג ביושר ובהגינות.

< מניעת ניגוד עניינים

כחלק מהליך המינוי, חותם כל דירקטור על כתב הימנעות מניגוד עניינים מול הוועדה לבדיקת מינויים בחברות ממשלתיות. בנוסף, ובהתאם לנוהל חברה בנדון, בעת קבלת כתב מינוי של דירקטור חדש בחברה, על מזכיר הדירקטוריון להעביר את השאלון שמילא הדירקטור עוד בהיותו מועמד לתפקיד, לידי היועץ המשפטי, כדי שזה יחוזה דעתו בדבר חשש לניגוד עניינים בין כהונת הדירקטור החדש לבין ענייני האחרים. בנוסף, טרם התחלת כל ישיבת מליאה מתבקשים כל הדירקטורים המשתתפים לגילוי נאות בנוגע לקיומו של עניין אישי ו/או ניגוד עניינים של מי מהם בהקשר לנושאים שעל סדר היום.

גם חוזר רשות החברות הממשלתיות בנדון קובע, כי אם נוצר מצב של ניגוד עניינים או חשש לניגוד עניינים בין תפקידו של הדירקטור כדירקטור בחברה ובין עיסוקיו האחרים ו/או ענייניו האישיים - חובה עליו להימנע מכל פעולה, מעורבות, השתתפות בדיון, השתתפות בהצבעה לצורך קבלת החלטה במסגרת הדירקטוריון או באחת מוועדותיו, שתפגע בחברה, או תעדיף אינטרס אחר שלהם או של גורם הקשור בהם כמעסיק, כלקוח או כספק או כשותף שלהם ושאינו עולה בקנה אחד, בראש ובראשונה, עם טובת החברה. על פי הוראות הדין וההסדר למניעת ניגוד העניינים, על דירקטור בחברה להודיע לחברה על ניגוד העניינים מיד עם היווצרותו ולהעדר משיבת הדירקטוריון בו ידון הנושא לגביו מתעורר ניגוד העניינים. במקרה שבו התגלה ניגוד או חשש לניגוד עניינים בין תפקידו של הדירקטור בחברה לבין עיסוקיו האחרים ו/או ענייניו האישיים - היועץ המשפטי של החברה נקרא לבדוק ולחוות את דעתו בעניין, ולהנחות את הדירקטור כיצד לפעול.

< מדיניות בנושא שמירה על טוהר מידות מול ספקים

בקשריה עם ספקיה מחויבת חברת החשמל לפעול באופן הוגן, שוויוני, שקוף ובלתי מפלה, בהתאם לדרישות הדין ומתוך שאיפה לקיום אמון הדדי עם הספקים. החברה מקפידה על כיבוד הסכמים עם ספקים ועל אי-ניצול לרעה של מעמדה כלפיהם. בהתנהלותה עם ספקיה שואפת החברה למנוע פגיעה בטוהר המידות ועושה ככל אשר לא ידה למנוע שחיתויות והתנהגות בלתי הולמת. החברה עורכת התקשרויות בעיקר באמצעות מכרזים פומביים או הליכים תחרותיים אחרים. במסגרת זו מקפידה החברה על כללים הוגנים ומתן הזדמנות שווה לספקים. מסמכי ההתקשרות מפורסמים (על-פי דרישות הדין) באתר האינטרנט של החברה.

< שמירת סודיות ואבטחת מידע בהתקשרויות

לחברה נהלים והנחיות בנוגע לאבטחת מידע, לרבות המידע המתקבל בהליכי רכש (החל משמירה על זהות המציעים וכלה בתוכן ההצעות), בין היתר על מנת להגביר את שמירת הסודיות ומתוך שאיפה להגביר את אמון הספקים בהליכי הרכש. בהתאם לכך, נוקטת החברה באמצעים וסדרי אבטחה מתאימים על מנת למנוע דליפת מידע או חשיפתו או נגישותו לגורמים בלתי מורשים העלולים לגרום לנזקים לפעילותה העסקית של החברה או לספקיה. נהלי החברה אף קובעים כללים מפורשים בנוגע לאבחנה בין סוגי מידע שונים, סימונם, החזקתם, העתקתם ודרכי העברתם לאחר. ככלל, הגשת הצעות להליכי רכש נעשית לתיבת מכרזים נעולה או לפקסימיליה אלקטרונית מאובטחת או לתיבה אלקטרונית. העוסקים במלאכת הרכש מחויבים לסודיות מוגברת.

היבטים מהותיים בפעילות החברה

< טוהר מידות של ספקים

בתחום השמירה על טוהר המידות ומניעת שחיתות פועלת החברה במספר מישורים:

- < **אמינות ומהימנות** - אחת מאמות המידה לבחירת ההצעה המתאימה ביותר בשלב מיון הספקים, הינה אמינות ומהימנות. כך, מציע, אשר קיים לגביו חשד כי ביצע תרמית או ניסיון לתרמית כנגד החברה במסגרת הליך התקשרות או הסכם עם החברה או אם ביצע המציע עבירה פלילית הקשורה למתן שירותים/ביצוע עבודה, רשאית החברה שלא לשתפו בהליך ההתקשרות או לא לקבל הצעתו או אף לבטל זכיתו או לבטל הסכם שנערך עמו, וזאת בכפוף לכל דין.
- < במסמכי ההתקשרות קיימת הוראה בדבר קיומו של איסור מפורש על מתן טובות הנאה, וזאת בנוסף לחובות והאיסורים החלים על מציעים במכרז מכוח הדין.
- < החברה רשאית להשעות ספק בהתאם להוראות נוהל השעיית ספקים, בהתקיים הנסיבות המפורטות בנוהל, אשר בין היתר, מתייחסות למקרה של ביצוע (או ניסיון לביצוע) תרמית נגד החברה.
- < מניעת התנהגות בלתי תחרותית - במסמכי ההתקשרות של החברה קיים סעיף בדבר שמירה של מציעים על דיני ההגבלים העסקיים ולפיו, במידה ויתעורר חשד שלא כך הדבר, החברה תהא רשאית לפסול את ההצעה. בחלק מהליכי הרכש המציעים אף נדרשים לצרף למסמכי הצעותיהם הצהרה נפרדת בדבר שמירה על דיני ההגבלים העסקיים ואי-תיאום מכרז/הליך רכש. בתוך כך, במקרים בהם עלה חשד ממשי להפרה של דיני ההגבלים העסקיים (כגון תיאום מחירים וחלוקת שוק), פסלה החברה הצעות ספקים, השעתה ספקים ופנתה החברה לרשות ההגבלים העסקיים.
- < בחברה גובשה תכנית אכיפה פנימית של דיני ההגבלים העסקיים, מונו בעלי תפקידים וצוותי אכיפה. כמו כן, נקבע נוהל עבודה בתחום זה לצורך מניעת הפרה של דיני ההגבלים העסקיים בחברה.

< שקיפות

החברה נוהגת בשקיפות עם ספקיה, ומאפשרת למשתתפים בהליכי ההתקשרות לעיין במסמכי ההליכים כאמור, תוך שמירה על סודות מסחריים ומקצועיים של ספקים אחרים, בכפוף להוראות הדין. החברה פועלת על-פי דרישות הדין בנוגע לפרסום החלטותיה באתר האינטרנט בכל הקשור לביצוע התקשרות שלא באמצעות מכרז לפי תקנות חובת המכרזים.

< מעצר בכירי חברת החשמל בחשד לקבלת שוחד

בדצמבר 2014, נעצרו מספר עובדי החברה בעבר ובהווה, וביניהם שני נושאי משרה בכירה בחברה, על-ידי רשות ניירות ערך, בחשד לקבלת שוחד מחברת Siemens על-מנת להטות מכרזים בהם התקשרה החברה. לחברה לא נמסרה כל הודעה רשמית בעניין. יצוין כי למיטב ידיעת החברה, חקירה זו קשורה בחקירה קודמת של רשות ניירות-ערך בעניין זה, שבמסגרתה הועמד לדין והורשע, מר דן הכהן, אשר כיהן בעבר כדירקטור בחברה בעבירות של שוחד והפרת אמונים, (G4-SO5). בשנת 2016 הוגשו כתבי אישום נגד בכירי חברה לשעבר שהיו מעורבים בפרשה כאשר תהליך המשפטי הסתיים השנה בעונשי מאסר ממושכים לחלק מהמעורבים.

2.2 < פליטות גזים מזהמים לאויר

חשיבות הנושא (G4-DMA, G4-20, G4-21)

- < נושא פליטות גזים לאויר הינו מרכזי בעיסוקה של החברה בשל היותו חלק אינטגרלי של תהליך ייצור החשמל בו נפליטים לאויר סוגים שונים של תוצרי לוואי משריפת דלק. העיקרים מהגזים הינם: גופרית דו-חמצנית, תחמוצות חנקן, חומר חלקיקי, פחמן דו-חמצני.
- < החברה רואה חשיבות בתכנון ובתפעול מתקניה, לאור עקרונות פיתוח בר-קיימא, תוך אימוץ הטכנולוגיות המתקדמות ביותר מבחינה סביבתית, לצד הקפדה על הפחתה מתמשכת של ההשפעות הסביבתיות, כגון: השפעות בסביבת המגורים שליד תחנות הכוח
- < השפעות בתוך החברה אשר נכון להיום אינה יכולה בהחלטת רגולטורית להתקין אמצעי ייצור מתחדשים.
- < החברה הגדירה חזון סביבתי לפיו "תפעל מתוך אחריות לסביבה, בראייה מקיימת ארוכת טווח וצופה פני עתיד, תמצער את ההשלכות הסביבתיות הנובעות מפעילותה ותוביל למניעת מפגעים הנגזרים מפעילותה".
- < בין פעולות החברה להפחתת גזי החממה אפשר לציין: הגדלת נצילות תחנות הכוח, הרחבת השימוש בדלק נקי יותר כגון גז טבעי, עידוד החיסכון בחשמל והתייעלות אנרגטית פנימית וגם אצל לקוחות גדולים, התקנת סולקנים לטיפול בפליטות מיחידות פחמיות ועוד.
- < החברה עומדת בתקנים מחמירים בנושא ואף פועלת בהתמדה לאימוץ אמות מידה סביבתיות מתקדמות מוכחות ומבצעת בדיקת ביצועים שוטפת בעזרת מערך ניטור מזהמים ארצי.
- < החברה עומדת ביעדי הפליטות שנקבעו על ידי הרגולטור (המשרד להגנת הסביבה) לכול תחנת כוח.

< יעדים

יעדי החברה בתחום הפחתת פליטות מזהמים מתחנות הכוח עד שנת 2020, מתוארים בפרק א' 2.4.

< פעילות עיקרית

- < החברה הקימה ומפעילה מערך ניטור איכות אויר, במסגרתו מופעלות באזורים שונים 33 תחנות ניטור ומטאורולוגיה. מערך זה מהווה חלק ממערך ניטור איכות אויר ארצי, בו נוטלים חלק איגודי ערים לאיכות הסביבה והמשרד להגנת הסביבה.
- < החברה מפעילה בנוסף מערך דיגום ידני של אוויר ביציאה מארובות תחנות הכוח, על פי הנחיות המשרד להגנת הסביבה. הדיגום מאפשר אימות תוצאות הניטור הרציף ובמסגרתו מתבצעת דגימת מזהמים נוספים בהתאם לדרישת המשרד להגנת הסביבה, כגון חנקן דו-חמצני, אוזון, חומר חלקיקי עדין מרחף ועוד.
- < מדידות איכות אויר שהתקבלו ממערך הארצי של תחנות ניטור בשנת 2017 מצביעות על מקרים בודדים בהם היו ריכוזים גבוהים יחסית לתקן של תחמוצות חנקן, חנקן דו-חמצני, אוזון וחומר חלקיקי עדין מרחף. הריכוזים הגבוהים משויכים גם לפעילות תחבורתית, ריכוזים גבוהים של אוזון מיוחסים לתהליכי פוטוכימיה באטמוספירה וריכוזים גבוהים של חומר חלקיקי עדין קשורים לסופות אבק ואובך.
- < בשנת 2017 הושגה הפחתת פליטות מזהמים עיקריים מתחנות הכוח של כ-5% בהשוואה לשנה קודמת וזאת עקב עלייה בשימוש בגז טבעי והפעלת מתקנים מתקדמים להפחתת פליטות ביחידות פחמיות, (G4-EN21), ופרק 3.5 א', (G4-EN20).
- < בשנת 2017 החברה הפעילה מגבלות בשימוש ביחידות פחמיות בהתאם להחלטת שר האנרגיה, סיימה פרויקט הפחתת פליטות בתחנות הכוח שבאתר אורות רבין והתקדמה בפרויקט הפחתת פליטות בתחנת הכוח רוטנברג. היקף הפרויקטים להפחתת פליטות בתחנות הפחמיות הינו כ-7 מליארדש.
- < החברה מפרסמת באתר האינטרנט שלה דיווח סביבתי אינטגרטיבי מפורט וזאת בסמוך למועד פרסום הדוח הכספי שלה.

היבטים מהותיים בפעילות החברה

2.3 < ניהול צריכת האנרגיה

חשיבות הנושא (G4-DMA, G4-20, G4-21)

- < כחברה המייצרת ומספקת חשמל לכ-2.8 מיליון לקוחות, הנושא הינו מהותי להתנהלותה הן בהיבט אספקת חשמל סדירה למשק והן בהיבט המחויבות
- < הסביבתיות הקשורה לשימוש בסל דלקים שיגרום זיהום אויר מינימלי ובהתאם לתקנות.
- < מערך ייצור החשמל של החברה מבוסס על תחנות כוח קיטוריות ועל טורבינות גז סילונית ותעשייתיות, חלקן בטכנולוגיה מחזור משולב. החברה מפעילה 63 יחידות ייצור ב-17 אתרים. משנת 2004 החלה החברה להפעיל יחידות ייצור בגז טבעי כאשר השנה היקף הייצור בגז עבר 50% מהאנרגיה המיוצרת. כמו כן משנת 2014 לא נבנו יחידות ייצור חדשות על ידי החברה כאשר תוספת הגנרציה במשק התבססה על יצרנים פרטיים שהפעילו יחידות מחזור משולב בגז טבעי ופרויקטים לניצול אנרגית השמש והרוח.
- < **העקרונות להפעלת תחנות הכוח הם:**
- < מינימום עלות הפעלה וחיסכון מרבי בהוצאות דלקים, תפעול ותחזוקה.
- < שמירה על בטיחות העובדים הקודמת לשרידות הציוד.
- < מניעת מצבים שעלולים להוביל להפסקת חשמל אזורית או ארצית.
- < הבטחת מינימום זמן לשיקום במצבים של תקלות.
- < החברה גיבשה תוכנית פעולה רב-שנתית להתייעלות אנרגטית פנימית, לשילוב גגות ירוקים בסביבה אורבנית, לחיסכון בדלק לתחבורה ולהפחתת הנסועה של הרכבים.

פעילות עיקרית

- < מאז חקיקת חוק משק החשמל, מדיניותה של ממשלת ישראל הינה עידוד התחרות במקטע הייצור תוך שילוב יצרני חשמל פרטיים. נכון לסוף שנת 2017
- < ההספק המותקן ביחידות של יצרנים פרטיים הנו מעל 3,500 מגו"ט, ביחידות ייצור מוסקות בגז טבעי.
- < החברה מחויבת על פי חוק לקלוט מתקני הייצור של יצרנים פרטיים במערכת ההולכה והחלוקה ולכן חשיבות יתרה לפיתוח רשת ההולכה בקצב מזורז, תוך מאמץ משותף של משרדי הממשלה והחברה במסכת מגבלות סטאטוטוריות מעכבות התקדמות.
- < קידום החיסכון באנרגיה הוא נושא בעל חשיבות לאומית והחברה גיבשה תוכנית רב-שנתית להתייעלות אנרגטית במתקניה. בתקופה 2016-2019 יושקעו לצורך התייעלות אנרגטית פנימית כ-30 מיליוני ₪ במטרה להגיע החל משנת 2020 לחסכון שנתי של כ-3.6% מצריכת האנרגיה העצמית שנמדדה בסוף שנת 2013 (שנת ייחוס), (G4-EN6). פעולות עיקריות שמתבצעות: החלפת מזגנים ישנים, מעבר לתאורה חסכונית, התקנת חיישני נוכחות, שימוש בציפויי שמשות למניעת חדירת חום ופעילות נרחבת להפחתת הצריכה העצמית בתחנות הכוח.
- < החברה רואה את עצמה כאחראית וכמחויבת בנקיטת צעדים לצמצום מפגעים סביבתיים לאורך שרשרת החשמל. לפי כך החברה משקיעה מאמצים רבים ותקציביים משמעותיים למען הגנת הסביבה כמתואר בפרק ב' 1.7.
- < החברה גיבשה תוכנית עבודה רב-שנתית להפחתת צריכת הבנזין והסולר לתחבורה בעבור צי הרכב שלה. במסגרת הפעילות החלה החברה בקמפיין לבדיקת לחץ אויר בצמיגים, עידוד נסיעה ברכבת ותחבורה ציבורית, ביצוע הדרכות בנהיגה חסכונית, פרסום מידע השוואתי לבעלי רכבי החברה מול ערכים ממוצעים של צי הרכב לגבי צריכת דלק ונסועה. בשנת 2017 המשיכה החברה בשילוב רכבים

היבטים מהותיים בפעילות החברה

היברידיים בצי הרכב שלה, כאשר ההנהלה שמשה כדוגמה לכך שחבריה נוהגים ברכבים היברידיים (חשמל-בנזין) תוך חיסכון נוסף בדלק. צריכת הבנזין לתחבורה נמצאת בירידה מתמדת, כאשר בשנת הדיווח ירדה מתחת ל-3 מליון ליטר בשנה בהשוואה ל-3.3 מליון ליטר בשנת 2014.

< החברה רואה בתחום שילוב גגות ירוקים ובניה ירוקה פעילות ליישום ערכי הקיימות ותרומה להתייעלות אנרגטית. לפי כך תחנות משנה אורבניות סגורות חדשות יתוכננו עם גג ירוק כחלק אינטגרלי מהמבנה. כמו כן, בנייני משרדים חדשים יתוכננו מראש בהתאם לתקנים לבניה ירוקה.

2.4 < שפכים ופסולת

חשיבות הנושא (G4-DMA ,G4-20 , G4-21)

- < בתהליך ייצור החשמל נוצרים תוצרי לוואי שונים, כגון: אפר פחם, גבס, חומרים מסוכנים, פסולת מצוקה, שפכים תעשייתיים וסניטריים ועוד. טיפול נכון בסוגי פסולת ושפכים אלה נדרש על פי החוק והינו מרכזי בפעילות החברה.
- < כגוף תעשייתי גדול המשפיע על איכות חיי הקהילה והסביבה לפעילותה של החברה לטיפול נכון בפסולת ושפכים יש השלכות גם מחוצה לה.
- < החברה מבצעת טיפול בשפכים סניטאריים עצמיים תוך שימוש חוזר בקולחים להשקיית שטחי גינון. כמו כן, נעשה שימוש בקולחים סניטאריים ממקור חיצוני (מט"ש) כמי הזנה למגדלי קירור של יחידות ייצור באתרים אלון תבור וגזר.
- < בחברה הושם דגש בשימוש מושכל במשאב המים וגובשה תכנית עבודה רב שנתית להפחתת צריכת מים שפירים.

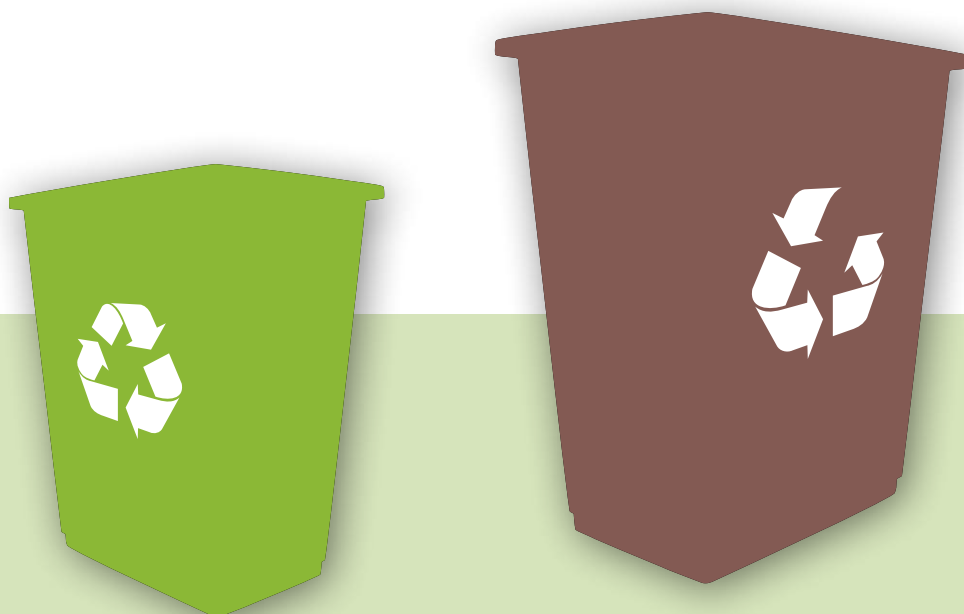
יעדים

- < הפחתת צריכת מים שפירים באתרי הייצור בכ-10% עד 2020, ביחס לשנת 2013 (ללא תוספת מים שפירים להפחתת גופרית).
- < הפחתת צריכת הנייר ב-60% עד 2020 בהשוואה לשנת 2010.
- < הרחבת השימוש באפר פחם וגבס תוך מטרה לשמור על כ-100% שימוש חוזר.
- < הפרדה במקור של פסולת מתכת, פסולת נייר וטיונרים, פסולת קרטון, זבל אורגני, פסולת אלקטרונית ועוד.
- < פרסום דיווח סביבתי אינטגרטיבי בצמוד לפרסום הדוח הכספי.

פעילות עיקרית

- < אפר פחם הוא תוצר לוואי של שריפת הפחם בתחנות הכוח. כמות האפר שנוצרה הינה במגמת ירידה בעקבות ירידת הייצור ביחידות פחמיות ובשנת הדיווח היתה מתחת ל-0.9 מליון טון בהשוואה לכ-1.3 מליון טון בשנת 2012. כל כמות האפר המיוצרת מסופקת לשימושים בייצור מלט ובטון, מוצרי בניה נוספים, בניית סוללות לכבישים או חומר ריפוד ברפתות, (G4-EN23). החברה מבצעת מעקב אחר איכות האפר בתדירות של אחת לחצי שנה כאשר תוצאות המעקב מצביעות על עמידה רציפה בקריטריונים להגדרת האפר כ"תקין לשימוש". כמו כן, העדר פגיעה במקורות המים אומת בניטורי מי תהום שבוצעו מתחת לאתרי אחסון אפר בתחנות הכוח.
- < גזי הפליטה הנוצרים ביחידות ייצור פחמיות עוברים טיפול במערכת להפחתת תחמוצות גופרית וכתוצאה מתקבל גבס כתוצר לוואי שהינו באיכות טובה דומה לגבס טבעי. הגבס הנוצר מתאים לשימוש לצורך ייצור מלט ולוחות גבס. כמויות הגבס שנוצרו בשנת 2017 (כ-90 אלף טון) נמכרו לשימושים אלו, (G4-EN23).
- < פסולת מוצקה מטופלת בחברה בגישה "הניהול הכולל" שמבוססת על צמצום ייצור פסולת, הפרדה במקור של סוגי פסולת שונים ומחזורם. בחברה מתבצעת הפרדה במקור של פסולת נייר, קרטון, כבלים לסוגיהם, מתכות, פסולת עץ, בקבוקי פלסטיק, פסולת אלקטרונית ועוד.
- < בשנת 2017 צריכת הנייר לצורכי הדפסה ירדה ל-59,378 חבילות נייר (A4 500 דפים בחבילה) בהשוואה ל-187,306 חבילות נייר בשנת 2011 ו-76,353 חבילות בשנת 2015. בשנתיים האחרונות התחיל שימוש בנייר ממחזור והושג חסכון משמעותי הן בכמויות הטינונר להדפסה והן בנייר על ידי מעבר למרכזי הדפסה מרוכזת. כמו כן המשיך איסוף פסולת נייר וקרטון בסיוע חברת אמניר.

היבטים מהותיים בפעילות החברה

- < במסגרת מחויבותה על פי כול דין, מפנה החברה פסולת חומרים מסוכנים (מצברים, שמנים משומשים, נורות ניאון ועוד) לאתרים מורשים.
- < על פי הוראת החוק למניעת מפגעי אסבסט, החברה מקדמת פרויקט של פינוי האסבסט מאתרי תחנות הכוח רידינג, אשכול וחיפה. הפרויקט יסתיים כשנה לפני המועד שנקבע בחוק (2021) כאשר ההשקעה הנדרשת לפינוי תסתכם לכ-80 מיליון ₪.
- < בחברה ציוד חדש לטיפול באירועי זיהום ים וההיערכות לאירועי שפך נשמרת ברמה גבוהה על ידי תרגולים שנתיים של הצוותים המיוחדים לכך. בשנת 2017 היה אירוע דליפה של דלק נוזלי לים, באזור אשדוד אשר טופלה באופן מיידי בהתאם להנחיות הגורמים המתאימים ונבדקה על ידי נציגי המשרד להגנת הסביבה, (G4-EN24).
- < בתהליכי ייצור החשמל נוצרים שפכים תעשייתיים המטופלים במקום בתהליך כימי להפרדת שמנים, דלק, מתכות ומוצקים מרחפים. הקולחים המטוהרים מופנים לשימוש חוזר בתחנה ועודפי הקולחים מוזרמים לים בהיתר. בשנת 2017 פותחה בחממה הטכנולוגית של החברה טכנולוגיה מבוססת אצות לטיפול בקולחים תעשייתיים לפני הזרמתם לים. הטכנולוגיה הנה שימושית גם עבור מפעלים כימיים, תשלובות חלב ועוד ותרומתה לניקוי זרם הקולחים לפני ההזרמה לים בהיתר הנה משמעותית.
- < נתונים נבחרים בנושא שפכים:
- < באתרים גזר ואלון תבור נעשה שימוש במי קולחין סניטאריים לצורך קירור רטוב באמצעות מגדלי קירור של יחידות הייצור מסוג מחזור משולב. היקף השימוש הינו כ-4 מיליון מ"ק בשני האתרים.
- < השימוש במים שפירים בתרי הייצור הינו כ-4 מיליון מ"ק בשנה.
- < החברה מזרימה לים קולחין תעשייתיים מטופלים (בהיתר) בכמויות הולכות וקטנות כתוצאה מהרחבת השימושים החוזרים.
- < מי רכז וקולחין מטופלים ממקור תעשייתי מופנים לשימוש בסולקנים להפחתת פליטת גופרית דו-חמצנית ולהשקיית שטחי גינון. השימוש החוזר במי הקולחין נעשה על בסיס היתרים מתאימים מהרשויות.

2.5 < מגוון ביולוגי

חשיבות הנושא (G4-DMA, G4-20, G4-21)

- < בשימוש החברה אלפי קילומטרים של קווי חשמל ברמות מתח שונות, מאות תחנות משנה, עשרות תחנות כוח ועוד, הפרושים ברחבי הארץ. בהיותם מתקנים הנמצאים בשטחים פתוחים או בזיקה לשטחים אלו, קיימת השפעה על המגוון הביולוגי ולעיתים על המגוון הביולוגי הימי.
- < ההשפעות נובעות הן מעצם תפיסת השטח והן מהשפעות סביבתיות נלוות הנגזרות מפעילותם השוטפת של המתקנים ולפי כך הנושא הנו חשוב הן למחזיקי העניין והן לחברה.
- < בשנת 2010 פרסם המשרד להגנת הסביבה תוכנית אסטרטגית "התוכנית הלאומית למגוון ביולוגי בישראל" ששימשה לגיבוש תוכנית פעולה בין משרדית לנושא אשר הותאמה ליעדי אמנת המגוון הביולוגי של האו"ם עליה חתומה ישראל.
- < מגוון ביולוגי מתייחס למינים שונים של צמחים או בעלי חיים שהם פולשים, מגיעים לארץ מאזורים שונים, אין להם אויבים טבעיים ולכן מתרבים ללא בקרה תוך גרימת נזקים למערכות אקולוגיות. תופעה אחרת שהנה מזיקה קשורה לזיהום אור הנובע מאור מלאכותי קיים סביב אתרים שונים והפוגע בתהליכים ביולוגיים טבעיים של ציפורים כגון רבייה בעונה לא נכונה, שיבוש תהליכי נדידה, חשיפה לטורפים ועוד.

פעילות עיקרית

- < בהתבסס על תכנית המתאר הארצית לגנים ושמורות טבע (תמ"א 8) כ-0.8% מכלל קווי המתח העליון עוברים בשטחי שמורות טבע מוכרזות (G4-EN11) וכי 1.8% מהם עוברים בשטחי גנים לאומיים. לחברה אין קווי מתח על העוברים בשמורות מוכרזות ו-1% מהם עוברים בשטחי גנים לאומיים.
- < במסגרת תסקירי ההשפעה על הסביבה לפרויקטים חדשים נבחנת השפעת הפרויקט על המגוון הביולוגי תוך ביצוע סקרים אקולוגיים לאפיון ערכיות השטחים מבחינת בתי גידול ומערכות אקולוגיות, לאיתור מיני צמח ובעלי חיים בסיכון לרבות קביעת האמצעים שינקטו למניעת ההשפעה על מינים ובתי גידול רגישים. לדוגמא ביחס לתחנות משנה חדשות קיימות הנחיות סביבתיות שונות לשמירה על בתי גידול ומינים מיוחדים, הנחיות לשיקום נופי בעזרת מינים מקומיים, הנחיות לטיפול ומיגור מינים פולשים, הנחיות לצמצום זיהום אור ועוד.
- < ביחס לקווי חשמל בתוכניות המתאר יש הנחיות למיגון עמודי חשמל למניעת התחשמלות בעלי כנף, הנחיות לטיפול ומיגור מינים פולשים ועוד.
- < בשלב עבודות ההקמה של מתקנים שונים החברה מונעת שימוש באגרטים המשונעים ממחצבות המזוהמות בזרעי מינים פולשים (G4-EN13).
- < באתרי החברה המוארים בהתאם לדרישות בטיחותיות וביטחוניות מתבצעת בדיקה לצמצום היקפי התאורה, בדיקה תקופתית של כיוון התאורה (למנוע תאורה כלפי מעלה) ולהפחתת עוצמת התאורה כדי למנוע תופעות של זיהום אור.
- < על מנת לקבל מידע מקיף מבוצעים סקרי שטח בוטנים וזואולוגים לאיתור מינים הנמצאים הסכנת הכחדה ולגביהם יש לנקוט בפעולות שונות למניעת התופעה (G4-EN14) כמוגדר "בספר האדום-לשמירת הטבע" של הארגון הבינלאומי לשמירת הטבע.
- < מתחילת שנות ה-80 קיים תיעוד בחברה של התחשמלות נשרים ועופות גדולים שמוטת כנפיהם מעל שני מטר אשר משתמשים בעמודי חשמל כעמדות תצפית, לצורך לינת לילה או כמקום מנוחה. החל משנת 1996 החברה מעבירה תקציבים לרשות הטבע והגנים והחברה להגנת הטבע לצורך פרויקט "פורשים כנף-אימוץ הנשרים והדורסים" להגנה ואישוש אוכלוסיית הנשרים ורואה בפרויקט זה תרומה סביבתית חשובה.

היבטים מהותיים בפעילות החברה

- < על מנת לצמצם את התחשמלות של בעלי כנף גדולים, החברה פיתחה סוגי מיגונים המתאימים לעמודי וקווי חשמל. המיגון כולל שרולי מיגון מחומר מבודד המיועדים לתילי החשמל, קוצים ודוקרנים המונעים נחיתה ועוד. עד היום אלפי עמודי חשמל(מתח גבוה ועליון) הנמצאים באזורים רגישים שנקבעו בהתאם למיפוי , מוגנו כדי למנוע התחשמלות.
- < השימוש במי ים לקירור תחנות כוח משפיע על המגוון הביולוגי הימי בקרבתן כאשר גם תחנות הכוח מושפעות מהמגוון הביולוגי המגיע אליהן עם מי הים (למשל מדוזות). החברה מבצעת ניטור סביבתי ימי בהתאם לדרישות המשרד להגנת הסביבה תוך ביצוע מעקב רציף אחר הופעת בעלי חיים ימיים בסמוך לנקודות המוצא של מי הקירור ובאזור הכלונסאות של המזהים הימים לפריקת אוניות פחם, (G4-EN26).
- < החברה מבצעת מיפוי שנתי של קרקעית הים סביב בריכות ההשקטה ובאזור מזחי הפחם, מעקב רב שנתי אחר שינויים בקו החוף ובודקת השפעות המים החמים הנפלטים ממערכות הקירור על החי הימי ועל איכות מי הים. כמו כן, מתבצע ניטור של השפעות הפחם על הסביבה הימית ועל החי הימי כאשר הם מצביעים על כך שאין השפעה מזיקה על החי (G4-EN12).

2.6 < ציות לרגולציה סביבתית

חשיבות הנושא (G4-DMA, G4-20, G4-21)

- < חברת החשמל כפופה לחוקים ותקנות בתחום הגנת הסביבה, המתייחסים לנושאים שונים הכרוכים בפעילותה, ביניהם: איכות האוויר, הקרקע והמים, מניעת רעש, קרינה בלתי מייננת, עיסוק בחומרים מסוכנים ועוד.
- < החברה לומדת את ההשלכות של החוקים הסביבתיים, פועלת למנוע או למזער השלכות סביבתיות, נערכת להשלכות הכלכליות מיישום החוקים ומקצה תקציבים לשם מילוי הוראות החוקים הסביבתיים החלים עליה.
- < החברה רואה את עצמה כאחראית ומחויבת בנקיטת אמצעים להגנת הסביבה ולצמצום מפגעים לאורך שרשרת החשמל. להערכת החברה, נכון לסוף שנת 2017, היא עומדת באופן מהותי בהוראות הדין המהותיות בתחום איכות הסביבה. החברה מחזיקה ברישיונות הסביבתיים הנדרשים לפעילותה ובמקום שהם חסרים היא פועלת להשגתם.
- < החברה פועלת בהתאם לעקרונות מדיניות בתחום קיימות סביבתית שאושרו בשנת 2014 ועודכנו בשנת 2016. בבסיס העקרונות ניתן לציין שילוב שיקולים סביבתיים בכל תחומי הפעולה ובכלל זה בקבלת החלטות, שילוב עקרונות תכנות בר-קיימא בפעילות החברה ועוד. המדיניות המפורטת מפורסמת באתר האינטרנט של החברה.

פעילות עיקרית

- < בשנת 2017 לא הוטלו קנסות מהותיים על החברה (G4-EN29), אך הוגשו כתבי אישום כנגד מספר מנהלים בהקשר לאירוע סביבתי באתר חגית והנושא עדיין בדיונים משפטיים.
- < במסגרת פעילותה, כפופה החברה להוראות דיני התכנון והבנייה. כמו כן, בקשר למתקניה השונים (תחנות כוח, תחנות מיתוג, קווי מתח על) חלות הוראות תכניות מתאר ולפי כך החברה מבצעת אכיפה סביבתית של המחויבויות בצורה מקיפה.
- < בהתאם לתוכנית מתאר ארצית תמ"א 3/א/10 סיום ההפעלה של תחנת הכוח רידינג יהיה בשנת 2020. על פי התוכנית האמורה תידרש החברה לבצע השקעות סביבתיות משמעותיות באתר לצורך ביצוע עבודות פינוי/בניי נרחבות. במקביל מתקיימים דיונים עם גורמי התכנון השונים לאישור תמ"א חדשה להקמת שתי יחידות ייצור חדשות באתר.
- < חוק שמירת הסביבה החופית אוסר, בין היתר, פגיעה בסביבה החופית כהגדרתה בחוק (תחום של 300 מטר מקו החוף) אלא אם ניתן לכך היתר כדין. חלק ממתקני הייצור של החברה נמצאים לאורך רצועת חוף ים התיכון ולכן החברה נערכת הן למניעת זיהום הים מדלק, הן להגברת המוכנות לטיפול באירועי זיהום אפשריים והן להגנת מתקניה מזיהום ים ממקור חיצוני.
- < החברה פועלת להסדרת רישיונות עסק עבור חלק ממתקניה שבהם הם חסרים וזאת בהתאם להוראות הדין ודרישות הרשויות בנושא. סביב נושא זה החברה משקיע תקציבים לא מבוטלים להתאמת מתקנים ישנים לדרישות החוק בנושאי כיבוי אש ואחרים.
- < בשנת 2016 פרסם המשרד להגנת הסביבה תכנית לאומית ליישום היעדים להפחתת גזי החממה. קשור לזה התקבלה בשנת הדיווח החלטה על סגירת יחידות הייצור הפחמיות 1-4 בתחנת הכוח שבאתר אורות רבין ועל הפסקת הפרויקט להקמת יחידות ייצור פחמיות חדשות באתר רוטנברג.
- < בשנת הדיווח הקציבה החברה כ-0.8 מיליארד לטורות עמידה בדרישות סביבתיות בשרשרת החשמל (ראה פרק 1.7).

היבטים מהותיים בפעילות החברה

2.7 < בריאות ובטיחות תעסוקתית

חשיבות הנושא (G4-DMA ,G4-20 , G4-21)

- < החברה פועלת להבטחת בריאותם ובטיחותם התעסוקתית של עובדיה ושל עובדי הקבלנים שנמצאים באתרי החברה. החברה רואה בנושא זה חשיבות ומתייחסת עליו כחלק ממחויבותה כלפי העובדים ומשפחותיהם למנוע ככול הניתן פגיעתם בעבודה למען חזרתם בריאים ושלמים למשפחותיהם.
- < בחברה הוקם מערך לשמירת הגהות והבטיחות בעבודה שפועל בשילוב עם מערך הרפואה התעסוקתית, וזאת על פי כל דין ועל פי הוראות הבטיחות של החברה. בנוסף, קיימות בחברה הוראות עבודה והוראות בטיחות על פי החוק וקיימים נהלים הנאכפים במתקני החברה באמצעות ממוני בטיחות.
- < החברה מתבססת בפעילותה בנדון בעקרונות הבאים:
 - < בטיחות העובדים הינה קודמת לשרידות הציד.
 - < יש לבחון כול אירוע בטיחותי או של כמעט תאונת עבודה בגישה של הפקת לקחים ונקיטת צעדים לתיקון מחדלים, וזאת כדי למנוע אירוע הבא.
 - < בהתאם לחוק עובדי החברה ועובדי הקבלנים שעובדים באתרי החברה יקבלו תדריך בטיחותי וריענון נהלי בטיחות מספר פעמים בשנה, בתחילת עבודות ובמהלכן, יעברו אימונים תקופתיים וישתמשו בציד מגן אישי כנדרש בחוק.
 - < מעבר לבטיחות בעבודה הושם דגש מיוחד על הבטיחות בנהיגה לצורכי העבודה ובכיוון זה מושקעים מאמצים נוספים.
 - < לצורך מעקב בריאותי מניעתי, יש לשמור על מערך רפואי בשילוב עם מערך הגהות התעסוקתית, ברמה תפקודית כנדרש על פי כול דין.
 - < פיקוח על בריאות העובד הינו באמצעות פיקוח על סביבת עבודתו.
 - < עובדי הקבלנים שנמצאים באתרי החברה נדרשים בהסכמי ההתקשרות להקפיד על דרישות החוק בנושא, כל עובד שנכנס לעבודה בתחומי החברה חייב לעבור הדרכת בטיחות בעבודה, הקבלנים נדרשים לספק לעובדים ציוד מגן אישי, במקרה של אי עמידה בנהלי הבטיחות של החברה עובדי הקבלן והקבלן מוזמנים לבירור, (G4-EU18).

נתונים בתחום תאונות עבודה (בהשוואה לשנת 2016)

מדי/שנה	2016	2017
מס' תאונות בשנה (מעל 1 יום היעדרות)	138	132
שיעור תאונות ל- 100,000 שעות עבודה	0.55	0.54
ממוצע ימי היעדרות בעקבות תאונה	21.6	22.8

פעילות עיקרית

- < כדי להבטיח בריאותם של העובדים ובני משפחתם החברה: עורכת סקר בריאות לעובדים מעל גיל 40 ובדיקות תקופתיות לעובדים שהי חשופים למחלות מקצוע, מעבירה הרצאות בנושא קידום בריאות על ידי רופאים מומחים בתחומים שונים, מעבירה מידע להעלאת המודעות לסרטן השד, סרטן במעי הגס ועוד, מתקיימים קמפיינים הדוגלים באורח חיים בריא.
- < ההנהלה הבכירה מקבלת דיווחים שוטפים על תאונות בעבודה ומאשרת תוכניות העבודה בנושא בטיחות, רפואה תעסוקתית וגהות. בחברה פועלות ועדות בטיחות בהן חברים גם נציגי ארגון העובדים שבתפקידן לטפל בשיפורים הדרושים בתהליכי העבודה השונים כולל בקרה על מימושם, כאשר הצורך בוועדות בטיחות נכלל בהסכמים הקיבוציים עם ארגון העובדים, (G4-LA5, G4-LA8)
- < בשנת 2017 הוקמו מעל 50 וועדות לחקירת אירועים בטיחותיים חריגים ובוצעו פעולות להפקת לקחים מהם.
- < תוצאות הפעילות להקטנת מדדי תאונות עבודה מתוארים לעיל, בהשוואה לשנת 2016.
- < בעבודתם בחברה עלולים העובדים להיחשף לגורמים מזיקים שונים (כגון רעש, קרינה, חומרים מזיקים) והחברה מפעילה מערך של בדיקות תעסוקתיות - סביבתיות במקומות העבודה לצורך צמצום חשיפה. וזאת בהתאם לדרישות מחמירות בתחום הבטחת גהות תעסוקתית ותנאי עבודה נאותים.
- < בשנת הדיווח עברו בדיקות מעקב רפואי כ-130 עובדים שהיו חשופים בעבר לאסבסט, מעל 500 עובדים שהיו חשופים בעבר לאבק מרחף ועוד, (G4-LA7).
- < בחברה פועלות מרפאות באתרים שונים כחלק ממערך רפואי שמאפשר מתן עזרה ראשונה, בדיקות לקראת קבלה לעבודה וקבלת קביעות, בדיקות כשירות לאחר מחלה ממושכת או תאונה, בדיקות עובדים לקראת פרישה מוקדמת עקב מחלה, בדיקות עובדים שנחשפו בעבר למחלות מקצוע ועוד. אודות למערך הרפואי החברה חוסכת עשרות אלפי שעות עבודה בכך שהבדיקות מתבצעות במקומות העבודה והעובדים לא נדרשים לבצע בדיקות במרפאות של קופות החולים.

ג. אינדקס GRI: G4 CORE

- < בדיווח CORE נדרש לתת מענה מלא למדדים G4-1 - G4-34.
- < בסיס המידע הקיים מאפשר מתן מענה למדדים נוספים מעבר לנדרש בדיווח בסיסי כרשום בהמשך.
- < לגבי ההיבטים המהותיים קיימת חובה למתן מענה למדדים G4-DMA, G4-21,20 ולמדד נוסף לבחירה, כמתואר בהמשך.

פרק	היקף הדיווח	בקרת נאותות למדד	תיאור	מדד
מדדי דיווח כלליים				
דבר הנהלה				
א1, א2.2, א2.3	מלא	✓	דבר הנהלה, אסטרטגיה לקיימות	G4-1
א2.5	מלא	✓	השפעות, הזדמנויות וסיכונים עיקריים	G4-2
פחפיל ארגוני				
א2.1	מלא	✓	שם החברה	G4-3
א3.2	מלא	✓	תיאור המוצרים/שירותים עיקריים	G4-4
א2.1, א3.1	מלא	✓	המיקום הגיאוגרפי של מטה החברה	G4-5
א3.1	מלא	✓	המדינות בהן פועלת החברה	G4-6
א3.2, א3.3	מלא	✓	אופי הבעלות וצורת ההתארגנות המשפטית של החברה	G4-7
א3.5	מלא	✓	השווקים אותם משרתת החברה	G4-8
א3.5, א3.3	מלא	✓	גודל והיקפי פעילות של החברה	G4-9
א3.5	מלא	✓	מהו מספר העובדים הכולל על-פי סוג העסקה, סוג חוזה ואזור, בחלוקה לפי מגדר לרבות עובדי קבלן	G4-10
א3.5	מלא	✓	מהו אחוז העובדים בהסכמים קיבוציים, לרבות עובדי הקבלן	G4-11
א3.4, א3.5	מלא	✓	תיאור שרשרת האספקה של החברה	G4-12
א2.3, א3.4	מלא	✓	שינויים משמעותיים בחברה שחלו בתקופת הדוח: לרבות גודל, מבנה, בעלות ושרשרת האספקה	G4-13
א3.7	מלא	✓	האם ואיך מיושם עיקרון הזהירות המונעת לגבי פוטנציאל השפעות סביבתיות לפי ועידת ריו 1992	G4-14
א3.8	מלא	✓	פירוט עקרונות או יוזמות חיצוניות אחרות שאימצה החברה	G4-15
א3.9	מלא	✓	חברות באיגודים וארגונים	G4-16
א3.5	מלא	✓	יכולת ייצור מותקנת לפי מקור אנרגיה ראשוני (חומר דלק עיקרי) ואזור גאוגרפי	G4-EU1
א3.5	מלא	✓	האנרגיה שיוצרה נטו בשנת הדוח לפי מקור אנרגיה עיקרי ואזור גאוגרפי	G4-EU2

פרק	היקף הדיווח	בקרת נאותות למדד	תיאור	מדד
א.3.5	מלא	✓	מספר חשבונות של לקוחות לפי סוגי לקוחות	G4-EU3
א.3.5	מלא	✓	אורך קווי הולכה וחלוקה עיליים ותת קרקעיים לפי רמות מתח	G4-EU4
א.3.6	מלא	✓	הקצאת מכסות גזי חממה לפי "חידות פליטה שוות ערך CO2"	G4-EU5
זיהוי אספקטים מהותיים וגבולות הדיווח				
א.4.1	מלא	✓	פירוט רשימת כל היישויות הנכללות בדוח	G4-17
א.4.1	מלא	✓	תיאור תהליך בחירת האספקטים המהותיים	G4-18
א.4.1	מלא	✓	רשימת הנושאים המהותיים שזוהו בתהליך שמתואר במענה למדד G4-18	G4-19
א.4.1 ופרק ב	מלא	✓	גבולות פנים ארגוניים לכל אספקט מהותי	G4-20
א.4.1 ופרק ב	מלא	✓	גבולות חוץ ארגוניים של כל אספקט	G4-21
א.4.1	מלא	✓	האם נוסחו מחדש נתונים מדוחות קודמים?	G4-22
א.4.1, א.2	מלא	✓	שינויים מהותיים באופן הדיווח בתחולה או בגבולות הדוח ביחס לתקופות דיווח קודמות	G4-23
דיאלוג מחזיקי עניין				
א.5.1	מלא	✓	רשימת מחזיקי העניין של החברה	G4-24
א.5.1	מלא	✓	תהליך לזיהוי ובחירת מחזיקי עניין לדיאלוג עימם	G4-25
א.5.3	מלא	✓	הגישה לדיאלוג עם מחזיקי עניין של החברה	G4-26
א.5.2	מלא	✓	הנושאים והסוגיות שעלו במהלך דיאלוג מחזיקי עניין והמענה שסיפקה החברה לסוגיות אלו	G4-27
פרופיל הדוח				
א.2.1	מלא	✓	התקופה המדווחת	G4-28
א.2.1	מלא	✓	מתי פורסם הדוח הקודם?	G4-29
א.2.1	מלא	✓	תדירות הדיווח	G4-30
א.2.1	מלא	✓	פרטי איש קשר לפניות ושאלות	G4-31

פרק	היקף הדיווח	בקרת נאותות למדד	תיאור	מדד
ג	מלא	✓	טבלת אינדקס GRI	G4-32
א.2.6	מלא	✓	בקרת נאותות חיצונית לדוח	G4-33
ממשל תאגידי				
א.2.1, א.6.1	מלא	✓	מבנה הממשל התאגידי של החברה	G4-34
א.6.1	מלא	✓	תהליך האצלת סמכויות מהדירקטוריון בנושאים כלכליים, חברתיים וסביבתיים למנהלים בכירים ועובדים בחברה	G4-35
א.2.1	מלא	✓	האם החברה מינתה מנהלים בכירים לניהול התחומים הכלכלי, סביבתי, חברתי והאם הם מדווחים ישירות לדירקטוריון?	G4-36
א.6.1	מלא	✓	דיווח על תהליכים להתייעצות בין הדירקטוריון לבין מחזיקי העניין של החברה	G4-37
א.6.2	מלא	✓	דיווח על הרכב הדירקטוריון ו-וועדותיו	G4-38
א.6.2	מלא	✓	האם יו"ר הדירקטוריון הוא מנכ"ל או בעל תפקיד בחברה?	G4-39
א.6.2	מלא	✓	תהליכים וקריטריונים לבחירת הדירקטורים	G4-40
א.6.3	מלא	✓	תהליכים למניעה וטיפול בניגוד עניינים בהם נוקט הדירקטוריון	G4-41
א.2.2	מלא	✓	תפקידים של חברי הדירקטוריון ושל הנהלת החברה בפיתוח, אישור ועדכון חזון, אסטרטגיה, מדיניות ומטרות החברה בתחומי הקיימות והאחריות התאגידית - כלכלה, סביבה, חברה	G4-42
א.2.2	מלא	✓	הצעדים הננקטים לשם פיתוח והגברת הידע הקולקטיבי בקרב הדירקטוריון בסוגיות כלכליות, חברתיות וסביבתיות	G4-43
א.6.1	מלא	✓	תהליכים להערכת ביצועי הדירקטוריון בתחומי ממשל כלכלי, חברתי וסביבתי	G4-44
א.6.1	מלא	✓	תפקיד הדירקטוריון בזיהוי וניהול השפעות, סיכונים והזדמנויות של החברה בתחומי כלכלה, חברה וסביבה	G4-45
א.6.1	מלא	✓	כיצד בודק הדירקטוריון את תהליך הערכת הסיכונים של החברה בתחומי כלכלה, סביבה וסביבה?	G4-46
א.2.2	מלא	✓	תדירות הפיקוח של הדירקטוריון על השפעות, סיכונים והזדמנויות של החברה בתחומים הכלכליים, חברתיים וסביבתיים	G4-47

פרק	היקף הדיווח	בקרת נאותות למדד	תיאור	מדד
א.2.1	מלא	✓	הגורם הבכיר ביותר בחברה שבוחן ומאשר את דוח הקיימות של החברה	G4-48
א.6.1	מלא	✓	הקוד האתי של החברה	G4-56
א.6.4	מלא	✓	מנגנוני ייעוץ פנימיים וחיצוניים בתחום האתיקה והיושרה הארגונית	G4-57
א.6.5	מלא	✓	מנגנונים פנימיים וחיצוניים לדיווח על חשש להתנהגות לא אתית	G4-58
אספקטים מהותיים				
ביצועים כלכליים				
ב.1.1	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
ב.1.1	מלא	✓	הערך הכלכלי הישיר שיצרה החברה	G4-EC1
ב.1.8	מלא	✓	פירוט כיסוי התחייבויות החברה בגין תכניות פרישה/תגמול עובדים	G4-EC3
זמינות ואמינות חשמל				
ב.1.2	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
ב.1.2		✓	תכנית הפיתוח של כושר ייצור עתידי לעומת הביקוש הצפוי	G4-EU10
ניהול העומס בצד הביקוש				
ב.1.3	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
הערכות למצב חירום				
ב.1.4	חלקי	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
חדשנות טכנולוגית (מו"פ)				
ב.1.5	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
ציוד לרגולציה סביבתית (G-4 EC7, EC8)				
ב.2.6	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
ב.2.6	מלא	✓	קנסות וסנקציות שנקטו בגין אי עמידה בחוקים ותקנות סביבתיים	G4-EN29

פרק	היקף הדיווח	בקרת נאותות למדד	תיאור	מדד
פליטות גזים מזהמים לאויר				
2.2ב	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
2.2ב	מלא	✓	צמצום פליטות גזי חממה	G4-EN19
2.2ב	מלא	✓	פליטות חומרים הפוגעים באוזון	G4-EN20
2.2ב	מלא	✓	פליטות של תחמוצות חנקן, תחמוצות גופרית ופליטות משמעותיות אחרות לאויר לפי משקל וסוג	G4-EN21
ניהול צריכת אנרגיה				
2.3ב	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
2.3ב	מלא	✓	צמצום צריכת האנרגיה בארגון	G4-EN6
שפכים ופסולת (ראה דוח סביבתי 2017 באתר החברה)				
2.4ב	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
2.4ב	מלא	✓	סך משקל הפסולת לפי סוגים	G4-EN23
2.4ב	מלא	✓	אירועי שפך מרכזיים	G4-EN23
מגוון ביולוגי				
2.5ב	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
2.5ב	מלא	✓	פירוט הבעלות והשליטה של החברה על שטחים וקרקעות מוגנות ועשירות במגוון ביולוגי	G4-EN11
2.5ב	מלא	✓	השלכות פעילות החברה על המגוון הביולוגי	G4-EN12
2.5ב	מלא	✓	האם קיימים בתי גידול שעליהם הגן או שאותם שיקם הארגון?	G4-EN13
2.5ב	מלא	✓	מינים הנכללים ברשימה האדומה של האו"ם למינים בסכנת הכחדה המצויים בשטחים המושפעים מפעילות החברה	G4-EN14
2.5ב	מלא	✓	בתי גידול ימיים	G4-EN26

פרק	היקף הדיווח	בקרת נאותות למדד	תיאור	מדד
בריאות ובטיחות הלקוחות				
2.6ב	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
2.6ב	מלא	✓	מוצרים ושירותים משמעותיים לפי קטגוריות, אשר בהם נעשית הערכה ושיפורים בכל הנוגע לבריאות ובטיחות הלקוחות	G4-PR1
מניעת שחיתות				
2.1ב	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
2.1ב	מלא	✓	אחוז ומספר היחידות בהן נעשו בדיקות לאיתור סיכוני שחיתות	G4-SO3
2.1ב	מלא	✓	אחוז הדירקטורים, מנהלים, שותפים עסקיים ועובדים שתוקשרו להם מסרים והכשרות בנושא מניעת שחיתות.	G4-SO4
2.1ב	מלא	✓	אירועי שחיתות שהתגלו בתקופה המדווחת, אופי המקרים והסנקציות שננקטו בגינם	G4-SO5
השפעות כלכליות עקיפות				
1.7ב	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
1.7ב 1.5ב	מלא	✓	תאר את ההשקעות בתשתיות ושירותים המסופקים לתועלת הקהילה, באמצעות הסדר מסחרי, תרומה "בעין" (במוצרים) או פרו בוונו (בשירותים)	G4-EC7
1.7ב 1.5ב	מלא	✓	הסבר ותיאור ההשפעות הכלכליות העקיפות של החברה והיקפן	G4-EC8
תנאי העסקה				
1.8ב	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA
1.8ב	מלא	✓	מספר עובדים זכאים לצאת לגמלאות	G4-EU15
1.8ב	מלא	✓	התחייבות לקרן הפנסיה	G4-EC3
1.8ב	מלא	✓	היקף עובדים שיעזבו	G4-LA1

פרק	היקף הדיווח	בקרת נאותות למדד	תיאור	מדד
תנאי העסקה (המשך)				
1.8ב	מלא	✓	הטבות שמקבלים עובדים	G4-LA2
1.8ב	מלא	✓	מספר עובדים שחזרו לאותו תפקיד לאחר חופשת לידה	G4-LA3
בריאות וביטחות תעסוקתית				
2.7ב	מלא	✓	גישה ניהולית והשלכות	G4-DMA G4-20, G4-21
2.7ב	מלא	✓	מהו אחוז העובדים המיוצגים בוועדות בטיחות וגהות משותפות להנהלה ולעובדים.	G4-LA5
2.7ב	מלא	✓	שיעור פציעות, מחלות תעסוקתיות, ימי ההיעדרות	G4-LA6
2.7ב	מלא	✓	עובדים שעוסקים במקצועות עם סיכון או שכיחות גבוהים למחלות	G4-LA7
2.7ב	מלא	✓	האם נושאי בטיחות וגהות נכללים בהסכמים עם ארגון העובדים? במידה וכן, מהם הנושאים המכוסים בהסכמים אלו?	G4-LA7

אינדקס מושגים GRI

שם המושג	הסבר
Comprehensive Core	על פי סטנדרט הדיווח GRI-G4 (ראה/י להלן) ניתן לכתוב דוח קיימות תאגידית באחד משני מסלולים: CORE (היקף מצומצם) או COMPREHENSIVE (היקף מורחב). דוח זה כתוב לפי פורמט Comprehensive שמשמעותו דיווח מלא על כל המדדים שהגדיר ארגון ה GRI, עבור כל אחד מהנושאים המופיעים בדוח.
Global Reporting Initiative-GRI	ארגון ללא כוונת רווח שהוקם בשנת 1997 למטרת קידום פיתוח בר-קיימא בעולם והנחלת סטנדרט בינלאומי אחיד לדיווח על ביצועי חברות בתחום הקיימות.
GRI-G4	זהו סטנדרט הדיווח העדכני (קדם לו סטנדרט GRI-G3.1) שפרסם ארגון ה- GRI במאי 2013 והפך למחייב החל מינואר 2016. הסטנדרט כולל מערך הנחיות מפורט ולפיו נכתב דוח זה.
“אמות מידה” (רשות החשמל)	אמות המידה נקבעות ע"י רשות החשמל (הרשות לשירותים ציבוריים חשמל- ראה/י להלן) ומטרתן להסדיר את יחסי הגומלין בין חברת החשמל ובין לקוחותיה. הן מפרטות את “החובות והזכויות” בין הצדדים ומסדירות את הרמה, הטיב ואיכות השירות שנותן בעל רישיון ספק שירות חיוני (ראה/י להלן). ספר אמות המידה מפורסם לציבור באתר רשות החשמל בכתובת: http://www.pua.gov.il/31-339-he/Electricity.aspx
הרשות לשירותים ציבוריים חשמל (“רשות החשמל”)	הרשות הרגולטורית למשק החשמל הישראלי אשר הוקמה בשנת 1996 ותפקידה הינו לאזן, בין היתר, בין שמירה על מסגרת תעריפים הוגנת שתושבת על צרכני החשמל, לבין תמיכה ביזמים פרטיים בתחום וקידום ייצור חשמל באופן תחרותי ושוויוני. תפקידי הרשות לשירותים ציבוריים מוגדרים בחוק משק החשמל, וכוללים למעשה ארבעה תחומי פעילות עיקריים: קביעת תעריפים, קביעת אמות מידה ומדדים לטיב השירות, טיפול למול צרכני חשמל ומתן רישיונות ליצרנים.
טורבינת גז סילונית	טורבינה המורכבת ממנוע סילון תעופתי המונע בסולר, אשר חובר לגנרטור לצורך ייצור אנרגיה חשמלית. עלויות הייצור של יחידות אלו גבוהות במיוחד בשל עלותו הגבוהה של הסולר והשימוש בהן נעשה במצבי דחק ובשיאי ביקוש בלבד.
טורבינת גז תעשייתית	טורבינה המופעלת באמצעות מנועי סילון תעשייתיים, המונעים בסולר עם אפשרות להסבה לעבודה בגז טבעי.
יח"פ	יצרן חשמל פרטי
כושר ייצור מותקן (יכולת מותקנת)	הספק נקוב של יחידות ייצור החשמל, ז"א: היכולת של תחנות-כוח קיימות לייצר חשמל.
מגווא"א	מגה וולט אמפר = MVA : יחידת מדידה ליכולת השנאה (הספק) של שנאי

שם המושג	הסבר
מגוואט MW	יחידה למדידת הספק (הספק אקטיבי) של תחנת כוח שהינה תוצאה של = הכפלת זרם נקוב במתח נקוב. מגוואט אחד=מיליון וואט= 1000 קילוואט.
מגוואר	הספק ריאקטיבי (מדומה) = MVAR הנצרך למגנוט התקנים אלקטרומגנטיים. פירוט: במערכות חשמל בזרם חילופין מגדירים שני סוגים של הספק נצרך: הספק אקטיבי והספק ריאקטיבי. ההספק האקטיבי הוא זה המתקבל בצורה של חום או עבודה ונימדד ביחידות של וואט או מגה וואט (מיליון וואט). ההספק הריאקטיבי נצרך על-ידי כל התקן חשמלי המכיל קבלים או סלילים הדרושים לפעולתו. הספק זה נצרך בנוסף לצריכת ההספק האקטיבי והוא נמדד ביחידות של וואר או מגה וואר (מיליון וואר). דוגמאות להתקנים כאלו הם מנועים, מזגנים, מעליות, משאבות וכו'. צריכת ההספק הריאקטיבי הינו חלק מאופן העבודה הטבעי של מתקנים אלו והוא גורם להעמסת המערכת. ייחודו של הספק זה הוא בכך שהוא נצרך במחצית מזמן המחזור של הגל החשמלי ומוחזר למערכת בחציו השני כך שלמעשה, לא ניתן לגבות עליו תשלום חשמל.
מחז"מ- מחזור משולב	המחז"מ הוא שילוב של טורבינת גז תעשייתית וטורבינת קיטור. בטכנולוגית מחזור משולב, החום השיויר הנפלט מטורבינת גז תעשייתית מנוצל ונעשה בו שימוש להפעלת טורבינה קיטורית נוספת ללא תוספת של דלק.
נצילות	מושג זה מבטא את היחס בין כמות האנרגיה המופקת לבין כמות האנרגיה שהושקעה, והיא מבטאת באחוזים.
"ספק שירות חיוני" (כהגדרת המונח בחוק משק החשמל)	מי שבידו רישיון לניהול המערכת, להולכה או לחלוקה של חשמל. כיום מוגדרים כספק שירות חיוני חברת החשמל לישראל בע"מ (חח"י) וחברת החשמל מזרח ירושלים (חמ"י). ²
קילוואט ("ק"ו")	יחידת מידה למדידת הספק. קילוואט אחד שווה לאלף וואט. אלף קילוואט שווה למגוואט אחד (לעיל- הגדרת מגוואט).
קילוואט שעה (קוט"ש)	"קוט"ש" - יחידת אנרגיה השווה לצריכה רצופה של קילוואט במשך שעה אחת.
תחנת מיתוג	תחנת מיתוג הינה תחנה שאליה מגיע מתח של 400 ק"ו.
תחנת משנה	בהתאם לסעיף 2 לחוק משק החשמל, "תחנת משנה" הינה תחנת השנאה, המקשרת בין רשתות חשמל לסוגיהן, שיש בה שנאים מורדי מתח או מעלי מתח.

ד. הקשר בין מדדים לדיווח בנושא קיימות

לפי GRI-G4-CORE לבין סעיפים בדוח הכספי של
החברה לשנת 2016 (שנת בוחן) מדדי דיווח כלליים

מדדי דיווח כלליים		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
אסטרטגיה		
G4-1	דבר הנהלה, אסטרטגיה לקיימות	פרק א' סעיפים 30.1, 30.2 פרק ד' דוח קיימות
G4-2	השפעות, הזדמנויות וסיכונים עיקריים	פרק א' סעיף 28
פרופיל ארגוני		
G4-3	שם החברה	פרק א' סעיפים 1.1 (שם), 13.1 (מבנה ארגוני), פרק ד' תקנה 25 (כתובת), ביאור 23 (בעלי מניות)
G4-4	תיאור המוצרים/שירותים עיקריים	פרק א' סעיפים 1.1, 2, 25.3 (פיתוח עסקי), ביאור 37 (רווח/הפסד)
G4-5	המיקום הגיאוגרפי של מטה החברה	פרק ד' תקנה 25א
G4-6	המדינות בהן פועלת החברה	פרק א' סעיפים 1.1, 28.3.15
G4-7	אופי הבעלות וצורת ההתארגנות המשפטית של החברה	פרק א' סעיפים 1.1, 1.2
G4-8	השווקים אותם משרתת החברה	פרק א' סעיפים 10.1, 10.2, 6.5 (תחרות)
G4-9	גודל והיקפי פעילות של החברה	פרק א' סעיפים 5, 11 (הכנסות), ביאור 37 (רווח/הפסד)
G4-10	מהו מספר העובדים הכולל על-פי סוג העסקה, סוג חוזה ואזור, בחלוקה לפי מגדר לרבות עובדי קבלן	פרק א' סעיפים 13.2, 13.5, 7.8, 8.7, 9.8
G4-11	מהו אחוז העובדים בהסכמים קיבוציים, לרבות עובדי הקבלן	פרק א' סעיף 13.5.1
G4-12	תיאור שרשרת האספקה של החברה	פרק א' סעיפים 7.2, 7.10, 8.11, 9.9

מדדי דיווח כלליים		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
G4-13	שינויים משמעותיים בחברה שחלו בתקופת הדוח: לרבות גודל, מבנה, בעלות ושרשרת האספקה	פרק א סעיפים 6.4.1, 6.4.2, 6.5, 6.7, 7.4.2, 7.4.3, 7.4.1.2, 9.11 (אמינות אספקה), 13.8 (שינוי ארגוני/התייעלות) 13.5 (הסכמי העסקה), 1.3 (שינוי מבני), 26 (השקעות פיתוח), 14.3 (הסדר נכסים) פרק ב סעיף ב (חשיפה לסיכונים שוק), ביאור 1 (שינוי מבני), ביאור 1 (חוקי הסביבה), ביאור 1 (הסדר נכסים), ביאור 32 (שכר), ביאור 35, ביאור 11 (הטבות)
G4-14	האם ואיך מיושם עיקרון הזהירות המונעת לגבי פוטנציאל השפעות סביבתיות לפי ועידת ריו 1992	פרק א סעיפים 7.12.16 (מדיניות), 9.10.2 (קרינה), 20.8 (עלויות סביבתיות))
G4-15	פירוט עקרונות או יוזמות חיצוניות אחרות שאימצה החברה	פרק א סעיף 30.4
G4-16	חברות באיגודים וארגונים	פרק א סעיף 30.4
G4-EU1	יכולת ייצור מותקנת לפי מקור אנרגיה ראשוני (חומר דלק עיקרי) ואזור גאוגרפי	פרק א סעיפים 7.1.1, 7.5, 7.6.3 (תחנות כוח), 7.7.7
G4-EU2	האנרגיה שיוצרה נטו בשנת הדוח לפי מקור אנרגיה עיקרי ואזור גאוגרפי	פרק א סעיפים 7.9.2, 7.9.3, 7.10
G4-EU3	מספר חשבונות של לקוחות לפי סוגי לקוחות	פרק א סעיפים 10.1, 10.2, 10.3
G4-EU4	אורך קווי הולכה וחלוקה עיליים ותת קרקעיים לפי רמות מתח	פרק א סעיפים 8.4.2, 8.4.1, 9.5, 9.6, 7.6.3 (תחנות משנה), 9.7 (פיתוח)
G4-EU5	הקצאת מכסות גזי חממה לפי "יחידות פליטה שוות ערך CO ₂ "	פרק א סעיף 7.9.2, פרק ג ביאור 1 ראה דיווח סביבתי באתר החברה

מדדי דיווח כלליים		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
זיהוי אספקטים מהותיים וגבולות הדיווח		
G4-17	פירוט רשימת כל היישויות הנכללות בדוח	-
G4-18	תיאור תהליך בחירת האספקטים המהותיים	-
G4-19	רשימת הנושאים המהותיים שזוהו בתהליך שמתואר במענה למדד G4-18	-
G4-20	גבולות פנים ארגוניים לכל אספקט מהותי	-
G4-21	גבולות חוץ ארגוניים של כל אספקט	-
G4-22	האם נוסחו מחדש נתונים מדוחות קודמים?	-
G4-23	שינויים מהותיים באופן הדיווח בתחולה או בגבולות הדוח ביחס לתקופות דיווח קודמות	ראה G4-13
דיאלוג מחזיקי עניין		
G4-24	רשימת מחזיקי העניין של החברה	-
G4-25	תהליך לזיהוי ובחירת מחזיקי עניין לדיאלוג עימם	-
G4-26	הגישה לדיאלוג עם מחזיקי עניין של החברה	פרק א סעיפים 21.3, 21.4.3, 30.3
G4-27	הנושאים והסוגיות שעלו במהלך דיאלוג מחזיקי עניין והמענה שסיפקה החברה לסוגיות אלו	פרק א סעיפים: 21.1.3 (חובות ומגבלות), 21.2 (טענות לגבי תעריף), 21.3 (החלטות משלה), 21.4.3 (אישורי ממשלה), 21.4.6 (רשות החברות), 21.4.3 (נושאים באישור ממשלה), 21.4.6 (רשות חברות), 21.4.18 (מידע מחברה), 30

מדדי דיווח כלליים		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
פרופיל הדוח		
G4-28	התקופה המדווחת	-
G4-29	מתי פורסם הדוח הקודם?	-
G4-30	תדירות הדיווח	-
G4-31	פרטי איש קשר לפניות ושאלות	חלק ד תקנה 26
G4-32	טבלת אינדקס GRI	-
G4-33*	בקרת נאותות לדוח	-
ממשל תאגידי*		
G4-34	מבנה הממשל התאגידי של החברה	פרק א סעיפים 21, 21.4.7, 21.4.8, 25.4.2 פרק ב סעיפים ג, ד, 5
G4-35	תהליך האצלת סמכויות מהדירקטוריון בנושאים כלכליים, חברתיים וסביבתיים למנהלים בכירים ועובדים בחברה	בהנהלת החברה מונה סמנכ"ל קיימות תאגידית פרק א סעיף 21.4.6
G4-36	האם החברה מינתה מנהלים בכירים לניהול התחומים הכלכלי, סביבתי, חברתי והאם הם מדווחים ישירות לדירקטוריון?	פרק א סעיף 21.4.16
G4-37	דיווח על תהליכים להתייעצות בין הדירקטוריון לבין מחזיקי העניין של החברה	פרק א סעיפים 21.4.9, 21.4.10, 21.4.13, 21.4.18, 21.5, 21.7, 21.8, 21.9
G4-38	דיווח על הרכב הדירקטוריון ו-וועדותיו	פרק א סעיפים 21.4, 21.4.13

מדדי דיווח כלליים		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
ממשל תאגידי*		
G4-39	האם יו"ר הדירקטוריון הוא מנכ"ל או בעל תפקיד בחברה?	פרק א סעיפים 21.4.13, 21.4.14
G4-40	תהליכים וקריטריונים לבחירת הדירקטורים	פרק א סעיף 21.4.16
G4-41	תהליכים למניעה וטיפול בניגוד עניינים בהם נוקט הדירקטוריון	פרק א סעיפים 21.4.5, 21.4.6, 21.4.7
G4-42	תפקידם של חברי הדירקטוריון ושל הנהלת החברה בפיתוח, אישור ועדכון חזון, אסטרטגיה, מדיניות ומטרות החברה בתחומי הקיימות והאחריות התאגידית - כלכלה, סביבה, חברה	פרק א' סעיפים 21.4.13, 21.4.14, 21.4.3, 25
G4-43	הצעדים הננקטים לשם פיתוח והגברת הידע הקולקטיבי בקרב הדירקטוריון בסוגיות כלכליות, חברתיות וסביבתיות	פרק א סעיפים 21.4.18, 23.2, 23.9, 6.1, פרק ג ביאור 1, ביאור 38, ביאור 34
G4-44	תהליכים להערכת ביצועי הדירקטוריון בתחומי ממשל כלכלי, חברתי וסביבתי	פרק א סעיף 13.7 פרק ד תקנה 21א
G4-45	תפקיד הדירקטוריון בזיהוי וניהול השפעות, סיכונים והזדמנויות של החברה בתחומי כלכלה, חברה וסביבה	פרק א סעיפים 24, 28 פרק ד שאלון ממשל תאגידי
G4-46	כיצד בודק הדירקטוריון את תהליך הערכת הסיכונים של החברה בתחומי כלכלה סביבה חברה?	פרק א סעיף 28 פרק ד
G4-47	תדירות הפיקוח של הדירקטוריון על השפעות, סיכונים והזדמנויות של החברה בתחומים הכלכליים, חברתיים וסביבתיים	פרק א סעיף 28 פיקוח רבעוני או אחר כתלות בהתפתחויות

* עד 34 G4- מדדי חובה לפי GRI-G4-CORE
מדדי G4-34 G4-58 אינם חובה במסגרת GRI-G4-CORE

מדדי דיווח כלליים		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
ממשל תאגידי*		
G4-48	הגורם הבכיר ביותר בחברה שבוחן ומאשר את דוח הקיימות של החברה	סמנכ"ל קיימות
G4-49	תהליך דווח נושאים קריטיים לדירקטוריון	פרק א סעיף 25 פרק ד
G4-50	דווח על סוג ומספר הנושאים הקריטיים שדווחו לדירקטוריון בתקופת הדוח והמנגנונים לטיפול	פרק ד שאלון ממשל תאגידי
G4-51	מדיניות התגמול לדירקטוריון ולהנהלה הבכירה	פרק א סעיף 13.7
G4-52	תיאור תהליך קביעת תגמול הבכירים בארגון והאם בתהליך מעורבים יועצים חיצוניים	פרק ד תקנה 21א
G4-53	האם וכיצד דעות מחזיקי עניין נלקחות בחשבון בקביעת מנגנון התגמול לבכירים	פרק א סעיף 13.7
G4-54	היחס בין השכר השנתי של מקבל השכר הגבוה ביותר בחברה לשכר החיצוני השנתי של שאר עובדי חברה	פרק ג ביאור 32, ביאור 35, ביאור 11
G4-55	היחס בין-אחוז העלייה בשכר השנתי של מקבל השכר הגבוה ביותר בחברה לאחוז העלייה בשכר החיצוני השנתי של שאר עובדי החברה	פרק ג ביאור 32 פרק ב סעיף ג
G4-56	הקוד האתי של החברה	פרק א סעיף 25.4
G4-57	מנגנוני ייעוץ פנימיים וחיצוניים בתחום האתיקה והיושרה הארגונית	פרק א סעיף 25.4
G4-58	מנגנונים פנימיים וחיצוניים לדיווח על חשש להתנהגות לא אתית	פרק א סעיפים 25.4, 27, 28.3.13

אספקטים מהותיים*		
מחויבות למשק האנרגיה - חשמל אמין וזמין		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
ביצועים כלכליים		
G4-DMA	גישה ניהולית	פרק א סעיף 21.4.5 (דוח כספי), 21.4.6 (רשות החברות), סעיף 21.4.10 (מסירת מידע למדינה), סעיף 21.5.1 (חוק יסודות התקציב), 18.3 (מגבלות אשראי), 18.10 (חדלות פרעון), 25 (יעדים) פרק ב סעיף ד.1 (דיווח כספי), ד.5 (אפקטיביות בקרות) פרק ג ביאור 1 ב.2 (דוחות כספיים), ביאור 3 (תעריף חשמל)
G4-EC1	הערך הכלכלי הישיר שיצרה החברה	פרק ב סעיף א3 (רווח /הפסד)
G4-46	כיצד בודק הדירקטוריון את תהליך הערכת הסיכונים של החברה בתחומי כלכלה סביבה חברה?	פרק א סעיף 28 פרק ד
G4-47	תדירות הפיקוח של הדירקטוריון על השפעות, סיכונים והזדמנויות של החברה בתחומים הכלכליים, חברתיים וסביבתיים	פרק א סעיף 28 פיקוח רבעוני או אחר כתלות בהתפתחויות
G4-EC2	השלכות כספיות וסיכונים והזדמנויות עקב שינוי אקלים	פרק ג ביאור 4 (מזומנים)
G4-EC3	פירוט כיסוי התחייבויות החברה בגין תכניות פרישה/תגמול עובדים	פרק ג ביאור 12 (הטבות) ביאור 11 (ערך פנסיה) ביאור 11 טו', נספח א (חוות דעת אקטואר החברה)
G4-EC4	סיוע ממשלתי שקיבלה החברה בתקופה המדווחת והאם לממשלה יש בעלות על מניות בארגון	פרק א סעיף 22.2 (ערבות מדינה), חלק ג ביאור 3, ביאור 34 (תגמול), ביאור 23 (הון מניות) פרק ד תקנה 22, 24

אספקטים מהותיים*		
זמינות ואמינות החשמל		
פרק א סעיפים 9.11 (אמינות), 26 (פיתוח)	גישה ניהולית	G4-DMA
פרק א סעיפים 21.1.3 (חובה להגיש תכנית פיתוח), 7.7.7 (פיתוח ייצור), 8.6.3 (פיתוח הולכה), 8.6.4 (פיתוח השנאה), 8.6.5 (פיתוח השנאה 161 ק"ו), 9.7.4 (תקציב פיתוח), 9.7.1 (פיתוח חלוקה), 9.7.4 (תקציב חלוקה), 9.7.4.1 (חידוש רשת), 9.7.4 (מערכת ניהול חלוקה) ניהול עומס בצד הביקוש	תכנית הפיתוח של כושר ייצור עתידי לעומת הביקוש הצפוי	G4-EU10
ניהול עומס בצד הביקוש		
פרק א סעיפים 10.3 (סוגי תעריף), 7.4.3 (תעריף ניהול מערכת), 21.1.3.1 (טיב השירות), חלק ג ביאור 3 (תעריפים), 25 (יעדים אסטרטגיים) היערכות למצבי חירום	גישה ניהולית	G4-DMA
היערכות למצב חירום		
פרק א סעיפים 28.1.4 (אסונות טבע), 28.1 (סיכונים), 28.1.5 (אש), 28.1.7 (סייבר), 28.1.8 (תקשוב)	גישה ניהולית	G4-DMA
מחקר ופיתוח - חדשנות טכנולוגית		
פרק א סעיפים 8.1.4 (שינויים טכנולוגיים), 9.7.4.2 (מניה חכמה), 9.7.4.1 (חידוש רשת), 12 (מו"פ וחממה), 15.1 (מערכות מידע)	גישה ניהולית	G4-DMA

* לגבי אספקט מהותי, בהתאם לדיווח CORE-G4-GRI נדרש מענה לגישת הניהול (G4-DMA) ומדד נוסף לבחירה

מחויבות לצמצום השפעות סביבתיות		
ציות לרגולציה סביבתית		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
G4-DMA	גישת ניהולית	חלק א' סעיפים: 7.12.1 (רגולציה), 7.12.2 (חוק אויר נקי), 7.12.4 (הנחיות), 8.8 (סיכונים סביבתיים) ודרכי ניהול בהולכה, 9.10 (סיכונים סביבתיים ודרכי ניהול בחלוקה), 20 (רגולציה סביבתית כללית), 21.8 (רישוי עסקים), 7.12.12 (שימוע בנושא ריח) 25 (יעדים אסטרטגיים)
G4-EN29	קנסות וסנקציות שננקטו בגין אי עמידה בחוקים ותקנות סביבתיים	פרק א' סעיפים: 7.12.17 (עלויות סביבתיות בייצור), 20.8 (עלויות סביבתיות בחלוקה), חלק ג' ביאור 35 סעיף ב' (תביעות)
פליטות גזים מזהמים לאוויר		
G4-DMA	גישת ניהולית	פרק א' סעיפים: 7.1.1 (תחום פעילות ייצור), 7.1.2 (מגבלות, חקיקה, בייצור), 7.7.6 (הפחתת פליטות), 7.9.2 (חדש לגבי פליטות), 7.9.6 (פחם), 7.9.7 (מזוט), 7.9.8 (סולר) 7.9.9 (גז טבעי), 7.12 (רגולציה פליטות לאוויר), 6.5 (חיסכון בצריכה), 20.5 (התייעלות אנרגטית), 25 (יעדים אסטרטגיים)
G4-EN15	פליטות ישירות של גזי חממה (סקופ 1) הנובעות מפעילותה הישירה של החברה	פרק א' סעיפים 7.9.2 (סעיפי פליטות לאוויר), 7.9.3 (עלויות דלקים), 7.9.4 (עלויות ממוצעות), 7.12.13 (רישוי אינטגרטיבי)
G4-EN16	פליטות עקיפות של גזי חממה (סקופ 2) כתוצאה מצריכה עצמית של החברה	פרק א' סעיף 7.9.2
G4-EN17	משקל פליטות עקיפות אחרות (סקופ 3) של גזי חממה	ראה דיווח סביבתי באתר החברה

מחויבות לצמצום השפעות סביבתיות		
ציות לרגולציה סביבתית		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
G4-EN18	אינטנסיביות פליטת גזי החממה של הארגון	ראה דיווח סביבתי באתר החברה
G4-EN19	צמצום פליטות גזי חממה	פרק א סעיף 7.9.2
G4-EN20	פליטות חומרים הפוגעים באוזון	ראה דיווח סביבתי באתר החברה
G4-EN21	פליטות של תחמוצות חנקן, תחמוצות גופרית ופליטות משמעותיות אחרות לאויר לפי משקל וסוג	פרק א סעיף 7.9.2
צריכת האנרגיה		
G4-DMA	גישה ניהולית	פרק א סעיפים: 6.5 (מדיניות) 7.4.3 (השלכות התחרות בייצור), פרק ג ביאור 1 סעיף ז (חוקי סביבה)
G4-EN3	צריכת האנרגיה בתוך הארגון	ראה דיווח סביבתי באתר החברה
G4-EN4	דיווח על צריכת האנרגיה מחוץ לארגון ("במורד ובמעלה הזרם")	ראה דיווח סביבתי באתר החברה
G4-EN5	אינטנסיביות צריכת האנרגיה בארגון - צריכת האנרגיה הפנימית ביחס למספר יחידות מיוצרות	ראה דיווח סביבתי באתר החברה
G4-EN6	צמצום צריכת האנרגיה בארגון	פרק א סעיף 20.5 (התייעלות אנרגטית)
G4-EN7	צמצום בצריכת האנרגיה באמצעות המוצרים או השירותים של הארגון	ראה דיווח סביבתי באתר החברה

מחויבות לצמצום השפעות סביבתיות		
שפכים ופסולת		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
G4-DMA	גישה ניהולית	פרק א סעיפים: 7.12.3 (מדיניות), 7.12.4 (קרקע ומים), 7.12.5 (הנחיות טיפול בקרקע מזהמת), 7.12.6 (שפכים), 7.12.7 (חומ"ס), 7.12.9 (אסבסט), 7.12.10 (זיהום ים), 7.12.14 (העדר חשיפות), 25 (אפר), (יעדים אסטרטגיים) פרק ג ביאור 35 סעיף ב (תביעות)
G4-EN22	סך שפכים לפי איכות ויעד סילוק, כולל שפכים תרמיים מתחנות-כוח	ראה דיווח סביבתי באתר החברה
G4-EN23	סך משקל הפסולת לפי סוג ויעד סילוק	ראה דיווח סביבתי באתר החברה
G4-EN24	אירועי שפך מרכזיים אשר אירעו בתקופה המדווחת	פרק א סעיף 7.12.5 (שפכים), 7.12.9 (מניעת זיהום ים), 7.12.13 (רישוי אינטגרטיבי)
G4-EN25	משקל הפסולת המשונעת, מיובאת ומיוצאת לפי אמנת באזל וכמות הפסולת הגולמית הנשלחת אל מחוץ למדינה	ראה דיווח סביבתי באתר החברה
G4-EN26	בתי גידול ימיים ואוכלוסיות המושפעים משפכים כתוצאה מפעילות החברה	ראה דיווח סביבתי באתר החברה
מגוון ביולוגי		
G4-DMA	גישה ניהולית	פרק א סעיפים: 7.12.11 (רישוי סביבתי), 7.12.13 (רישוי אינטגרטיבי), 7.12.14 (העדר חשיפות סביבתיות) פרק ג ביאור 35 סעיף ב
G4-EN11	פירוט הבעלות והשליטה של החברה על שטחים וקרקעות מוגנות ועשירות במגוון ביולוגי	פרק א סעיפים: 7.6.3 (שטחי תחנות כוח), 8.5 (מקרקעין השנאה), 7.12.13 (רישוי אינטגרטיבי)

מחויבות חברתית		
בריאות ובטיחות הלקוחות		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
G4-DMA	גישה ניהולית	פרק א סעיפים 21.5.6 (נציב תלונות הציבור), 25.1 (חזון), 25 (יעדים אסטרטגיים), 25 (יעדים אסטרטגיים), 9.10.2 (קרינה), 9.10.3 (משפטיים), 13.5.5 (חשבון נאמנות)
G4-PR2	כמה אירועי בטיחות הקשורים באי עמידה בחוקים ותקנות בנוגע למוצרים, ארעו בתקופה המדווחת?	פרק ג ביאור 35 סעיף ב (תביעות)
מניעת שחיתות		
G4-DMA	גישה ניהולית	פרק א סעיפים: 25.4 (אתיקה וטוהר מידות), 23.2 (בכירים), 28.3.13 (מעילות) פרק ג ביאור 35 סעיף ב 6 (מסדרים)
G4-SO3	אחוז ומספר היחידות בהן נעשו בדיקות לאיתור סיכוני שחיתות	פרק א סעיף 28.3.13
G4-SO4	אחוז הדירקטורים, מנהלים, ועובדים שתוקשרו להם מסרים והכשרות בנושא מניעת שחיתות.	- פרק א סעיף 23.2 (בכירים), חלק ג ביאור 35 סעיף 6 (מסדרים) - בהתאם לתכנית העבודה הרב שנתית
G4-SO5	גישה ניהולית	פרק א סעיפים: 7.12.11 (רישוי סביבתי), 7.12.13 (רישוי אינטגרטיבי), 7.12.14 (העדר חשיפות סביבתיות) פרק ג ביאור 35 סעיף ב
השפעות כלכליות עקיפות		
G4-DMA	גישה ניהולית	פרק א סעיפים 20.8, 7.12.7 (עלויות סביבתיות)
G4-EC7	תאר את ההשקעות בתשתיות ושירותים המסופקים לתועלת הקהילה, באמצעות הסדר מסחרי, תרומה "בעין" (במוצרים) או פרו בוני (בשירותים)	פרק א סעיפים: 7.7.7, 7.8.6, 9.4, 20.8, 7.12.7
G4-EC8	הסבר ותיאור ההשפעות הכלכליות העקיפות של החברה והיקפן	פרק ג דוחות כספיים

מחויבות חברתית		
העסקה		
מדד	תיאור	סעיפים בדוח הכספי
G4-DMA	גישה ניהולית	פרק א סעיפים: 21.4.17 (הוראות לעניין העסקה), 21.4.16 (בכירים), 13.3 (כ"א), 13.8 (התייעלות), 13.9 (סכסוכי עבודה), 13.10 (זכויות עובדי קבלן), פרק ג ביאור 11 (הטבות לעובדים), ביאור 32 (שכר), ביאור 11 (הטבות) נספח א (אקטואריה)
G4-LA1	מספר ושיעור היקף עובדים שהצטרפו ועזבו בשנת הדיווח	פרק א סעיפים 13.8 (התייעלות)
G4-LA2	ההטבות שמקבלים עובדים במשרה מלאה	פרק א סעיף 13.7 פרק ג ביאור 11 (הטבות)
בריאות ובטיחות תעסוקתית		
G4-DMA	גישה ניהולית	פרק א סעיפים 30.5, 24.1 (ביטוח), 24.2 (ביטוח)
G4-LA5	מהו אחוז העובדים המיוצגים בוועדות בטיחות וגהות משותפות להנהלה ולעובדים.	-
G4-LA8	האם נושאי בטיחות וגהות נכללים בהסכמים עם ארגון העובדים?	-

